

JAARBOEK 2010

uitgave:
HEEMKRING TER CUERE
Secretariaat:
SLUISVLIETLAAN 100, 8450 BREDENE.

Breedene — Le Sanatorium de « l'Œuvre du Grand Air. »

Deze kaart bevestigt dat

door betaling van 15.00 € het lidmaatschap verwierf van de
Heemkring "TER CUERE" Bredene voor het jaar 2011.

De Penningmeester

De Hoofdman

G. Pittery

W. Cattrijsse

Zicht uit 1910 op "Het Sanatorium van Breedene" van de Gentse
filantropische instelling "Oeuvre de Grand Air" of "Werk der
Gezonde Lucht".

JAARBOEK

2010

Heemkring
"Ter Cuere" v.z.w.
8450 Bredene

Sekretariaat:
Sluisvlietlaan 100.

INHOUDSOPGAVE:

Inhoudsopgave.	blz. 2
Woord van de Hoofdman	blz. 3
De Weging	blz. 5
Oorlogsschaden WOI	blz. 63
Waar is de tijd	blz. 100
Activiteiten, bestuur en ledenlijst	blz. 142

WOORD VAN DE HOOFDMAN.

Op 6 mei 2011 kan heemkring Ter Cuere zijn 45ste verjaardag vieren en dat is, zoals voor veel analoge verenigingen, een zeer respectabele ouderdom die aantoont dat er met de kring heel wat gebeurd is.

Ten eerste is dit een bewijs van de getrouwheid van de leden, wat in feite onze voornaamste bestaansreden is en blijft. Leden die belangstelling hebben voor plaatselijke geschiedenis, en uiteraard zo voor onze werking, en dit dan ook tonen door hun aanwezigheid op de activiteiten, door ons een regelmatig bezoekje te brengen, hetzij om informatie in te winnen over of uit onze bibliotheek; hetzij een bezoek aan een tentoonstelling of gewoon voor een gezellige babbel. Iedereen blijft welkom in ons heem en dit zowel gedurende de normale openingsuren of, indien nodig, na afspraak.

In tweede instantie is 45 jaar ook een bewijs van het bestaan van een ploeg dynamische en werkzame bestuursleden en vrijwillige medewerkers. Zonder hun enthousiasme zou er van de werking geen spraak zijn, en dit uit zich op veel vlakken: de bibliotheek bijwerken; de vaste tentoonstelling op punt houden; activiteiten voorbereiden en afwerken; tijdelijke tentoonstellingen samenstellen en voorbereiden. Vrijwilligers vinden die ons heem bemannen op de normale openingsuren en nog zoveel zaken opvolgen, dit kan dus maar met de reeds aangehaalde en steeds bereidwillige bestuursleden.

In derde instantie is het aangewezen om onze dank te betuigen aan het gemeentebestuur. Bij de oprichting van Ter Cuere werd inderdaad statutair vastgelegd dat het schepencollege deel uitmaakt van de beheerraad en dat heeft gedurende die ganse periode zeer goed gewerkt. De laatste dertig jaar zeker door ons de gelegenheid te geven om het Turkeyenhof als heem uit te bouwen. Daar moeten onze bestuursleden en de vrijwillige medewerkers de handen uit de mouwen steken om alles te onderhouden en op te bouwen voor onze tentoonstellingen en andere samenkomsten.

Wat nu betreft de tentoonstellingen moeten wij er op wijzen dat wij in eerste instantie onze vaste collecties hebben (worden regelmatig aangepast met nieuw verkregen stukken). Wij moeten daarbij zeker nogmaals de aandacht vestigen op de collectie Noordzeeschelpen blijven heel wat bezoekers bekoren.

Dit jaar hebben we twee tijdelijke tentoonstellingen:

In de lente helpen wij mee aan een retrospectieve van ons lid-beeldhouwer André Huygebaert, die een deel van zijn werken op ons voorerf zal tentoonstellen.

De zomertentoonstelling zal in het teken staan van klompen (in onze gewesttaal "kloefen"). Het idee werd aangebracht door een lid die veel belangstelling heeft voor het "houten schoeisel" en daarvan de geschiedenis heeft opgezocht. U vindt ten andere verder in dit jaarboek een artikel van zijn hand "Waar is de tijd." waarbij hij in het kort de geschiedenis van de klompen verhaalt, dit gaat, veel verder terug in de tijd van onze grootouders. Wij kunnen niet anders dan hem daarvoor dankbaar zijn en verheugd dat een lid wil bijdragen voor de werking van onze kring.

Voor beide tentoonstellingen van werk van eigen leden verwachten wij dan uiteraard een grote opkomst.

In dit jaarboek gaan wij bijna volledig terug naar de plaatselijke geschiedenis. We krijgen een overzicht van de zeer gekende "*De Weging*" waar jonge moeders sinds lange tijd hun kroost kunnen laten onderzoeken. Heel wat van onze leden hebben die instellingen bezocht of voor de jongeren zijn ze misschien daar zelf nog onderzocht. Heel wat lezers hebben daar herinneringen aan en zullen dit met aandacht lezen.

Verder geven wij een vervolg aan onze reeks over de gemeenteraadsverkiezingen van Bredene, waarbij wij als leidraad de thesis gebruiken van ons lid Kristof Vermeire, aangevuld met foto's, documenten en folders uit het heemkundig archief.

Verder zijn we in het bezit gekomen van een document waarin aangegeven wordt welke oorlogschaden er na de eerste wereldoorlog uitbetaald werden in onze gemeente. Dit is een historisch document waarin heel wat Bredenaars voorkomen (onze ouders, grootouders, en voor onze oudere lezers, vrienden en bekenden). Dit is een zeer waardevol archiefstuk dat veel belangstelling zal wegdragen.

Het normaal jaaroverzicht van onze werking en de ledenlijst.

Namens de heemkring Ter Cuere.

Willy Cattrijse.
Hoofdman
Februari 2011.

“De Weging”

Deel 1: De weging in Bredene – Dorp.

Door Frans Vanleenhove
en Gilbert Vanleenhove

Deel 2: Kinderwelzijn SVV Bredene

Door Gerrit Bauwens

De 'weging' in Bredene-Dorp: ruim 60 jaar geschiedenis 1949 - 2009

Auteurs:

Frans Vanleenhove
Gilbert Vanleenhove

Bredene – 1979 & 2010

VOORWOORD

Op 17 november 1979 vierde het plaatselijke comité voor de raadplegingen van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn in Bredene-Dorp zijn dertigste verjaardag. In feite was het de verjaardag van het comité zelf, want het N.W.K. hield al van kort na de Eerste Wereldoorlog raadplegingen in Bredene-Dorp. Dat gebeurde dan echter zonder een comité dat verantwoordelijk tekende voor de plaatselijke werking.

Een en ander valt te lezen in het eerste deel van de voorliggende historische schets. Dat deel is de letterlijke weergave van het verslag waarin mijn vader, Frans Vanleenhove (†), naar aanleiding van het vermelde verjaardagsfeest de geschiedenis beschreef van de eerste dertig jaren werking van het plaatselijke comité. Voor een vlotte leesbaarheid werd de spelling aan de huidige normen aangepast. In de tekst werden nu ook enkele foto's ingelast.

Iemand suggereerde mij een vervolg te breien aan mijn vaders verhaal. Ik vond dat een boeiende uitdaging. In het tweede deel beschrijf ikzelf dan ook de volgende dertig jaar geschiedenis, d.i. van 1979 tot en met 2009.

Moge het vastleggen van de meer dan een halve eeuw lokale geschiedenis tegelijk een hommage zijn aan de vele vrijwilligers en beroepskrachten die zich met heel veel ijver en toewijding voor de raadplegingen hebben ingezet. Zijzelf hebben die boeiende geschiedenis gemaakt.

Veel leesgenot!

Gilbert Vanleenhove

Deel 1 – Dertig jaar comité voor de raadplegingen van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn in Bredene-Dorp 1949-1979

door Frans Vanleenhove (oktober 1979)

1. - WETTELIJKE OPRICHTING VAN HET NATIONAAL WERK VOOR KINDERWELZIJN (N.W.K.)

De wet houdende oprichting van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn werd op 5 september 1919 goedgekeurd. Voorafgaandelijk hadden verschillende pogingen op het terrein van de kinderbescherming en, gedurende de oorlog 1914-1918, het Nationaal Hulp- en Voedingscomité, de weg gewezen.

De voorlopers, zij die tot dan toe met grote edelmoedigheid en met eigen middelen de strijd hadden aangebonden tegen armoede, ellende, ziekte en dood waaraan te veel moeders en kinderen het slachtoffer waren, werden door deze gebeurtenis op een merkwaardige wijze beloond.

(Het Kind: Tijdschrift uitgegeven door het N.W.K., nr. 1 – 1970 p. 85)

2. – DOEL VAN DE RAADPLEGING

De raadpleging voor zuigelingen is een medisch-sociaal en opvoedend werk en heeft tot doel de bescherming en de promotie van de gezondheid van het jonge kind en de opvoeding van de moeder in het licht van de moderne kinderverzorging en psychologie.

Dit tweevoudig doel wordt nagestreefd:

- door het geneeskundig onderzoek in het kader van een preventieve geneeskunde,
- door het werk van de medische assistente, die bij haar huisbezoeken de actie van de geneesheer voortzet en de moeders ertoe aanzet regelmatig de raadpleging te bezoeken,

- door de actie van het comité dat waakt op de goede gang van het werk en op de opvoedende en vriendschappelijke sfeer van de raadpleging.

De **raadpleging voor kinderen van 3 tot 6 jaar** (kleuters) is de voortzetting van de raadpleging voor zuigelingen en heeft tot doel toezicht te houden op de ontwikkeling en de gedragingen van het kind en het opsporen van lichamelijke gebreken of misvormingen, van primo-infecties, karakterstoornissen, geestes- of zintuiglijke afwijkingen.

Het **plaatselijk comité** heeft tot taak:

- medische raadplegingen in te richten,
- begrippen over hygiëne en gezondheidszorg voor moeder en kind te verspreiden,
- ervoor te zorgen dat de raadpleging voldoet aan de voorwaarden tot erkenning door het N.W.K. gesteld,
- regelmatig de activiteitsverslagen aan het N.W.K. over te maken,
- zich te onderwerpen aan het toezicht van de afgevaardigden van het N.W.K.,
- toezicht te houden op de uitbestede kinderen.

(Vademecum uitgegeven door Caritas Catholica)

3. – DE RAADPLEGING IN BREDENE-DORP

Uit onze verste herinnering en die van nog oudere mensen weten wij dat er reeds zeer kort na de Eerste Wereldoorlog een raadpleging van het N.W.K. in Bredene-Dorp bestond. Deze werd toen gehouden in de winkel, uitgebaat door de gezusters Vandenbroele in het huis van Frans Hindryckx, in de Dorpsstraat, thans het nummer 132.

Vermoedelijk is het zo dat ook reeds vroeger en tijdens de oorlog 1914-1918 hulp verleend werd aan moeders en kinderen in het kader van het voornoemde "Nationaal Hulp- en Voedingscomité".

Tussen de twee wereldoorlogen verhuisde de raadpleging naar een klaslokaal in de zusterschool aan de Dorpsstraat in Bredene-Dorp. Een gewoon windscherm vormde er de afsluiting tussen de wachtplaats en de consultatieruimte van de dokter.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog, 1940-1945, werden de klaslokalen van de zusterschool bezet door het Duitse leger. De klassen werden her en der in private woningen ondergebracht en de raadpleging van het N.W.K. verhuisde naar de Dorpsstraat in de danszaal van het café, toen uitgebaat door Firmin Defacq, waar thans de beenhouwerij Andries-Dekeyser gevestigd is.

Na de bevrijding nam de raadpleging opnieuw een klaslokaal van de zusterschool in gebruik – de huidige klas van meester Wyntin, tot bij de openstelling van de huidige lokalen in de Kerkstraat nr. 16. Deze lokalen werden in het begin van april 1949 plechtig ingehuldigd en van dan af was de raadpleging, eindelijk, in behoorlijke omstandigheden gehuisvest.

4. – HET PLAATSELIJK COMITÉ

Vóór 1949 was er, zoals gezegd, een regelmatige zuigelingenraadpleging in Bredene-Dorp waar sommige goedwillige juffrouwen van de parochie hun medewerking aan verleenden, doch zonder een eigen comité dat voor de plaatselijke werking verantwoordelijk was. Dit plaatselijk comité werd opgericht bij de ingebruikneming, in april 1949, van de huidige lokalen.

Als **voorzitster** van het comité fungeerden achtereenvolgend: mevrouw Vanleenhove-Decleer Marcelline, van bij de stichting tot in februari 1955; mevrouw Vanleenhove-Dehondt Marie-Louise van maart 1955 tot 14 oktober 1972 en mevrouw Fischer-Defurne Erika vanaf 14 oktober 1972.

De **secretaressen** (of secretarissen) waren opeenvolgend: E.H. Felix Van de Loock van 1949 tot 19 maart 1954; juffrouw Elisabeth Lingier van 20 maart 1954 tot 23 februari 1956; E.H. André Ingelbrecht van 24 februari 1956 tot 5 juni 1959; mevrouw Wyntin-Buffel Maria van 5 juni 1959 tot 16 november 1961; juffrouw Frieda Devriendt van 17 november 1961 tot 30 juli 1965; mevrouw Wyntin-Buffel Maria van 30 juli 1965 tot 28 februari 1977 en mevrouw Vanleenhove-Hoste Liliane vanaf 1 maart 1977.

Het **volledige comité** bestond vanaf april 1949 uit: Mevrouw Vanleenhove-Decleer Marcelline, E.H. Felix Van de Loock, de dames Zwaenepoel-Sanders Maria, Vandenbogaerde-Janssens Alice, Cattrysse-Verstraete Esther, Van Canneyt-Huyghebaert

Eulalie, Billiau-Vryelinck Godelieve, Vandenbroele-Derooy Josefine, Taecke-Rosseel Assima en Elisabeth Lingier.

Zijn **daarna** in het comité bijgekomen:

in 1955: E.H. Ingelbrecht André en mevrouw Vanleenhove-Dehondt Marie-Louise

in 1957: mevrouw Wyntin-Buffel Maria

in 1958: mevrouw Dewever-Devriendt Frieda

in 1959: mevrouwen Hoste-Van Besien Georgette, Demuyt-Zwaenepoel Rachel, Dejonckheere-Kygnee Regine, Claeys-Loncke Monique en Kimpe-Vanleenhove Magda

in 1965: mevrouwen Velghe-Minne Monique en Gevaert-Francier Hilda

in 1966: juffr. Dekeyser Antoinette

in 1971: mevrouwen Demuynck-Zwaenepoel Hilda, Fischer-Defurne Erika

in 1973: mevrouwen Marest-Vandenbroele Rosette, Hollevoet-Vanvolsem Monique, Sinnaeve-Deprez Cecile

in 1977: mevrouw Vanleenhove-Hoste Liliane

in 1978: mevrouwen Decroos-Hindryckx Rita en Jonckheere-Marlein Arlette.

Het **huidige comité** bestaat uit:

Erevoorzitster en comitélid: mevr. Vanleenhove-Dehondt Marie-Louise

Voorzitster: mevr. Fischer-Defurne Erika

Secretaresse: mevr. Vanleenhove-Hoste Liliane

Leden: mevrouwen Wyntin-Buffel Maria, Velghe-Minne Monique, juffr. Dekeyser Antoinette, mevrouwen Demuynck-Zwaenepoel Hilda, Hollevoet-Vanvolsem Monique, Jonckheere-Marlein Arlette en Decroos-Hindryckx Rita.

5. HET PERSONEEL VAN DE RAADPLEGING

Uit de beschikbare gegevens kan opgemaakt worden dat de raadplegingen voor zuigelingen, vanaf 1.4.1949, en voor kleuters, vanaf 2.4.1962, opeenvolgend verzekerd werden door:

dokter Beckers uit Bredene tot 11.5.1950

dokter Lemahieu uit Brugge tot 5.10.1951

dokter Delva uit Oostende tot 25.1.1957

dokter Kerckhof uit Oostende tot 10.03.1960

dokter Van den Berghe Roger uit Bredene tot 10.6.1965

dokter Willaert uit Oostende tot 30.12.1965

dokter Mattelaer uit De Haan tot 16.2.1967
dokter Depuydt uit Bredene vanaf 23.2.1967

De **prenatale raadpleging** werd van bij de oprichting, op 20.09.1950, tot bij de definitieve sluiting, op 5.7.1955, verzekerd door dokter Denolf uit Oostende.

Als **verpleegster** kende de raadpleging opeenvolgend:

Juffr. Gunst Simonne uit Blankenberge tot 15.9.1959. Reeds vóór 1949 verzekerde zij de raadpleging; juffr. Manhaeve tot 31.8.1960; juffr. De Beul tot 15.8.1962; juffr. Pollet Rosette uit Oostende tot 31.8.1965; juffr. Vanhoucke Paula uit Oudenburg tot 30.06.1970; mevr. Christiaen-Vankelst uit Sint-Michiels tot 2.6.1971; mevr. Cappon-Devriendt uit Eernegem tot 31.8.1971 en sedert 1.9.1971 juffr. Samyn Jeannine uit Bredene.

De lokalen van de raadpleging werden rein gehouden door o.m. mevr. Billiau-Vryelinck Godelieve, mevr. Marest-Vandenbroele Rosette en mevr. Vanleenhove-Dehondt Marie-Louise, die dit gratis deden tot spijziging van het fonds voor de werkingstoelagen van het comité en daarna door mevr. Demuynck-Zwaenepoel Martha en Debeuf-Huyghebaert Maria.

1979: Het personeel en de vrijwilligers van de raadpleging voor zuigelingen vieren het 30-jarige bestaan van de raadpleging in Bredene-Dorp.

Op de foto herkennen wij v.l.n.r.: eerste rij: Antoinette Dekeyser, dokter Luc Depuydt, Hilda Demuynck-Zwaenepoel, Liliane Vanleenhove-Hoste (secretaresse), Erika Fischer-Defurne (voorzitster), Maria Vanleenhove-Dehondt (erevoorzitster), Monique Hollevoet-Vanvolsem, Maria Wyntin-Buffel (vroegere secretaresse), Monique Velghe-Minne; tweede rij: Arlette Jonckheere-Marlein, Rita Decroos-Hindryckx en verpleegster Jeannine Samyn.

OVER DE EERSTE TAAK VAN HET COMITÉ: MEDISCHE RAADPLEGINGEN ORGANISEREN

1.- DE ZITTINGEN VAN DE RAADPLEGING

Oorspronkelijk, vanaf 1949, bestond er enkel een raadpleging voor zuigelingen, dit is voor kinderen van 0 tot 3 jaar oud, met een wekelijkse zitdag die tot 30.6.1950 gehouden werd op de donderdag van 14 tot 15u. Vanaf 1.7.1950 tot 31.12.1956 was dit op vrijdag van 14 tot 15u. en vanaf 1.1.1957 opnieuw op de donderdag van 14 tot 15u.

Met ingang van 9.10.1968 werd een maandelijkse zitdag gehouden in en voor kinderen van het Home des Enfants du Hainaut, totdat die instelling in juli 1978 van bestemming veranderde en de kinderen naar andere oorden verplaatst werden.

Vanaf 17.2.1970 werd er eveneens een maandelijkse speciale zitting gehouden in en voor de kinderen van het Home Ti-Ki, tot deze inrichting op 22.8.1973 de gemeente verliet.

Met ingang van 24.5.1972 werd er ook gestart met een speciale maandelijkse raadpleging in de inrichting voor ongehuwde moeders "Ten Anker" in Klemskerke-Dorp. Deze laatste raadpleging werd echter vanaf 27.6.1973 niet meer door het N.W.K. erkend (brief

N.W.K. 22.8.1973) zodat deze speciale zittingen daar stopgezet werden.

Vanaf 2 april 1962 werd de raadpleging voor zuigelingen aangevuld met een raadpleging voor kleuters, dit is voor kinderen van 3 tot 6 jaar oud, met een maandelijkse zitting die oorspronkelijk gehouden werd op de eerste maandag van 16.30 tot 17.30u. en vanaf 1.4.1967 op de eerste dinsdag van de maand van 16.15 tot 17.15u.

Op 20.09.1950 werd er gestart met een pre- en postnatale raadpleging die plaatsvond op de eerste en de derde donderdag van de maand van 9.30 tot 10.30u. Deze raadpleging bereikte nooit het verwachte resultaat en zij werd in 1955 definitief gesloten. De laatste zitting ging door op 5 juli 1955.

2. – EEN OVERZICHT VAN HET AANTAL AANBIEDINGEN

De hierna volgende tabellen geven een overzicht, per jaar, van het aantal gehouden zittingen en van het aantal aangeboden kinderen. Deze cijfers werden bekomen door samentelling van de vier kwartaalstaten. Hieruit werd het gemiddeld aantal aanbiedingen per zitting berekend.

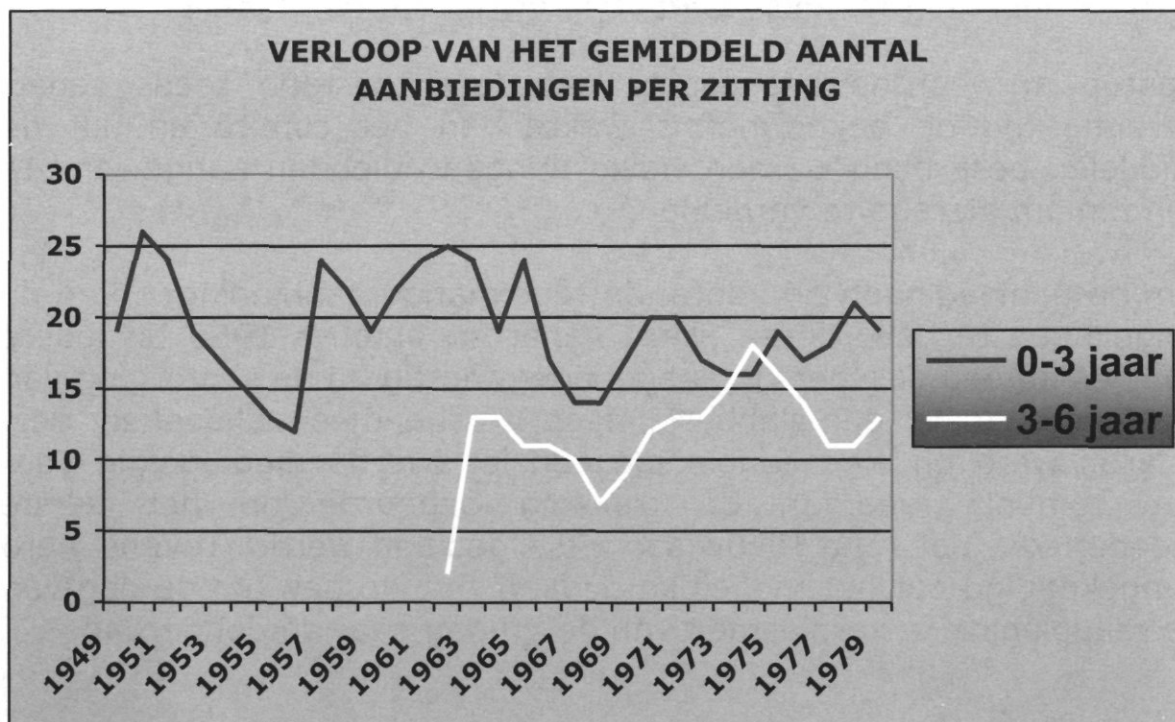
jaar	ZUIGELINGEN			jaar	KLEUTERS		
	zittingen	aantallen	gemiddelden		zittingen	aantallen	gemiddelden
Vanaf 1.4.1949							
1949	38	733	19				
1950	51	1.302	26				
1951	51	1.219	24				
1952	50	950	19				
1953	50	841	17				
1954	50	749	15				
1955	50	649	13				
1956	51	615	12				
1957	49	1.186	24				
1958	48	1.060	22				
1959	51	949	19				
1960	50	1.102	22				
1961	50	1.220	24				
1962	50	1.247	25				
1963	49	1.195	24				
1964	52	984	19				
1965	50	1.177	24				
1966	50	868	17				
1967	49	690	14				
1968	52	727	14				
1969	59	1.010	17				
				Vanaf 2.4.1962			
				7	16	2	
				11	138	13	
				9	113	13	
				11	123	11	
				11	121	11	
				10	95	10	
				12	81	7	
				10	89	9	

1970	70	1.372	20	11	130	12
1971	69	1.393	20	11	140	13
1972	79	1.335	17	12	159	13
1973	72	1.153	16	12	175	15
1974	61	990	16	12	211	18
1975	57	1.066	19	12	187	16
1976	59	987	17	12	170	14
1977	50	882	18	22 (1)	238	11
1978	50	1.066	21	18	195	11
1979	37	706	19	9	118	13
tot 30.9.1979						

(1) vanaf 1.1.1977 worden de Homes bij de kleuters ingeschreven. Voordien moesten de kinderen van 0-7 jaar in de speciale zittingen voor de homes bij de zuigelingen ingeschreven worden.

ZITTINGEN EN AANBIEDINGEN VAN DE PRE- EN POSTNATALE RAADPLEGING					
jaar	zittingen	aantallen			
		aanbiedingen			
		prenataal	postnataal	totaal	gemiddeld
1950	7	40	2	42	6
1951	24	213	31	244	10
1952	24	212	35	247	10
1953	23	151	30	181	6
1954	23	180	25	205	9
1955	11	52	10	62	6

Eerste zitting op 20.09.1950 – laatste zitting op 5.7.1955

3. – DE RAADPLEGING IN GEVAAR

De voorafgaande cijfers tonen goed aan dat de belangstelling voor de raadpleging gevoelig daalde tijdens de jaren 1954, 1955 en vooral 1956. Op verschillende zittingen werden minder dan tien kinderen aangeboden. Het dieptepunt werd bereikt op de zitting van 24.2.1956 met één enkele en op de zitting van 2.3.1956 met drie aangeboden zuigelingen en dat terwijl het N.W.K. minstens 15 aanbiedingen per zitting als streefcijfer vooropstelde.

Deze toestand kon natuurlijk niet blijven duren. Op 3 september 1956 schreef de directeur-generaal van het N.W.K. aan de plaatselijke voorzitter:

«betreft: inspectie dd. 13 juli 1956

De geleidelijke daling van de activiteit van uw instelling is u verre van onbekend.

Om aan deze spijtige toestand te verhelpen doen wij beroep op een intense medewerking van het comité, dit zowel tijdens als buiten de zittingen.

Tijdens het onderhoud dat u met onze afgevaardigde had werd u attent gemaakt op het gevaar dat uw instelling loopt. Inderdaad, indien op het einde van het jaar 1956 geen kentering in gunstige zin vastgesteld wordt, zouden wij ons verplicht zien het intrekken van de toelating van uw raadpleging in overweging te nemen.»

Daarop antwoordde het comité dat deze toestand reeds sedert geruime tijd de bekommernis wekte van het comité en dat de middelen besproken werden welke dringend dienden aangewend te worden om hieraan te verhelpen.

Om de aanbiedingen en vooral de regelmatige aanbiedingen van de zuigelingen te bevorderen, werd vanaf 26 oktober 1956 bij iedere aanbieding een geschenkje aangeboden, nuttig bij de verzorging van het kindje, zoals: een slabbetje, zeep, washandjes, zakdoeken, enz. Daarbij werd bij elke aanbieding een lot overhandigd, geldig voor een tombola waarvan de trekking gebeurde op het eerste moederfeest dat rond Nieuwjaar 1957 gepland werd. Tevens werd aangekondigd dat het mogelijke gedaan zou worden om de dag van de raadpleging te verplaatsen van de vrijdag naar de donderdag.

Deze geschenkjes en prijzen voor de tombola kostten geld en het comité had geen geld. Daarom werden de speciale toelagen van de vereniging van parochiale werken, de 'vzw Auxilium Bredense' dankbaar aanvaard.

Het aantal aanbiedingen per raadpleging verhoogde inderdaad zienderogen en reeds in december 1956 werden weer rond de twintig aanbiedingen per zitting bereikt en dit bleef zo. Op de zitting van 7 november 1957 werden zelfs 33 zuigelingen aangeboden zodat er op dat ogenblik gesproken werd over een splitsing van de raadpleging.

Op 18 maart 1957 schreef de directeur-generaal van het N.W.K. aan de plaatselijke voorzitter:

«Het verheugt ons ten zeerste dat de activiteit van uw raadpleging toeneemt. Zoals in onze brief dd. 3 september 1956 vermeld, bracht de geleidelijke daling van het aanbiedingscijfer de leefbaarheid van uw instelling in het gedrang. U is allen aan de slag gegaan om deze toestand te verhelpen en uw intense propagandacampagne werd beantwoord door een talrijker opkomst. Wij moedigen u aan in deze nieuwe actie te volharden.»

En op 3 september 1958 schreef dezelfde directeur-generaal aan de plaatselijke voorzitter:

«Eerst en vooral staan wij erop u te feliciteren voor het succes dat uw zuigelingenraadpleging te beurt valt. Werkelijk, de jongst bekomen cijfers gaan onze verwachtingen te boven.

De ongelooflijke wederopbloei van uw instelling is trouwens niets anders dan een welverdiende beloning voor u allen. Geen enkele moeite wordt er gespaard om de goede gang van de zittingen in de hand te werken. Zo mocht onze afgevaardigde tot haar verwondering en tevens groot genoegen vaststellen dat de voorstellen, inzake een betere indeling van de onderscheiden diensten op 17 juni gedaan, bij haar bezoek dd. 7 augustus 1958 juist om deze punten met u te bespreken, reeds verwezenlijkt werden.

Nogmaals wensen wij u oprecht te danken voor uw zo daadwerkelijke medewerking.»

Hiermede kon het werk voortgezet worden.

DE TWEEDE TAAK VAN HET COMITÉ: BEGRIPPEN OVER HYGIËNE EN GEZONDHEIDSZORG VOOR MOEDER EN KIND VERSPREIDEN

Het comité heeft zich in de loop der jaren ook ingezet om hieraan te voldoen.

Op elke zitting van de raadpleging waren steeds ten minste twee comitéleden aanwezig om de moeders te verwelkomen, hen behulpzaam te zijn, te zorgen dat de sfeer in de raadpleging aangenaam was en de moeders, samen met de dokter en de verpleegster, met raad en daad bij te staan. Zeer dikwijls zijn dokter, verpleegster en voorzitter, na het vertrek van de moeders nog geruime tijd samen blijven napraten over ontvangen opmerkingen, moeilijke gevallen, enz. en ook om samen te overleggen hoe het in de toekomst nog beter kon.

Het comité kocht een aantal voorlichtingsboeken die gratis ter lezing meegenomen konden worden door de jonge moeders. Enkele titels hieruit zijn: Kinderen leren spreken, Televisie en Gezin, Baby- en Kinderverzorging, Hoe een angstig kind helpen, De ouder- en kindrelatie, Hoe moet ik mijn kind voorlichten, enz.

Van de winter 1956-1957 werd met succes een jaarlijks moederfeest georganiseerd dat opgevat werd als een feestavond, een soort beloning voor de geregelde aanwezigheid op de raadpleging. Verschillende prijzen werden er uitgedeeld, deels gekocht met geld van de propagandatoelage en deels gekregen van firma's die hun waren aanboden in het driemaandelijks tijdschrift "Het Kind". De aanwezigen werden ook vergast op een droogje en een natje. Gedurende verscheidene jaren werd er tevens een ingekaderd diploma met de foto van het kindje overhandigd aan de moeders die zich gedurende drie jaar regelmatig op de raadpleging aangeboden hadden.

De klassieke dagorde van deze moederfeesten bestond uit een welkomstwoord door de voorzitter, een verslag over de voorbijgevoerde werking door de secretaresse en een actueel onderwerp dat door een dokter behandeld werd. Op die laatste uiteenzetting volgde

steeds een uitgebreide bespreking en vraagstelling door de aanwezigen.

Zo werd er onder meer gehandeld over:

- het nut en het voordeel van de raadpleging, door dr. Compernelle
- de voeding van het kind, door dr. Compernelle
- verschijnselen van kinderziekten in het beginstadium, door dr. Kerkhofs
- relaties moeder en kind, door mevr. Deroo
- wat en hoeveel moet mijn kind eten, door dr. Compernelle
- slapeloosheid en schuchterheid bij mijn kind, door dr. Compernelle
- de gevaren van het kind vóór de bevalling en tijdens de eerste weken, door dr. Speybroek
- dieet voor peuter en kleuter, door dr. Compernelle
- allergie en het belang van de verschillende inenting, door dr. Compernelle
- de rust en slaap van baby en kleuter, door dr. Lambert
- probleemkind, door dr. Mattelaer
- griep, door dr. Compernelle
- ziekte en opvoeding bij oudere kinderen, door dr. Compernelle
- hoe mijn kindje proper wordt, door dr. Viaene
- spraakstoornissen, door dr. Labens
- eetproblemen, door dr. Viaene
- de kleuterraadpleging, door dr. Compernelle
- tandverzorging, door dr. Depuydt
- -goed of slecht gebruik van medicijnen bij kinderen, door dr. Depuydt
- en andere meer...

Het N.W.K. streefde ernaar om langs de raadpleging om de moeders te helpen opleiden in hun opvoedingswerk. Met de dokter en de verpleegster besliste het comité om benevens het jaarlijkse moederfeest ook, vanaf maart 1960, educatieve zittingen te organiseren waar onder meer de volgende onderwerpen behandeld werden:

- de gedragingen van het kind van 2 tot 6 jaar met film
- is uw huis veilig voor uw kinderen, door dr. D'Hoore
- eerste hulp bij ongevallen
- hoe mijn kinderen leren spreken, door dr. Depuydt
- dokter Depuydt gaf een kleutercursus over vier avonden:
 - o lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van de kleuter
 - o hygiëne van de kleuter, ongevallen en ziekte
 - o het spel, het bezighouden van het kind
 - o enkele problemen bij de ontwikkeling van het kind
- invloed van TV bij kinderen, door dr. Depuydt
- demonstratie van verschillende melkbereidingen met fruit voor kinderen
- de slaap van het kind door dr. Depuydt
- de rechten van de kleuter door dr. D'Hoore
- dokter Depuydt gaf achtereenvolgend: seksuele opvoeding van de kleuter; seksuele opvoeding vanaf de puberteit en het angstige en zenuwachtige kind
- kinderziekten en zieke kinderen, door dr. Vandewalle

- boos zijn, door juffr. Lancsweert
- spel en speelgoed, door mevr. Lievens
- naar school – hoe voorbereiden, door dr. Depuydt
- prematuren met film
- en andere onderwerpen meer.

Het comité mocht zich steeds, zowel op de moederfeesten als op de educatieve zittingen, verheugen over een goede aanwezigheid en belangstelling van de moeders. Op sommige vergaderingen waren er 80 aanwezigen en verder schommelde het aantal aanwezigen tussen de 30 en de 50.

Alhoewel deze verschillende onderwerpen schijnbaar nogal ver uit elkaar lagen, hadden ze toch alle ééNZelfde ondertoon: nl. de moeders overtuigen van de absolute noodzakelijkheid om zich geregeld met hun kindje op de raadpleging aan te bieden en hen te wijzen op hun grote verantwoordelijkheid bij de opvoeding van hun kleintjes.

DE OVERIGE OPRACHTEN VAN HET COMITÉ

De werking van de raadpleging werd geregeld gecontroleerd door dokter Compernelle, provinciaal controledokter en dit voor wat het medisch aspect van de raadpleging betreft. Zijn opdracht bestond vooral in het nagaan van het werk van de dokter. Ook moest zijn gunstig advies bekomen worden voor de aanstelling van de dokters in de raadpleging.

Dokter Compernelle is steeds, naast zijn controleopdracht, een echte medewerker van het comité geweest op wie nooit tevergeefs een beroep werd gedaan. Zoals uit het overzicht van de moederfeesten en educatieve zittingen blijkt, was hij steeds bereid om vele vrije avonden door te brengen in de raadpleging in Bredene-Dorp met de jonge moeders en daar niet alleen een goed voorbereide en voorgebrachte uiteenzetting te geven, maar ook nadien nog urenlang te blijven napraten.

Verder werd de raadpleging zeer regelmatig gecontroleerd door de inspectrices van het N.W.K. Lange tijd en ook tijdens de moeilijke jaren was dit juffrouw Vandenbussche, later werd dit juffrouw Vanhoucke en thans juffrouw Sabbe.

Van deze inspectrices moet eveneens gezegd worden dat zij niet alleen een streng toezicht hielden op het werk van de verpleegster, de manier waarop de raadplegingen gehouden werden en de inrichting en het uitzicht van de lokalen, maar dat zij tevens een flinke steun geweest zijn voor het comité in een streven om het steeds beter te doen.

Ten slotte vervulde het comité ook zijn taak in verband met het toezicht op de uitbestede kinderen. Er werd nagegaan of deze kinderen geregeld op de raadpleging aangeboden werden en, in samenspraak met de inspectrice, de dokter, de verpleegster en de voorzitter moest soms voor zeer moeilijke en pijnlijke gevallen een passende oplossing gevonden worden.

BESLUIT

Dit schematisch overzicht geeft slechts bij benadering een beeld van de werkelijke inzet, de dagelijkse zorg en de bekommernissen van het comité, van de moeilijkheden en de tegenslagen, maar ook van de voldoening voor de volgehouden belangstelling van de jonge moeders, voor goed geslaagde moederfeesten en educatieve zittingen en voor het blijvend succes van de raadpleging. De opsomming van deze nuchtere feiten en gebeurtenissen kan dit slechts laten vermoeden.

Deze opsomming laat evenwel toe te besluiten dat het comité tijdens de verlopen dertig jaar voldaan heeft aan zijn taak, die ook zijn bestaanreden is, mede te helpen zorgen voor de bescherming en de promotie van de gezondheid van het jonge kind en de opvoeding van de moeder in het licht van de moderne kinderverzorging en psychologie.

Honderden kinderen en moeders mogen het comité hiervoor dankbaar zijn!

Frans VANLEENHOVE
5 oktober 1979

Deel 2 – Van NWK naar K&G en van raadpleging naar consultatiebureau – de tweede periode van dertig jaar 1979-2009

door Gilbert Vanleenhove (januari 2010)

I. - BRUSSELSE BESLISSINGEN MET CONSEQUENTIES IN BREDENE¹

Beslissingen op hoger politiek niveau beïnvloedden heel sterk de tweede periode van de zestigjarige geschiedenis van de 'weging' in Bredene-Dorp. Vooral de staatshervorming van 1980 en de door 'Kind en Gezin' opgelegde reorganisatie sinds 1996 hebben tot op het plaatselijke niveau grondige herstructureringen teweeggebracht.

Maar laten we beginnen bij het begin.

I.1 - N.W.K. wordt K&G

Het vroegere NWK-logo was een kopie van een van de geglazuurde terracotta medaillons die Andrea della Robbia aanbracht op de loggia van het 15^e eeuwse weeshuis in Firenze, de Spedale degli Innocenti van Filippo Brunelleschi (1377-1446).

In 1979, het begin van onze verslagperiode, was 'het beleid ter bevordering en verzekering van het welzijn en de gezondheid van

¹ Voor bepaalde delen in dit hoofdstuk werd handig gebruik gemaakt van de nota van Kind en Gezin/Ombudsdienst 'De instelling Kind en Gezin: een kennismaking' dd. 07.04.1999

jonge kinderen' nog toevertrouwd aan het N.W.K., het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn.

Bij de staatshervorming van 1980 echter kregen de Gemeenschappen de volledige bevoegdheid over het beleid inzake kinderzorg². Als gevolg daarvan zag de Vlaamse overheidsinstelling 'Kind en Gezin' (K&G) in 1984 het levenslicht³ en in datzelfde jaar werd het N.W.K. bij wet afgeschaft⁴.

De opdracht van 'Kind en Gezin' werd veel gedetailleerder dan de algemene opdracht die het N.W.K. diende te vervullen. Een opsomming van de specifieke taken zou ons te ver leiden. Ze overstijgen ook ruim de verantwoordelijkheid van het plaatselijke comité waar het in dit verslag vooral om gaat. Algemeen echter kreeg 'Kind en Gezin' als opdracht: de behartiging van de levenskansen, het welzijn en de gezondheid van het kind en het ondersteunen en begeleiden van de opvoeders bij de zorg en in de verantwoordelijkheid voor het kind. Uitgangspunt daarbij is dat alle hulpverlening zoveel mogelijk aansluit bij het gezinsmilieu en bij de woon- en leefomgeving van het kind. De opdracht richt zich in de eerste plaats naar de zorg voor aanstaande ouders en gezinnen met kinderen tussen nul en drie jaar. Voor oudere kinderen is de rol van 'Kind en Gezin' veeleer aanvullend, zo onder andere wat kinderopvang betreft.

Dat 'Kind en Gezin' van nu af aan het beleid bepaalde, had al meteen enkele consequenties op het terrein. Vanaf nu gebeurden de raadplegingen op afspraak. De bestaande kleuterraadplegingen en prenatale raadplegingen werden afgebouwd.

Voordien nog had het N.W.K. al beslist dat de vroegere 'raadpleging voor zuigelingen' vanaf 1 april 1983 'raadpleging voor het jonge kind' genoemd moest worden. In oktober 1989, door een beslissing van 'Kind en Gezin', veranderde de naam van de raadpleging opnieuw: in alle Vlaamse gemeenten ging de 'raadpleging voor het jonge kind' voortaan als 'consultatiebureau voor het jonge kind' door het leven⁵. Volgens 'Kind & Gezin' heeft de term 'consultatiebureau' *'de universeelste begripsinhoud en ze is beter aangepast aan het huidige samenlevingspatroon'*.⁶

² Zoals bepaald in artikel 59bis van de toenmalige Grondwet en in de Bijzondere Wet van 08.08.1980 tot hervorming der instellingen.

³ De instelling 'Kind en Gezin' werd opgericht bij Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 29.05.1984.

⁴ De wet van 28.12.1984 'tot afschaffing of herstructurering van sommige instellingen van openbaar nut' betekende de wettelijke concretisering van de afschaffing van het N.W.K.

⁵ Beslissing van de raad van bestuur van Kind en Gezin dd. 11.10.1989

⁶ Volgens brief van Kind & Gezin, oktober 1989, ondertekend door W. De Bock, wnd. bestuursdirecteur, in opdracht van de administrateur-generaal

I.2 - Bredene-Dorp houdt stand in de storm van een grote reorganisatie

Het jaar 1996 was een heel belangrijke mijlpaal in de geschiedenis van de 'weging' in Bredene-Dorp. Vanaf 1 januari van dat jaar werd de dienstverlening aangaande de consultatiebureaus en de huisbezoeken van de regioverpleegkundigen diepgaand gereorganiseerd⁷.

Het basiszorgaanbod in de 'consultatiebureaus van het jonge kind' bijvoorbeeld werd nu duidelijk geplafonneerd. Voortaan konden ouders hun baby nog slechts een beperkt aantal keren op de raadpleging aanbieden.⁸

Op organisatorisch vlak ontstond de regiowerking. Vlaanderen werd hiervoor opgedeeld in regio's met ongeveer 1.000 geboortes per jaar. In elk van de 60 regio's die op die manier ontstonden, werd een regiohuis uitgebouwd als centrale spil van de werking en als uitvalbasis van het regioteam. Dat team bestaat uit een regioverantwoordelijke en een tiental regioverpleegkundigen, verantwoordelijk voor de huisbezoeken en de consulten in de consultatiebureaus in de regio. Bredene behoorde voortaan samen met Oostende, De Haan, Middelkerke, Oudenburg, Gistel en Ichtegem tot de regio Oostende. Deze regio-indeling werd in 2004 aangepast. De regio Oostende bestaat sindsdien uit Bredene, Gistel, De Haan, Oostende-L.Colensstraat en Oostende-Lijsterbeslaan. Het regiohuis bevindt zich in de Zandvoordestraat 375-bus 1 in Oostende. De opeenvolgende regioverantwoordelijken tot op heden waren: Emilienne Vercruysse-Haghebaert, Liliane Hubrechtsen-Cattoor en sinds kort mevrouw Chris Van Eynde. De provinciaal verantwoordelijken waren Ann Debaveye en vanaf 15.09.1997 en tot op heden Lieve De Zutter.

De reorganisatie reikte echter nog heel wat verder. Er gebeurde een drastische rationalisatie in het aanbod van consultatiebureaus. Van de 1.200 consultatiebureaus in Vlaanderen bleven er uiteindelijk nog 300 over. Zestig daarvan liggen in West-Vlaanderen. Gevolg voor Bredene was dat van de drie bestaande consultatiebureaus alleen nog het consultatiebureau in de Kerkstraat 16b in Bredene-Dorp

⁷ Dat gebeurde op basis van een omvangrijk 'strategisch plan preventieve kinderzorg', waarvan de krachtlijnen in december 1993 door de raad van bestuur van Kind en Gezin werden vastgelegd.

⁸ Meer hierover onder punt V.2

bleef bestaan. Niet in het minst door een onverwacht initiatief van het gemeentebestuur ging heel die operatie in Bredene vast niet emotioneel voorbij. Maar meer daarover in een afzonderlijk hoofdstukje in dit verslag.

I.3 - Bredene-Dorp, aangesloten bij de vzw 'Kind en Preventie'

Nog een gevolg van de reorganisatie was dat 'Kind en Gezin' zelf geen consultatiebureaus meer organiseerde, maar het beheer daarvan overliet aan een organiserend bestuur dat de juridische vorm van een openbare dienst of vzw had. Die organiserende besturen werden door 'Kind en Gezin' erkend en gesubsidieerd als ze voldeden aan kwaliteitsnormen en aan bepaalde voorwaarden van technische aard. Ze werden zelf ook verantwoordelijk voor de organisatie en de werking van het consultatiebureau, voor de selectie van de vrijwillige medewerkers en voor het selecteren en aanwerven van de artsen.

Negenendertig van de zestig consultatiebureaus in West-Vlaanderen, waaronder het consultatiebureau in Bredene-Dorp, sloten aan bij het nieuwe organiserend bestuur 'Kind en Preventie vzw'⁹, een samenwerkingsverband tussen KAV (Kristelijke Arbeidersvrouwenbeweging), KVLV (Katholiek Vormingswerk van Landelijke Vrouwen) Markant (Christelijke Beweging voor Vrouwen uit de Middengroepen) en CM (Christelijke Mutualiteit). Elf West-Vlaamse consultatiebureaus waren aangesloten bij 'Kind en Gezondheid vzw', een dienstverlening van Bond Moyson/SVV (Socialistisch Vooruitziende Vrouwen), en de tien resterende consultatiebureaus vielen onder het beheer van autonome besturen zoals OCMW of gemeentebestuur.

II. - DE SLAG OM EEN CONSULTATIEBUREAU

II.1 - Gemeentebestuur versus bestaand privé-initiatief

De grote rationalisering van het landschap van consultatiebureaus in Vlaanderen ging in voege op 1 januari 1996. Natuurlijk werd die operatie al langer voorbereid. Wie eventueel in aanmerking wilde komen, moest vroeger al zijn kandidatuur indienen. Onder meer het

⁹ Voordien was het consultatiebureau in Bredene-Dorp aangesloten bij Moeder- en Kinderzorg KAV vzw, dat met de oprichting van 'Kind en Preventie' ophield te bestaan.

consultatiebureau van Bredene-Dorp (tot dan toe aangesloten bij 'Moeder- en Kinderzorg KAV' vzw) en het door SVV/Bond Moyson georganiseerde consultatiebureau van Bredene-Sas deden dat.

Groot was de verbazing, die al snel uitgroeide tot verontwaardiging, toen in maart 1995 de schepen voor Sociale Zaken via de pers aankondigde dat het gemeentebestuur van Bredene in de toekomst als enige in de gemeente zelf voor de raadpleging voor het jonge kind wenste in te staan en daarom op zijn beurt ook stappen ondernam om zelf de erkenning binnen te halen voor de organisatie van een dergelijk bureau. Geen enkele van de drie bestaande en goed werkende consultatiebureaus, beheerd en gedragen door vrijwilligers, was daarvan vooraf op de hoogte, laat staan daarover geconsulteerd.

Het kon niet uitblijven dat daarover ook op politiek niveau vragen werden gesteld. In antwoord op een schriftelijke vraag¹⁰ van toenmalig Vlaams volksvertegenwoordiger en gemeenteraadslid Gilbert Vanleenhove liet het college van Burgemeester en Schepenen weten dat het gemeentebestuur inderdaad op 28 juni 1995 een aanvraag bij 'Kind en Gezin' had ingediend. Er was voorafgaand aan de aanvraag geen overleg gepleegd met de comités die toen instonden voor de organisatie van de raadplegingen voor het jonge kind in Bredene *«aangezien het de oprichting betreft van een consultatiebureau nieuwe stijl die (sic!) aan totaal nieuwe voorwaarden dient te voldoen (neutraliteit, ligging en functionaliteit van de lokalen, medische uitrusting, ...).»* Bovendien, zo luidde het verder, *«vermelden de onderrichtingen van "Kind en Gezin" dat de nieuwe consultatiebureaus dienen beheerd door een organiserend bestuur dat de juridische vorm van een openbaar bestuur of VZW heeft. Geen enkele van de bestaande lokale comités neemt de vorm aan van een VZW zodoende dat deze niet aan de voorwaarden voor erkenning voldoen. Wel is het, zoals vermeld in de motivatie van onze aanvraag, de bedoeling van het College van Burgemeester en Schepenen om bij de werking van het consultatiebureau de huidige vrijwilligers van zowel KAV als SVV in te schakelen. (...) Het College van Burgemeester en Schepenen heeft de intentie om pas na een eventuele voorlopige erkenning de passende accommodatie te huren op een centrale plaats in de gemeente.»* Einde citaat.

Dat geen enkele van de bestaande lokale comités de juridische structuur van een vzw had, was eigenlijk maar gedeeltelijk juist.

¹⁰ Schriftelijke vraag van 29.09.1995 vanwege Gilbert Vanleenhove en antwoord op 13.10.1995 vanwege het schepencollege.

Voor de comités op zich was dat misschien wel zo, maar die comités waren toch aangesloten bij een grotere instelling die wel deze vzw-vorm had en die zelf de consultatiebureaus beheerde. Voor de 'weging' in Bredene-Dorp was dat de vzw 'Moeder en Kinderzorg KAV'.

Wat de mogelijke huisvesting van een gemeentelijk initiatief betreft circuleerden in de pers een paar scenario's. Eén ervan was bijvoorbeeld het oude politiekantoor in de Driftweg (intussen afgebroken) dat mits een aantal veranderingswerken een geschikte locatie had kunnen zijn.

II.2 – 'Kind en Gezin' besliste

Op vrijdag 13 oktober 1995 maakte 'Kind en Gezin' vanuit de nationale zetel officieel zijn beslissing bekend tot hertekening van het landschap van de consultatiebureaus. Algauw bleek dat voor Bredene de keuze van de raad van bestuur gevallen was op het consultatiebureau van Bredene-Dorp en niet op een nieuw op te richten consultatiebureau vanuit het gemeentebestuur. Het consultatiebureau van Bredene-Dorp moest vanaf 1 januari 1996 bovendien niet alleen instaan voor de kinderen van heel Bredene, maar ook voor die van Oudenburg, Klemskerke-De Haan, de Oostendse Vuurtorenwijk en Zandvoorde. Een behoorlijke schaalvergroting dus.

Uit de motivering, die later vrijgegeven werd, bleek dat voor het bestaande consultatiebureau in Bredene-Dorp gekozen werd onder meer om reden van de bijzonder lovende rapporten die deze 'weging' in alle voorbije jaren voor haar werking kreeg vanwege de inspectie.

De beslissing van 'Kind en Gezin' werd bij de vrijwilligers van het consultatiebureau ervaren als een echte waardering voor hun jarenlange onbezoldigde en toegewijde engagement.

Zoals voor alle overblijvende consultatiebureaus was de erkenning vanwege 'Kind en Gezin' ook voor het consultatiebureau van Bredene-Dorp slechts geldig voor de periode van 1 januari 1996 tot en met 31 december 1998. Deze voorlopige erkenning betekende dat vanaf 1 januari 1999 alle consultatiebureaus moesten beantwoorden aan de gestelde vereisten inzake infrastructuur en accommodatie, zonder mogelijkheid tot afwijking of uitstel.

Voor Bredene-Dorp hield dat in dat er serieus in de infrastructuur geïnvesteerd zou moeten worden. Een inspectieverslag¹¹ dat de mogelijke tekortkomingen voor een blijvende erkenning in kaart bracht, loog er niet om: de lokalen waren in de toestand van toen *«volledig ongeschikt als definitieve locatie voor een consultatiebureau nieuwe stijl.»*

De laatste grote renovatie van het gebouwtje in de Kerkstraat 16 dateerde nog van 1979-1980. Toen werden onder meer volgende werken uitgevoerd: volledige vernieuwing van de dakbedekking, aanbrengen van verlaagde en afwasbare plafonds, vernieuwing van alle elektrische leidingen en verlichtingstoestellen, verruiming van de lokalen voor de raadpleging voor zuigelingen door afbraak van twee kleedhokjes die destijds gebouwd waren voor de vroegere prenatale raadpleging, vervanging van de oude mazoutkachels door gasradiatoren, vernieuwing van behang, schilderwerken, enz. De totale kostprijs bedroeg toen 570.000 BEF (€ 14.130). De vzw Auxilium Bredense die de lokalen beheerde, was financieel niet bij machte om zelf deze werken te bekostigen. Ze waren slechts mogelijk door een zeer ruime financiële steun van het bisschoppelijk werk 'Domus Dei' en van het 'Verbond der Christelijke Mutualiteiten'.

Hoe het comité van het consultatiebureau nu anno 1996 het probleem van infrastructuur aanpakte, beschrijf ik in een apart hoofdstukje.

II.3 – Een bitsige strijd

'Een bitsige strijd', zo betitelde een krant¹² de hetze die in Bredene ontstond na de bekendmaking van de beslissing van 'Kind en Gezin'.

Het begon met een offensief van Jacky Maes, SP-schepen in Bredene en pas aangesteld Vlaams volksvertegenwoordiger, die *'verbolgen was over de keuze van Kind en Gezin'*.¹³ *'De toekenning van het merendeel van de Vlaamse consultatiebureaus aan KAV deed bij Maes vele vragen rijzen.'*¹⁴

In één adem beschuldigde de schepen de raad van bestuur van 'Kind en Gezin' die was *'samengesteld uit een voorzitter en 20 leden waarvan de ruime meerderheid tot de christelijke zuil behoort.'*¹⁵

¹¹ Op basis van een bezoek van de inspectie-afgevaardigde op 16.07.1996 en meegedeeld aan de vzw Kind en Preventie bij brief van 08.08.1996

¹² Het Nieuwsblad 13.12.1995

¹³ De Zeewacht 20.10.1995

¹⁴ idem

¹⁵ De Zeewacht 17.11.1995

Aan het hele dossier hing volgens Maes *'alleszins een zwaar politiek-ideologisch geurtje.'*¹⁶

Meteen ging hij de ideologische toer op. *'De vraag stelt zich hier uiteraard, zo betoogde hij, of K&G met het oog op de neutraliteit van het zorgenaanbod niet principieel voorrang moet geven aan initiatieven van openbare besturen. In deze optiek is het flagrant, aldus Maes, dat voor een gemeente als Bredene voorrang wordt gegeven aan een ideologisch geïnspireerde vereniging boven een neutraal openbaar bestuur.'*¹⁷ Had 'Kind en Gezin' de erkenning toegewezen aan het gemeentebestuur, dan zou hij er wel voor gezorgd hebben *'naast eigen mensen (sic!) ook de huidige vrijwilligers van KAV en SVV in te schakelen.'*¹⁸

De schepen dreigde er ten slotte mee naar de Raad van State te stappen om de omstreden beslissing aan te vechten.

Alleen een project van een openbaar bestuur, in casu het gemeentebestuur, kon dus volgens de schepen een voldoende neutrale werking garanderen en dus had hij er geen moeite mee dat een bestaand goed werkend consultatiebureau daarvoor plaats moest ruimen.

Het was nogal voorspelbaar dat die uitspraken bij de vrijwilligers van het consultatiebureau van Bredene-Dorp bijzonder pijnlijk overkwamen. De verontwaardiging was erg groot. Dat de schepen aan het consultatiebureau een gebrek aan neutraliteit toeschreef, was in elk geval niet ingegeven door de concrete werking van de raadpleging van Bredene-Dorp. Ongeacht herkomst, kleur of overtuiging was iedereen er altijd van harte welkom geweest en op dezelfde manier geholpen. Dat de christelijke overtuiging van de organisatoren en van vele vrijwilligers die openheid in de weg zou staan, getuigde alleen maar van een erg oubollige en in essentie onverdraagzame opvatting over het engagement van de christelijke zuil.

'Precies alsof alle moeders die er binnenkomen hun baby met wijwater moeten besprenkelen', spotten de CVP-gemeenteraadsleden Luk Van Canneyt en Gilbert Vanleenhove¹⁹. Beide politici beschouwden de ambitie van de schepen als *'een*

¹⁶ idem

¹⁷ De Zeewacht 20.10.1995

¹⁸ idem

¹⁹ Visie 27.10.1995

typisch socialistische strategie in Bredene om goedwerkende privé-initiatieven die niet rechtstreeks bij de socialistische ideologie aanleunen, te ondergraven en met gemeenschapsgeld concurrentie aan te doen.²⁰ Neen, repliceerde de schepen, 'precies nu gaan gemeenschapsgelden (de subsidies van K&G) naar een ideologisch geïnspireerde vereniging als KAV.²¹

Het dreigement van de schepen om naar de Raad van State te stappen maakte op Vanleenhove en Van Canneyt weinig indruk. *'Dat moet hij dan maar doen, oordeelden ze. Maar dan wel met eigen centen, want het is onverantwoord dat hij met gemeenschapsgelden een proces aanspant tegen vrijwilligers van de eigen gemeente.²² 'Blijkbaar beseft (de schepen) niet, aldus de CVP-politici, dat hij daarmee een proces aanspant tegen inwoners van zijn eigen gemeente die zich vol toewijding en belangloos al jarenlang vrijwillig voor het "kinder-welzijn" hebben ingezet. Het zou al te gortig zijn dat hij daarvoor nog het geld van de belastingbetaler zou gebruiken ook.²³*

Zover kwam het echter niet. Maes stapte niet naar de Raad van State en 'Kind en Gezin' bleef bij zijn beslissing. Einde van een bewogen en emotievol incident.

III. – EEN COMPLEET GERENOVEERDE HUISVESTING

Om ook na de periode van 01.01.1996 tot 31.12.1998 erkend te kunnen blijven moest er dus fors geïnvesteerd worden in de infrastructuur van het consultatiebureau. De hierboven al geciteerde brief van 'Kind en Gezin'²⁴ van 8 augustus 1996 liet aan duidelijkheid niets te wensen over. In opdracht van de administrateur-generaal van 'Kind en Gezin' schreef de heer Jan De Boeck, adjunct-administrateur-generaal, het volgende:

«Is het gebouw qua oppervlakte min of meer conform, inzake voorkomen en uitzicht laat het te wensen over. Het gebouw is oud en erg vochtig, het ruikt er muf, het behang is gevlekt en komt los, de verluchting is problematisch, de verlichting is onvoldoende, stopcontacten zijn onbestaande, de verwarming werkt slecht, de deuren zijn oud en beschadigd ...

²⁰ Idem + De Zeewacht 27.10.1995

²¹ De Zeewacht 17.11.1995

²² De Zeewacht 27.10.1995

²³ Visie 27.10.1995

²⁴ Brief van 08.08.1996, gericht aan de vzw Kind en Preventie - Brussel

Deze lokalen moeten dus onverwijld worden gerenoveerd ofwel moet worden uitgekeken naar een ander gebouw in de onmiddellijke omgeving; de inplantingsplaats op zich is immers goed en naar verluidt is de vrijwilligerswerking ook degelijk.

(...)

Indien op korte termijn de situatie niet ten gronde wordt aangepakt zullen wij aan de Raad van Beheer voorstellen de erkenning van dit consultatiebureau te schorsen.»

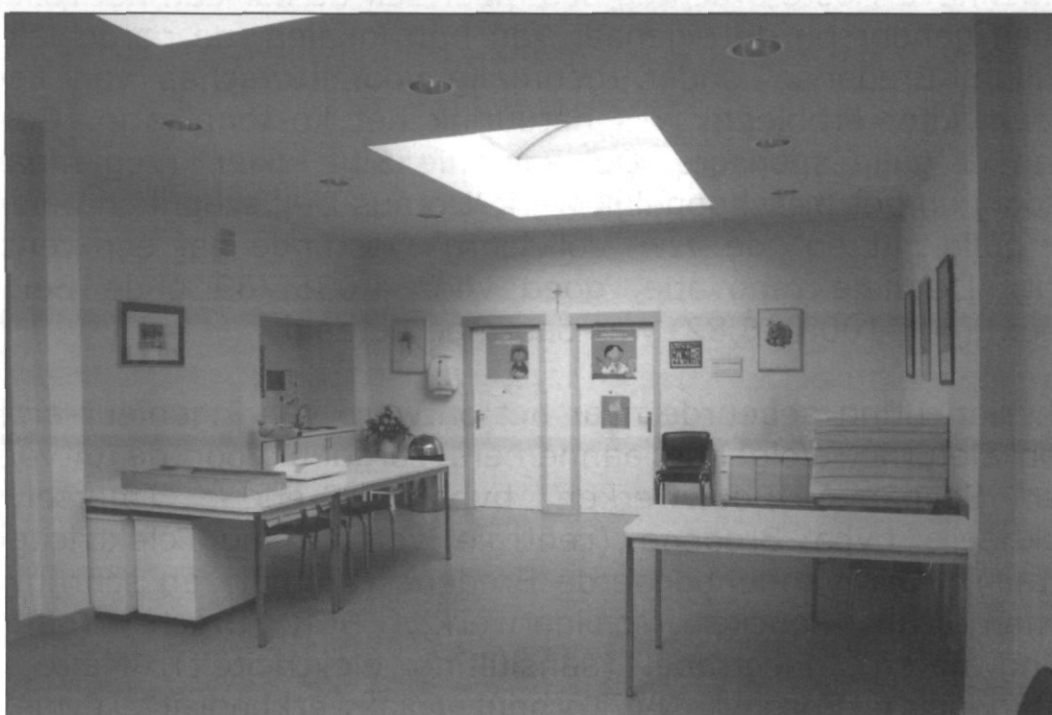
De comitéleden wisten dus meteen hoe de zaken stonden. Wat tot hertoe nog aanvaardbaar was voor de inspectie, kon voortaan voor een 'consultatiebureau nieuwe stijl' niet meer door de beugel. Er moest bovendien vlug gehandeld worden, want 'Kind en Gezin' wilde al tegen 15 september daaropvolgend weten wat er ondernomen zou worden.

Het comité had natuurlijk niet gewacht op die brief van 'Kind en Gezin' om al de nodige maatregelen te treffen. Een en ander hing immers al een tijdje boven het hoofd. En 'Kind en Gezin' mocht dan wel de wetten stellen, zelf kwam het niet tussen in de kosten of in de procedures van verbouwwerken.

Voorzitster Erika Fischer-Defurne en secretaresse Liliane Vanleenhove-Hoste brachten dus maar zelf de kar aan het rollen. Ze vonden gehoor bij de eigenaar van hun lokalen, de parochiale vzw 'Auxilium Bredense' onder toenmalig voorzitterschap van Leopold Vanderghote. Probleem was natuurlijk het kostenplaatje. Gelukkig waren er gulle sponsors. De 'Parochie Sint-Rikier' (zeg maar: de pastoor) en het bisschoppelijk werk 'Domus Dei' schonken beide een zeer gulle gift en de vzw 'Volkszorg' Oostende gaf een renteloze lening. De hele renovatie, goed voor 4.035.789 oude Belgische franken (= € 100.046,82) was daarmee betaald.

De herinrichting gebeurde naar het ontwerp van ingenieur-architect Johan Defurne. Volgende aannemers zorgden voor de uitvoering: Peter Seynaeve Bouwwerken bvba Bredene (metselwerk), Jonckheere bvba Bredene (centrale verwarming, elektriciteit en sanitair), Marc Vandenbogaerde Bredene (timmer- en schrijnwerk), Herman Van Poucke (schilderwerk), SCR Brecht (dak- en roofingwerken), Electrabel (aansluiting elektriciteit), Meire Eeklo (lichtkoepels), Bossuyt NV Torhout (plakwerkbedrijf), firma Paul Vinckier en Zoon Lichtervelde (pvc-ramen), Vlaamse Mij Watervoorziening Kortrijk (wateraansluiting), Coloral Oostende (vloerbekleding), De Polder Oudenburg (tuinaanleg), Luc Bossy

Ichtegem (pleisterwerken), D'Haenens Brugge
(verlichtingselementen), F. Van Daele Varsenare (vloeren en
faience), Lingier Bredene (aankoop dallen), Jonckheere-Vandevelde
Jabbeke (voeren en faience), Argos Bredene (Tuinaanleg).

Veel blijde gezichten bij de officiële opening van de nieuwe lokalen op 03.04.1998: v.l.n.r. Rita Everaert (CM), Pol Vanderghote (voorzitter vzw Auxilium Bredense), Monique Minne (lid vzw Auxilium Bredense), de Z.E.H. Daniël Hemeryck (pastoor Sint-Rikier Bredene), Willy Lasat en Brigitte Pyra en Rik T'Jampens (OCMW-raadsleden), Vlaams volksvertegenwoordiger Gilbert Vanleenhove, Dirk Declerck (CM), Liliane Hoste (secretaresse v.d. raadpleging), Carine Hamelrijck (teamverantwoordelijke in regiohuis), Martine Vandewalle (algemeen directeur CM-Oostende-Westhoek namens vzw Volkszorg), Lieve De Zutter (regionaal verantwoordelijke 'Kind en Preventie'), Lucien Mahieu (lid vzw Auxilium Bredense); gedeeltelijk zichtbaar net op de rand: Marie Vanleenhove-Dehondt (erevoorzitster). Op de foto ontbreekt: Erika Fischer-Defurne (voorzitster).

De werken startten op 4 augustus 1997 en op dinsdag 17 maart 1998 al vond de eerste raadpleging plaats in de prachtig vernieuwde lokalen, die volgens de onderrichtingen van 'Kind en Gezin' voortaan uitsluitend nog door het consultatiebureau gebruikt mochten worden en niet meer door andere verenigingen.

Deze lokalen werden feestelijk geopend op vrijdag 3 april 1998 met toespraken door voorzitster Erika Fischer-Defurne, Martine Vandewalle (CM – vzw Volkszorg), en provinciaal verantwoordelijke 'Kind en Preventie' Lieve De Zutter, en met een officiële openingstoespraak door Vlaams volksvertegenwoordiger Gilbert Vanleenhove.

's Anderendaags hield het consultatiebureau 'opendeurdag'. Veel belangstellenden kwamen een kijkje nemen. Iedereen was het erover eens: hier was schitterend werk gepresteerd. De verdere

erkenning van het consultatiebureau door 'Kind en Gezin' was daarmee een onomstootbaar feit.

Natuurlijk waren de activiteiten van het consultatiebureau niet gestaakt tijdens de periode van de verbouwwerken. Het comité 'Kind en Preventie' had na een inspectie de toestemming gekregen van 'Kind en Gezin' om de raadpleging in die periode te laten plaatsvinden in de CM-lokalen 'Ter Sydelinghe' in de Duinenstraat 101 in Bredene. Het consultatiebureau nam er zijn intrek vanaf 31 juli 1997 tot zaterdag 14 maart 1998, de dag van de grote verhuis naar de nieuwe lokalen.

IV. – GEDREVEN VRIJWILLIGERS EN PERSONEEL

Mooie, eigentijdse en functionele lokalen zijn natuurlijk een noodzakelijke basisvoorwaarde voor de aantrekkingskracht en een efficiënte werking van een consultatiebureau. Maar veel meer nog dan stenen zijn de inzet, de gedrevenheid, de werkkraft en toewijding van mensen belangrijk.

Wie waren nu deze enthousiastelingen in de periode van 1979 tot en met 2009 ?

IV.1 – De vrijwilligers of het Comité 'Kind en Preventie' Bredene *(zie ook bijlage)*

Zoals hierboven al vermeld, is het consultatiebureau in Bredene één van de vele in Vlaanderen die door de vzw 'Kind en Preventie' worden bestuurd. Voor het praktisch organisatorische werk, voor het onthaal van de ouders, het inschrijven, het wegen en meten van de baby's, enz. doet deze vzw een beroep op een lokaal comité dat bestaat uit vrijwillige medewerkers. Deze vrijwilligers zetten zich belangeloos in en ontvangen geen enkele vergoeding voor hun medewerking.

Deel 1 van deze geschiedenisbeschrijving eindigde in 1979. Zoals daar reeds beschreven, bestond **het comité** op dat moment uit:

- erevoorzitster en comitélid: Marie Vanleenhove-Dehondt
- voorzitster: Erika Fischer-Defurne
- secretaresse: Liliane Vanleenhove-Hoste
- leden: Rita Decroos-Hendrickx, Antoinette Dekeyser, Hilda Demuynck-Zwaenepoel, Monique Hollevoet-Vanvolsem, Arlette Jonckheere-Marlein, Monique Velghe-Minne en Maria Wyntin-Buffer

In de loop van de daaropvolgende jaren vielen er leden weg, maar er kwamen vooral ook heel wat nieuwe leden bij. Vooral het jaar 1995 was wat rekrutering betreft een heel 'vruchtbaar' jaar. Dat was ook dringend, want vanaf 1 januari 1996 kreeg het consultatiebureau naast de vertrouwde raadpleging op donderdagnamiddag ook een raadpleging op dinsdagavond. Om dat organisatorisch te kunnen verwerken, waren er dus heel wat vrijwilligers nodig. En goddank, het comité slaagde er eigenlijk vrij snel in om die te vinden. Er kwamen op een paar maanden tijd zestien leden bij, zodat de nieuwe regeling echt probleemloos kon starten.

Werden lid:

in 1980: Marie-Jeanne Desmet-Borny, Martine Drooghenbroodt-Labbeke

in 1983: Rita Lambersy-Vanhaelst

in 1988: Hilde Van Canneyt-Simoen

in 1991: Marina Decoster-Baels

in 1992: Magda Deleersnijder-Claeys, Natcha Velghe-Vandeveld

in 1993: Rita Coenye-Cremerie

in 1994: Annick De Duytsche-Mestdag, Anne Van de Velde, Christa Vermeersch-Mombert

in 1995: An Adam-Rotsaert, Josine Becue-Smets, Chantal Borgers, Sandra Casteleyn-Degrande, Rosita Claeys-Schaut, Leen Decuyper-Nevejan, Rita Degrande-Beuselinck, Trees Dessin-Rotsaert, Liliane Dewaele-Van Loo, Mieke Gevaert-Rotsaert, Martine Knockaert-Pauwels, Nelly Legrand-Vandenbrouck, Véronique Poelvoorde-Fonteyne, Martine Stroobandt-Ledoux, Frie Vande Vondele-Anthonis, Karine Vanstechelman

in 1997: Patricia Dauwe-Cottenie, Linda Vanpraet-Deschrevel

in 1998: Daniëlle David-Vanlokeren, Josiane De Mey-Rosseel, Mariana Hartl-Floessen, Nancy Vanoverbeke-Kimpe

in 1999: Cathérine Goegebeur-Vanoverschelde, Sabine Kerckhof, Chris Stubbe-De Zaeytijd, Karen Vieren-Pyfferoen,

in 2000: Micheline Batsleer-Cordier, An Van Belegghem-Demonie

in 2001: Heidi Galloo, Els Van Loo-De Coster

in 2002: Monique Ingelbrecht-Hollevoet

in 2005: Rita Vanbeckevoort-Deley

in 2006: Elly Bogaert-Lambert

in 2007: Carine De Vestele, Jeannine Vanwassenhove

in 2008: Mady Becu

in 2009: Claudia Blomme, Steffie Demeulenaere

Eind 2009 bestond het comité uit:

- voorzitter: Liliane Vanleenhove-Hoste
- ondervoorzitter: Arlette Jonckheere-Marlein
- secretaresse: Cathérine Goegebeur-Vanoverschelde
- leden: An Adam-Rotsaert, Micheline Batsleer-Cordier, Mady Becu, Claudia Blomme, Leen Decuyper-Nevejan, Rita Degrande-Beuselinck, Steffie Demeulenaere, Trees Dessin-Rotsaert, Carine De Vestele, Martine Knockaert-Pauwels, Veronique Poelvoorde-Fonteyne, Chris Stubbe-De Zaeytijd, Rita Vanbeckevoort-Deley, Anne Van de Velde, Frie Vande Vondele-Anthonis, Nancy Vanoverbeke-Kimpe, Linda Vanpraet-Deschrevel, Natacha Velghe-Vandevelde

De voorzitter, de ondervoorzitter en de secretaresse vormen samen het **dagelijks bestuur**.

In de tweede periode van dertig jaar kwam er ook een **voorzitterswissel**.

Na de hernieuwing van de lokalen en bij de bestuursverkiezingen van 27 mei 1998 nam Erika Fischer-Defurne afscheid als voorzitter en comitélid. In haar afscheidsbrief schreef ze:

«(...) In oktober 1970 antwoordde ik positief op de vraag van mevrouw Marie Vanleenhove, de toenmalige voorzitter, om als comitélid toe te treden tot het kindergelukkig Bredene-Dorp.

Enkele jaren later nam Marie ontslag. In december 1972 werd ik verkozen tot voorzitter en ik leidde mijn eerste vergadering op 10.01.1973.

Samen met Liliane Hoste die in 1974 toetrad en meteen secretaresse werd, samen met een voortdurend wisselend aantal comitédames, deelde ik tot vandaag lief en leed van de vereniging.

Dit jaar word ik 62 en vind ik het gepast dat jongere dames het roer overnemen. Daarom neem ik vandaag ontslag als voorzitter en als comitélid van K&P-Bredene.

Met fierheid kijk ik terug op net geen dertig jaar actief-zijn in de "weging". Ik wens Kind en Preventie-Bredene een mooie toekomst onder leiding van het nieuwe bestuur. Ook wens ik alle medewerkers hier aanwezig (n.v.d.r.: = op de comitévergadering van 27.05.1998), alsook de talloze andere die in de voorbije dertig jaar meegewerkt hebben, te danken voor hun belangloze inzet. (...)»

Bij diezelfde bestuursverkiezingen tijdens de comitévergadering van 27 mei 1998 werd Liliane Vanleenhove-Hoste tot nieuwe voorzitter verkozen, de vierde voorzitter sinds het officiële ontstaan van het

plaatselijke comité in 1949, en de derde met de naam 'Vanleenhove' via huwelijk aan haar meisjesnaam gehecht.²⁵

Tot dan was de nieuwe voorzitter tweeëntwintig jaar secretaresse geweest van het consultatiebureau. Dat betekende dus dat een nieuwe **secretaresse** verkozen moest worden. Het werd Linda Vanpraet-Deschrevel. Zij bleef dit tot 31.12.2004 en werd dan opgevolgd door Cathérine Goegebeur-Vanoverschelde, die deze functie tot op vandaag nog steeds invult.

IV.2 – Het personeel

Twee dokters

Viering van dokter Depuydt bij zijn oppensioenstelling. V.l.n.r. mevr. Depuydt, dokter Depuydt, erevoorzitster Erika Fischer-Defurne, ondervoorzitster Arlette Jonckheere- Marlein, voorzitter Liliane Vanleenhove-Hoste en regionaal verantwoordelijke 'Kind en Preventie' Lieve De Zutter.

Wat dokters betreft bleef dokter Luc Depuydt als vaste waarde ook in de voorbije dertig jaar aan de raadpleging verbonden. Als jonge dokter werd hij voor het eerst in de raadpleging aangesteld op 23.02.1967. In de comitévergadering van 18 januari 2006 deelde hij mee dat hij op 1 september 2006 met pensioen ging. Na de avondzitting van 29 augustus 2006 boden de comitédames hem

en zijn echtgenote bij wijze van dank een geschenk en een kleine receptie aan.

Dokter Depuydt verdween echter niet uit de raadpleging. In haar zoektocht naar een nieuwe dokter belandde de vzw 'Kind en Preventie' bij dokter Raf Langenaekens uit Oostende. Deze dokter was ook al verbonden aan het consultatiebureau in de Dr. L. Colensstraat in Oostende. Hij wilde Bredene er wel bijnemen, maar niet voor alle raadplegingen. Intussen was er in Bredene immers

²⁵ Zoals in deel 1 beschreven was de eerste voorzitter Marcelline Decler, echtg. René Vanleenhove (1949-1955). Zij werd opgevolgd door Marie Dehondt, echtg. Frans Vanleenhove (1955-1972).

naast de wekelijkse dinsdagavond- en de donderdagnamiddagzitting ook nog een morgenzitting elke eerste woensdag van de maand bijgekomen. Dat was toch 'des Guten zu viel'. En zo werd een regeling getroffen waarbij dokter Depuydt ook na zijn oppensioenstelling gedeeltelijk verder ingeschakeld zou blijven. Vanaf 1 september 2006 nam hij de woensdagzitting voor zijn rekening en dokter Langenaekens verzorgde de andere zittingen. Tot op vandaag heeft het consultatiebureau dus twee vaste dokters.

Vijf verpleegsters

Aan het consultatiebureau was tot januari 1995 slechts één verpleegster verbonden. Nog tot einde 1980 was dat Jeannine Van Thourhout-Samijn uit Bredene. Vanaf 01.01.1981 volgde Suzy Beck uit Oostende haar op. Daarna, vanaf 10.06.1992, werd Régine Petitjean uit Sint-Andries als verpleegster aangesteld.

Vanaf 01.01.1996, bij de hierboven beschreven reorganisatie, kreeg de raadpleging drie verpleegsters. Naast de reeds genoemde Régine Petitjean stelde 'Kind en Preventie' vanaf die datum ook Anne Baert-Vileyn uit Blankenberge en Myriam Vanpraet uit De Haan aan. Dit 'drievrouwschap' is tot vandaag (einde 2009) actief in het consultatiebureau.

Schoonmaakpersoneel

Carine Demuynck maakte schoon tot 2008. Voor haar jarenlange trouwe dienst kreeg zij een bloemenboeketje vanwege het comité. Carine werd opgevolgd door Linda Vanpraet-Deschrevel.

V. – DE RAADPLEGING

V.1 – Aanbod en inhoudelijke invulling

Eind 1979, zoals uit het eerste deel van deze geschiedenisbeschrijving bleek, kende Bredene-Dorp nog twee soorten raadpleging: 1/ de raadpleging voor zuigelingen, d.i. voor kinderen van 0 tot 3 jaar, met een wekelijkse zitdag op donderdag van 14 tot 15 uur, en 2/ de

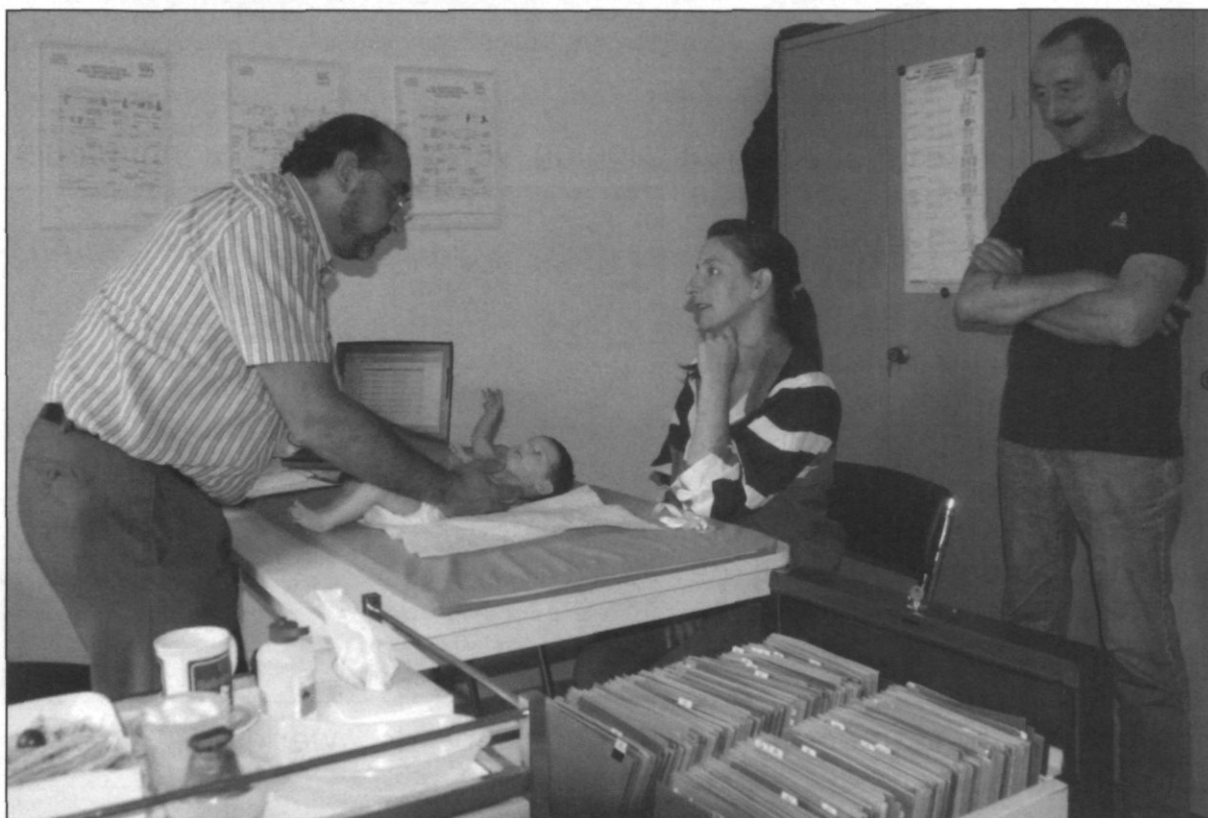
raadpleging voor kleuters, d.i. van 3 tot 6 jaar, met een maandelijkse zitting op de eerste dinsdag van de maand van 16:15u. tot 17:15u.

Het tijdstip van de kleuterraadpleging veranderde vanaf november 1981. Voortaan werd de raadpleging gehouden op de derde i.p.v. op de eerste dinsdag. Op 01.04.1983, zoals overal in Vlaanderen, hield die kleuterraadpleging op vraag van 'Kind en Gezin' op te bestaan.

Vanaf 1 januari 1996, bij de intussen al bekende grote reorganisatie, kwamen er organisatorisch én ook inhoudelijk fundamentele wijzigingen in de werking van het consultatie-bureau.

In tegenstelling tot de vroegere consultatiebureaus houden de arts en de regioverpleegkundige sinds die grote reorganisatie van 1996 en tot op vandaag ook afzonderlijk consult. De arts neemt daarbij vooral de meer medische aspecten op zich, waaronder het klinisch onderzoek, de biometrie, screening en tests en het geven van vaccinaties. De regioverpleegkundige van haar kant neemt de meer psychosociale en pedagogische componenten van de ontwikkeling van het kind en ook gezondheidsvoorlichting voor haar rekening. Naast de professionele krachten zijn er, net zoals vroeger, in elke zitting ook twee vrijwilligers die instaan voor het onthaal, voor het wegen en meten van de baby's, enz. Ze vervullen ook een niet onbelangrijke service-, signaal- en promotiefunctie. Deze vrijwillige medewerkers vormen samen, zoals dat altijd al het geval was, het comité van het consultatiebureau. Sinds de reorganisatie vergrootte het aanbod van het consultatiebureau 'Kind en Preventie' Bredene. Voortaan was er een namiddagzitting elke donderdag van 13:30u. tot 17:00u. én een avondzitting elke dinsdag van 18:00u. tot 21:00u. Later, in 2006, kwam daar nog een ochtendzitting bij op de eerste woensdag van de maand van 09:00u. tot 11:30u. Deze regeling geldt tot op vandaag.

V.2 – Overzicht van het aantal aanbiedingen

Dat 1 januari 1996 een breuklijn vormde in de werking van het consultatiebureau, heeft ook consequenties voor de vergelijkbaarheid van statistische gegevens. Vóór die datum mochten ouders, als zij dat wilden, elke week naar de raadpleging komen met hun kind. Dat werd trouwens sterk aangeraden. Er was ook maar één raadpleging per week.

Vanaf 1 januari 1996 veranderde het beleid. De wekelijkse bezoeken aan de raadpleging waren definitief voorbij. Het basiszorgaanbod in de 'consultatiebureaus van het jonge kind' werd vastgelegd op tien consulten, waarvan zeven tijdens het eerste levensjaar, twee in het tweede en één in het derde levensjaar. Voor specifieke doelgroepen, zoals kansarme gezinnen, gezinnen met een kind met een handicap, gezinnen waar kindermishandeling gebeurt, enz. waren er wel andere regelingen.

Bovendien waren er nu twee zittingen per week, één in de namiddag en één 's avonds en later ook nog één ochtendzitting per maand. Af en toe kwam daar een extra zitting bij, afhankelijk van het aantal toegekende zittingen vanuit 'Kind & Gezin'. Alle bezoeken gebeurden voortaan ook op afspraak en het aantal consulten moest per zitting beperkt blijven tot vijftien. Ten slotte, niet het minst belangrijk, was het consultatiebureau van nu af aan niet alleen meer verantwoordelijk voor de eigen omgeving, maar wel voor heel Bredene én voor enkele aanpalende gemeenten.

Deze regeling geldt tot op vandaag.

Een en ander zorgt er natuurlijk voor dat de statistische gegevens van het consultatiebureau 'oude stijl' niet zomaar vergeleken kunnen worden met die van het consultatiebureau 'nieuwe stijl'.

V.2.1 – Consultatiebureau 'oude stijl', d.i. tot 31 december 1995

Raadpleging voor zuigelingen Raadpleging voor het jonge kind²⁶ Consultatiebureau voor het jonge kind²⁷			
Jaar	Aantallen		
	zittingen	aanbiedingen	gemiddeld
1979	49	951	19,4
1980	49	927	18,9
1981	49	756	15,4
1982	49	988	20,1
1983	49	986	20,1
1984	49	928	18,9
1985	49	812	16,5
1986	49	837	17,0
1987	49	835	17,0
1988	49	881	17,9
1989	49	880	17,9
1990	48	806	16,7
1991	48	747	15,5
1992	49	762	15,5
1993	49	907	18,5
1994	48	855	17,8
1995	48	750	15,6
TOTAAL	829	14.608	17,6

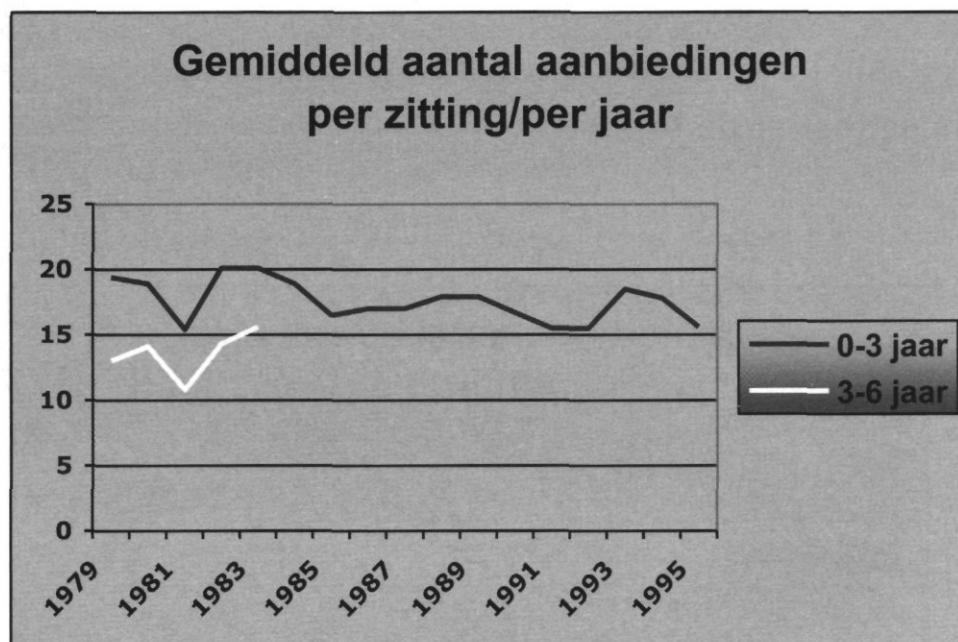
Kleuterraadpleging			
jaar	aantallen		
	zittingen	aanbiedingen	gemiddeld
1979	12	157	13,0
1980	12	170	14,1
1981	11	119	10,8
1982	12	172	14,3
1983 ²⁸	3	47	15,6
TOTAAL	50	665	13,3

²⁶ Deze naam werd gebruikt vanaf 01.04.1983, op hetzelfde moment toen de kleuterraadpleging afgeschaft werd.

²⁷ Benaming sinds oktober 1989

²⁸ Op 01.04.1983 hield de kleuterraadpleging op te bestaan.

Grafisch voorgesteld ziet het verloop van het gemiddelde aantal aanbiedingen per zitting er als volgt uit:

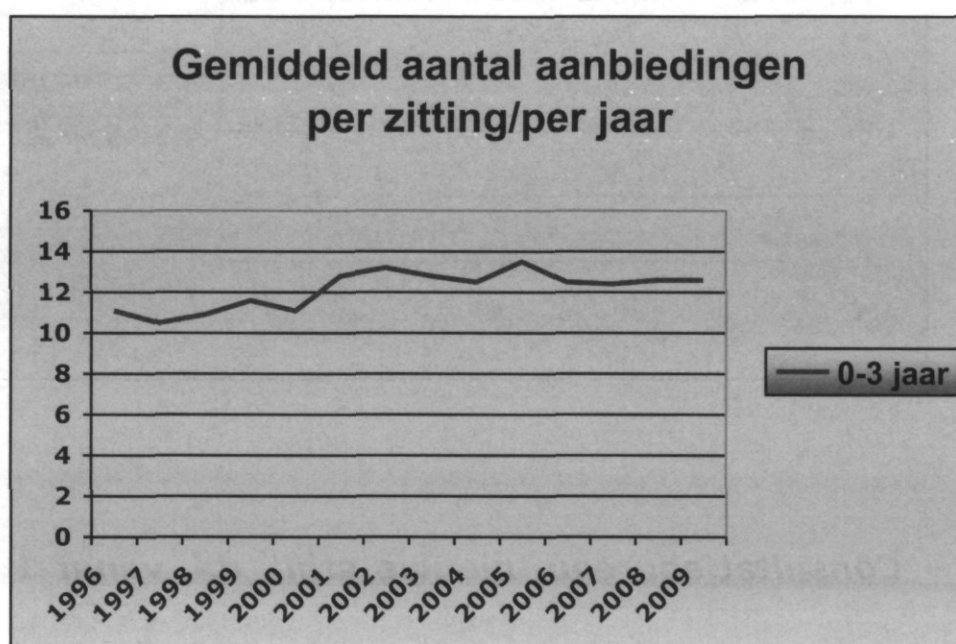

V.2.2 – Consultatiebureau 'nieuwe stijl', d.i. vanaf 1 januari 1996

Consultatiebureau voor het jonge kind 1996-2009			
Jaar	Aantallen		
	zittingen	aanbiedingen	gemiddeld
1996	96	1.071	11,1
1997	97	1.026	10,5
1998	98	1.070	10,9
1999	97	1.128	11,6
2000	96	1.067	11,1
2001	96	1.235	12,8
2002	96	1.275	13,2
2003	96	1.235	12,8
2004	99	1.246	12,5
2005	96	1.297	13,5
2006	105	1.313	12,5
2007	105	1.302	12,4

2008	105	1.327	12,6
2009	111	1.394	12,6
TOTAAL	1.393	16.986	12,1

Grafisch ziet het er dan zo uit:

VI. – ANDERE ACTIVITEITEN VAN HET CONSULTATIEBUREAU

VI.1 – Educatieve zittingen

Ook in de tweede periode van zestigjarige geschiedenis van de raadpleging organiseerde het plaatselijke comité een hele reeks educatieve zittingen. In de jaren '80 gebeurde dat minstens twee keren per jaar. Een enkel keer (1981), om reden van het grote succes, zelfs drie keren. De eigen dokter, Luc Depuydt, was daarbij een graag gehoorde spreker.

Thema's die aan bod kwamen, waren onder meer:

- Zindelijkheidstraining (1980)
- Kunnen verkoudheden vermeden worden ? (1981)
- Kinderen vragen begrip en aandacht (1981)
- Luisteren naar kinderen (1981)
- Boos zijn, mag dat ? (1983)
- Stress ! Ook bij kinderen ? (1983)
- EHBO (1984)
- Allergie (1984)
- Geboortespreiding: hoe doe je dat ? (1985)
- Zelfvertrouwen: aangeboren of aangeleerd ? (1985)
- Enz...

De tijdsgeest, met ouders die allebei een voltijdse job hebben, met meer mondigheid niet in het minst door een hogere scholingsgraad, met een performante en aantrekkelijke informatiestroom via allerlei media, enz.... zorgde er echter voor dat naar het einde van dat decennium toe en in het begin van de jaren '90 de belangstelling voor dergelijke vormingsavonden gevoelig afnam. Het archief van het plaatselijke comité 'Kind en Preventie' maakt vanaf 1994 geen melding meer van educatieve zittingen.

VI.2 – Jaar van het Kind (1979)

Het 'Jaar van het Kind' in 1979 stond in Bredene bol van boeiende activiteiten. Ook het plaatselijke comité van het N.W.K. liet zich niet onbetuigd. Het organiseerde een vertelnamiddag waaraan 45 kinderen deelnamen en een poppenkastvoorstelling voor 50 kinderen.

VI.3 – Regionale, provinciale en Vlaamse vormingsmomenten

Vanaf 1996, het jaar van de grote reorganisatie, organiseert 'Kind en Preventie' in regionaal verband vormingsmomenten. Deze zijn alleen nog bestemd voor de comitédames van de regio en niet meer voor alle ouders. Gemiddeld gebeurt dat éénmaal per trimester. De bijeenkomst vindt dan in de namiddag of 's avonds plaats.

Eenmaal per jaar is er ook een volledige vormingsdag van 'Kind en Preventie' voor alle comitédames van heel de provincie West-Vlaanderen. Ten slotte is er ook éénmaal per jaar een algemene vergadering voor max. twee leden per dagelijks bestuur (= voorzitter, ondervoorzitter en secretaresse) uit heel Vlaanderen,

waarin naast de statutaire verplichtingen ook in een vormingsmoment wordt voorzien.

Een greep uit het rijke aanbod:

- Omgaan met mensen & actief luisteren (Irene Thoelen)
- De nieuwe gehoortest 'Algo'
- Opvoeden van een meerling (Kristien Nys)
- Preventie van luchtweginfecties bij jonge kinderen (Dr. Hilde Franckx)
- Voedingscultuur van het jonge gezin (Saskia Delarue)
- Besmettelijke kinderziekten met nadruk op vaccineerbare infectieziekten (Dr. Kris Vanneste)
- Bewegen als geneesmiddel (Dr. Tony Swinnen)
- ADHD (Rita Bollaert)
- Zwaarlijvigheid bij kinderen (Nancy Pyck)
- Vroegtijdige opsporing van borstkanker (Dr. Anne Jans)

VI.3 – Overlegvergaderingen - lokaal en regionaal

Uiteraard zijn er ook geregeld vergaderingen die handelen over de eigen werking van het consultatiebureau. Daar komen dan de mogelijke nieuwe regelgeving aan bod, de vaccinaties die toegediend moeten worden, het aantal zittingen, evaluatie van voorbije werking, de problemen in de plaatselijke werking, enz. Driemaal per jaar gebeurt dat met de comitédames van het eigen consultatiebureau en driemaal per jaar ook regionaal, maar dan enkel voor leden van het dagelijks bestuur, d.i. voorzitters, ondervoorzitters en secretaressen.

NAWOORD

Heel de zestigjarige geschiedenis van de 'weging' in Bredene-Dorp toont overduidelijk aan wat voor een uiterst belangrijke rol de vrijwilligers daarin vervullen. Waar dokters en verpleegsters op een voortreffelijke manier instaan voor de noodzakelijke professionele ondersteuning, zijn toch de vrijwillige medewerkers de ware bezielers van de 'weging'. Zij geven 'ziel' aan het hele gebeuren, zij zorgen ervoor dat mensen zich welkom voelen en dat ze ook graag terugkomen.

In de loop van al die voorbije jaren toonden vele vrijwilligers zich heel sterk bij de 'raadpleging' of het 'consultatiebureau' betrokken, ook emotioneel. Ze leverden een meer dan behoorlijke inspanning toen het voortbestaan van de raadpleging middenin de jaren vijftig bedreigd was, ze waren voorlopers in de uitvoering van de nieuwe richtlijnen bij de grote reorganisatie in 1996, ze vochten en verzetten hemel en aarde toen middenin de jaren negentig 'hún' consultatiebureau in andere handen dreigde over te gaan.

Maar vooral waren zij bereid zich maandelijks en wekelijks belangeloos in te zetten voor het welzijn van zoveel jonge kinderen en hun ouders van binnen en buiten Bredene. Voor dat alles verdienen zij heel veel lof, dank en waardering.

Wat de toekomst brengt, is niet te voorzien. Eén ding is zeker: zolang voldoende mensen bereid gevonden worden om zonder enig geldelijk of ander materieel gewin zich met hart en ziel daarvoor in te zetten, blijft 'de weging' gegrondvest op stevige fundamenten. Het moet al een flinke aardschok zijn om dat bouwwerk aan het wankelen te brengen.

Ad multos annos!

Gilbert Vanleenhove
januari 2010

BIJLAGE bij deel 2: SAMENSTELLING COMITÉ 1979-2009

1979-2009 Naam van het comitélid	Lid sinds	Afscheid uit het comité	Huidig comitélid (2009)	Functie
An Adam-Rotsaert	1995	-	X	
Micheline Batsleer-Cordier	2000	-	X	
Mady Becu	2008	-	X	
Josine Becue-Smets	1995	2009		
Claudia Blomme	2009	-	X	

Elly Bogaert-Lambert	2006	2009		
Chantal Borgers	1995	1999		
Sandra Casteleyn-Degrande	1995	2009		
Rosita Claeys-Schaut	1995	2004		
Rita Coenye-Cremerie	1993	1997		
Patricia Dauwe-Cottenie	1997	1997		
Daniëlle David-Vanlokeren	1998	1999		
Marina Decoster-Baels	1991	1992		
Rita Decroos-Hindryckx	1978	1991		
Leen Decuyper-Nevejan	1995	-	X	
Annick De Duytsche-Mestdag	1994	1997		
Rita Degrande-Beuselinck	1995	-	X	
Antoinette Dekeyser	1966	1990		
Magda Deleersnijder-Claeys	1992	2000		
Steffie Demeulenaere	2009	-	X	
Josiane De Mey-Rosseel	1998	2001		
Hilda Demuyndt-Zwaenepoel	1971	1992		
Marie-Jeanne Desmet-Borny	1980	1981		
Trees Dessin-Rotsaert	1995	-	X	
Carine De Vestele	2007	-	X	
Liliane Dewaele-Van Loo	1995	1996		
Martine Droogenbroodt-Labbeke	1980	1981		
Erika Fischer-Defurne	1971	1998		Erevoorzitster Voorzitster 14.10.1972 -27.05.1998
Heidi Galloo	2001	2002		
Mieke Gevaert-Rotsaert	1995	2008		
Cathérine Goegebeur-Vanoverschelde	1999	-	X	Secretaresse sinds 01.01.2005
Mariana Hartl-Floressen	1998	1999		
Monique Ingelbrecht-Hollevoet	2002	2006		
Arlette Jonckheere-Marlein	1978	-	X	Ondervoorzitster sinds 27.05.1998

Sabine Kerckhof	1999	2000		
Martine Knockaert-Pauwels	1995	-	X	
Rita Lambersy-Vanhaelst	1983	2008		
Nelly Legrand-Vandenbrouck	1995	1996		
Veronique Poelvoorde-Fonteyne	1995 2004	1996 -	X	
Martine Stroobandt-Ledoux	1995	1999		
Chris Stubbe-De Zaeytijd	1999	-	X	
Rita Vanbeckevoort-Deley	2005	-	X	
An Van Beleghe-Demonie	2000	2002		
Hilde Van Canneyt-Simoen	1988	1998		
Anne Van de Velde	1994 2007	2000 -	X	
Frie Vande Vondele-Anthonis	1995	-	X	
Marie Vanleenhove-Dehondt	1955	1980		Erevoorzitster
Liliane Vanleenhove-Hoste	1977	-	X	Secretaresse 01.03.1977-27.05.1998 Voorzitster sinds 27.05.1998
Els Van Loo-De Coster	2001	2007		
Nancy Vanoverbeke-Kimpe	1998	-	X	
Linda Vanpraet-Deschrevel	1997	-	X	Secretaresse 27.05.1998-31.12.2004
Karine Vanstechelman	1995	1999		
Monique Vanvolsem	1973	1983		
Jeannine Vanwassenhove	2007	2009		
Monique Velghe-Minne	1965	1980		
Natacha Velghe-Vandeveld	1992 2009	1999 -	X	
Christa Vermeersch-Mombert	1994	2000		
Karen Vieren-Pyfferoen	1999	2001		
Maria Wyntin-Buffel	1957	1994		Secretaresse 05.06.1959-16.11.1961 én 30.07.1965-28.02.1977

SVV – Bredene Nationaal Werk

Kinderwelzijn

Hoe het groeide.

Emilie Claeys (1855 — 1943) ijverde als eerste voor de vrouw. (De Vooruit 1993 persartikel)

In 1886 werd onder impuls van de Gentse voorvechtster Emilie Claeys een socialistische propagandaclub opgericht voor vrouwen, die in haar programma het verband legde tussen het socialisme en de ontvoogding van de vrouw (periode 1885 — 1914). Dit werd de start en de uitbouw van de vrouwenbeweging. In de loop van de 19e eeuw, verscheen van haar het eerste vrouwentijdschrift "De Vrouw", waarvan zij de redactie waarnam, tezamen met haar Nederlandse vriendin Nellie Van Kol. Nellie was in de vroege socialistische Oostendse middens immers geen onbekende o.a. haar streven naar de oprichting van volksbibliotheken.

Emilie Claeys was één van de eerste vrouwen die bij ons pleitte voor de gelijke opvoeding van jongens en meisjes, kiesrecht voor vrouwen en geboortebeperving. Toen haar eigen levenswandel (nu noemt men dat een vrijgevochten vrouw) voorpagina nieuws werd, verdween ze stilletjes uit de beweging. Na een klacht van het anti socialistisch dagblad "Het Volk", kwam er een einde aan haar emmiciptorische loopbaan. Met haar verloor de vrouwenclub haar elan en pas rond 1900 werden de socialistische vrouwen weer actief.

"Met SVV in zee"

"Emancipatie in mutualitische perspectief"

(Uit "Kindervreugde" — Ontstaan en ontwikkeling van het sociale toerisme) (Amsab Gent D/1991/4028/1)

Het ontstaan van de Socialistische Vooruitziende Vrouwen (SVV) situeerde zich tegen de achtergrond van de hardnekkige strijd van de BWP en aanleunende socialistische organisaties om het lot van de arbeiders en hun familie te verbeteren.

Arthur Jauniaux, nationaal secretaris van het N.V.S.M. (het Nationaal Verbond Socialistische Mutualiteiten), stelde in **1919** voor om de vrouwenwerking niet alleen ideologisch, doch eveneens een meer praktische karakter te geven. Een nieuwe vorm van organisatie gaf meer belangstelling voor de socialistische vrouwenbeweging en meer actiemogelijkheden bieden, nl. een vrouwengroep met een mutualitische basis. Het organiseren van vrouwen in het kader van mutualiteit had een enorm voordeel. Het collectieve verzekeringssysteem tegen risico's als geboorte en ziekte, betekende een

belangrijke tegemoetkoming aan de directe materiële noden. Gezinnen ontvangen dagvergoedingen bij zwangerschap en vergoedingen voor medische kosten. (o.a. uittreksel beslissing gemeenteraad **Bredene** van **23.11.1927**).

Op 12.04.1922 werd in de schoot van de socialistische mutualiteiten de nationale SVV opgericht om actie te voeren over het gehele land en daarbij, niet uit het oog te verliezen, een machtige organisatie tot stand te brengen. De vrouwen opvoeden, hun sociaal bewustzijn opwekken, hun te wijzen op de sociale rol van de socialistische mutualiteiten en de politieke rol van de socialistische partij. Hulp bieden op ogenblikken in het leven van de vrouw en een net van werken ten dienste van moeder en kind uitbouwen.

De moeder en de familie stonden centraal en werkte samen met het N.W.K. (nationaal werk kindervelzijn) de voorloper van "Kind en Gezin". Sirène Blicq werd nationaal voorzitter v.z.w. Kindervreugde (reklame "Vooruit").

De SVV Kindervakanties.

Vanuit deze bezorgdheid voor kinderen richtte de SVV vanaf 1922 vakanties in en werden vergezeld door leidsters van de vrouwengroep. De vakantiekolonies waren een groot succes, er moesten zelfs kinderen geweigerd worden (verslag **Algemene Raad BWP 1924**).

De F.P.S. van Luik beschikte in de jaren 1930 over "Home Les Floricots" en de F.P.S. van het Centrum verwierven "l'Age Heureux" in Tihange.

In 1947 nam **het nationaal bestuur** de beslissing om een v.z.w. op te richten waarvan alle SVV-verenigingen lid zouden zijn, met als doel het opzetten en beheren van centra voor kinderen, jongeren en vrouwen o.a. "Les Floricots" te Tihange (SVV Luik)

(Uit "zonder vrouwen, geen zandkastelen bouwen" SVV-West Vlaanderen).

Tijdens de periode tussen de twee wereldoorlogen namen de socialistische vrouwenbeweging (SV socialistische vrouwen, SVV socialistische vooruitziende vrouwen, en de Coöperatieve en ABVV vrouwen) meer en meer deel aan de sociale actie o.a. voor het Algemeen stemrecht en na WO II resulteerde dit aan deelnamen in partijbesturen en gemeenteraden.

Dag van Onderlinge Hulp
KINDERVREUGDE
S. V. V. West - Vlaanderen

VAKANTIE VOOR KINDEREN: NIEUWPOORT BAD

KASTEEL VAN TARGNON

*Steunt dit mooie
 Vacantiewerk!*

SVV - Bredene, de beginjaren 1934 – 1941.

Uittreksel beslissing gemeenteraad Bredene van 23.11.1927.

Vraag van de ziekenbeurs Bond Moyson te Oostende, Veldstraat 31 en **afdeling hulpbureel, Nukkerstraat 58 te Bredene-Sas Slijkens**, ten einde een toelage te bekomen. De toelage wordt verleend onder dezelfde voorwaarden als deze toegekend aan de ziekenbeurs van de maatschappij "Naastenliefde" van Bredene-Dorp en waarvan de voorwaarden vastgesteld in zitting van de gemeenteraad Bredene van 8 juli 11.d.i.

1. Ziekenbeurs te Bredene-Dorp = Naastenliefde Bredene-Dorp.
30 cent / maand en per kind ingeschreven in de geneeskundige familiedienst tot de ouderdom van 14 jaren.
Bij de geboorte van een kind, 20 franken op voorwaarde dat de maatschappij insgelijke 20 F betale, ongeminderd de Staat- en Provincietoelage.
2. De toelage wordt enkel toegekend aan die leden die de gemeente bewonen.
3. Enkel toegekend op voorwaarde dat de zetel der maatschappij gevestigd is op de gemeente, of dat er een bureel weze in de gemeente waar het bijdragenboek dezer leden uit de gemeente ter image ligt van het gemeentebestuur.
4. De toelage zal vervallen van zoohaast de maatschappij ophoudt wettelijk erkend te bestaan en zich ontrekt aan de controle van den Staat.
5. **De toelage zal toegekend worden vanaf 1927.**
De berekeningen zullen geschieden op de getallen aangegeven op de laatste tabellen bij het Ministerie.
De toelagen van de geboorten worden uitbetaald om de 6 maanden.

Vraag van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn, (Stockholmstraat 3 Oostende) namens Josephine Everaert, voorzitter afdeling Bredene op 06.02.1941 naar het Gemeentebestuur van Bredene, naar de nog niet gestorte uitkeringen van eerste, tweede, derde en vierde kwartaal 1940 t.b.v. 881 franken als premie toegekend aan moeders en kinderen van Bredene, die de raadplegingen van het Nationaal Werk Kinderwelzijn volgden.
(Archief gemeente Bredene – Subsidies en of toelagen aan verenigingen 1941).

SVV – Nationaal Werking Kinderwelzijn

Bredene. Persoonlijk interview met

Josephine Everaert april 2007.

In 1934 werd het SVV- Nationaal Werk Kinderwelzijn **afdeling Bredene**

opgericht te Sas – Slijkens in het achterhuis van de "De Noordstar" Nukkerstraat, dat uitgaf in de Steenstraat. Een paar groepsfoto's werden gemaakt van moeders met hun spruiten. Op **17.01.1937** werd een nieuwe groepsfoto gemaakt van de al goed georganiseerde ploeg van de SVVKinderwelzijn met o.a. Sirène Blieck, (hoofdverantwoordelijke Kinderwelzijn), Henri Gunst (gemeenteraadslid Bredene), Boudolf (gemeenteraadslid Oostende), Lucien Pick (secretaris Bond-Moyson Oostende), Maurice Decroos, Germaine Vansteenkiste, Josephine Everaert, Rachel Jouret (plaatselijke secretaresse van het eerste uur), zuster van Fernand Jouret, met Josephine Everaert gewezen leden van de Jonge Wachten. Yvonne Desmadryl kwam wat later de ploeg versterken. Dokter Simar deed de raadplegingen en volgens Josephine Everaert was dit een legerdokter, maar hij was zeer correct en plichtsbewust.

De taak van Josephine Everaert was voorzitter van de plaatselijke afdeling Bredene en bediende op vrijwillige basis. Zij inde de lidgelden en de lidboekjes werden thuis bezorgd. Zij was verantwoordelijk dat de premies van gemeentelijk en overheidstoelagen op tijd en stond toekwamen (zie een aanmaning die in 1941 gestuurd werd naar het gemeentebestuur van Bredene dat de SVV de gelden van 1940 niet ontvangen hadden. Rachel Vandenberghe (bediende bij Bond Moyson Oostende) was tussenpersoon tussen de afdeling Bredene voor de takenverdeling van het personeel en de Bond-Moyson.

In 1941 werden alle partijen en samenscholingen door de Duitse bezetter tijdens W.O.II verboden. Op een dag (Josephine Everaert) moest het bureel volledig vrij gemaakt worden, alle boeken en de volledige administratie werd door Rachel Vandenberghe opgehaald. Rachel Jouret vluchtte met haar gezin naar Engeland en had de volledige kassa met gelden en de boekhouding kunnen meenemen voor het in handen viel van de Duitsers. Zij heeft in 1945, na haar terugkeer vanuit Engeland, de volledige kas en boekhouding terug gegeven aan de Bond Moyson.

Na de oorlog werden de lokalen van de "Noordstar" verlaten (dat verkocht werd door het failliet van de Bank van de Arbeid) en moesten de moeders met hun kinderen de raadplegingen volgen bij een organisatie die niet strookte met hun overtuiging. Vanaf 1953 werd een nieuwe raadpleging gehouden, in een door vrijwilligers aangepast lokaal van "De Voor Allen", Nukkerstraat te Bredene-Sas, lokaal van de plaatselijke Bredense Gemeenschappelijke Socialistische Actie.

Josephine Everaert, geboren in 1916, was dus amper 18 jaar oud als zij in de beweging stapte als vrijwilligster van de Bond-Moyson in het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn en heeft dus voor de SVV Bredene zeven jaar vrijwilligerswerk volbracht.

Door haar verhuis naar Opex-Oostende na de tweede wereldoorlog, mocht Josephine geen lid meer zijn van de Bredense afdeling. Haar vrijwilligerswerk werd overgenomen door een volledig nieuw verkozen bestuur, onder leiding van Germaine Vansteenkiste.

Josephine Everaert huwde met Bovenistier Albert (1916-1991) van beroep edelsmid en was vele jaren chef mechanieker te werk gesteld bij de firma Pamarza te Matadi , voor een Zeevisserijproject.

Tijdens de periode waren Josephine en Albert lid van de Socialistische Jonge Wachten en Albert was trommelaar bij de Rode Valken en hield er aan, altijd op 1 Mei mee op te stappen in de stoet (foto in het archief).

SVV-Bredene en het Nationaal Werk Kinderwelzijn na W.O. II, een nieuwe start.

(Weekblad Voor Allen van 1946 tot 1953)

Interviews met Hallemeesch Dorine en Naessens Helene, bestuursleden SVV Bredene.

Na de wereldbrand 2 werd op 5 juni **1946** onder leiding van Germaine Vansteenkiste, pionierster van het eerste uur (1934) en Yvonne Desmadryl (1934) de SVV terug opgestart in aanwezigheid van Sirene Blicck, nationaal

afgevaardigde van de Socialistische Vooruitziende Vrouwen en Rachel Vandenberghe.

Het herverkozen bestuur bestond uit Voorzitter Germaine Vansteenkiste (van 1946 tot 1980), secretaris Yvonne Desmadryl, leden Marcelline Vanderbusse, Ernestine Demesmaecker, Alice Vanderschaeghe (overleden 1970) en Marcella Balliere, aangevuld met een paar, dat bereid waren mee te werken.

Door het failliet van "De Noordstar" Nukkerstraat te Bredene-Sas waar de SVV en het N.W.K. in ondergebracht was moest de nieuwe ploeg uitkijken naar een nieuw onderkomen. Afwisselend vergaderde de SVV in de Nieuwstraat 68 bij Leon Versluys (cafe Muynck) en bij Emiel Duyck, Nieuwstraat 12 (nu genoemd cafe Stella) op het sas.

Tijdens deze periode(1946) wijzigde het bestuur, en werd aangevuld met Lecomte Yvonne, Helene Naessens en Everaert Angele ter vervanging van Ernestine Demesmaecker en Marcella Balliere (in 1947 in verwachting van zoon Fernand). Het N.W.K. kon niet her opgestart worden, door gebrek aan ruime accommodatie. Het werd dus een langzame start. Op **15.02.1948** ging een eerste official feest door na W.O.II waaraan de Bredense SVV haar medewerking gaf ter gelegenheid van de inhuldiging in Bredene Duinen van burgemeester August Plovie in het lokaal van de propagandaclub Bredene Dorp "De tramstatie" bij Oscar Questier. Vervolgens deelname aan de "Anseele herdenking" in Gent (uitgifte herinneringsalbum) met optocht en feest in de "Vooruit", St. Pieters Nieuwstraat. De huldiging van Rachel Vandenberghe voor 20 jaar onverpoosd op de bres voor "Bond Moyson" (huldiging op 5 juni). Zij was 18 jaar toen zij in 1928 als bediende in dienst trad van de Bond Moyson ziekenkas en opklom tot hoofd van de administratie in Oostende. In 1949 had de SVV een definitief onderkomen gevonden in het nieuw lokaal "De Voor Allen" Nukkerstraat 17, bij het echtpaar Alfons Vanbaelenberghe en Yvonne Desmadryl, secretaresse SVV-Bredene. Het werd partijlokaal en stond open voor alle aanverwante verenigingen. De Socialistische Vooruitziende Vrouwen hadden hun eerste doel bereikt, een vast onderkomen. Hun eerste nieuwe activiteit aldaar werd een wekelijkse cursus "naaien".

Op zondag **25.09.1949 inhuldiging van een nieuwe SVV- en BSP vaandel** met optocht door de gemeente met groepen met hun afgevaardigden van de partij, ziekenkas en socialistische vrouwenbewegingen SVV uit naburige gemeenten en steden, ondermeer Moeskroen, Veurne, Oostende, Torhout, Zeebrugge, Brugge, Blankenberge, Moere, Nieuwpoort, Oostduinkerke, Koekelare, Diksmuide, Ichtegem, Zandvoorde en Ieper en Bond-Moyson vlaggen uit Oostende, Kortrijk en Assebroeck.

Het programme:

14 uur: Bijeenkomst aan het lokaal "Tramstatie" (Propagandaclub Bredene-Dorp), bij Oscar Questier, Duinenstraat 9 Bredene-Dorp.

14.30 uur: Optocht door de gemeente onder leiding van de harmonie "De Noordstar" uit Oostende naar het volkshuis "Voor Allen" Nukkerstraat op het Sas.

Overhandiging van het nieuw SVV vaandel door burgemeester August Plovie aan Yvonne Desmadryl en overhandiging van het BSP vaandel door volksvertegenwoordiger Roger De Kinder aan lacoere Julien, vaandeldrager van de partij.

Te Bredene waren jonge en toekomstige moeders verplicht, na het failliet van het volkshuis "De Noordstar" in de Nukkerstraat, de raadplegingen te volgen in instellingen die niet strookten met hun overtuiging. In **1951** werd gestart met de aanpassing van het volkshuis "Voor Allen" in de Nukkerstraat. O.I.v. Valere Vermoortel, in volle zomer augustus, gingen bevriende partijgenoten na hun werkuren aan de arbeid (metsers, plakkers, elektrikers en vloerders ...), zij deden dit volledig gratis en offerden zelf hun vakantiedagen aan op. Na Lange maanden stil werken, heeft men niet alleen een zaal voor kinderverzorging en raadpleging voor zwangere toekomstige moeders tot stand gebracht, doch tevens een recreatiezaal o.a. voor de partijvergaderingen.

Het was de bekroning van een langdurige inspanning van een handvol socialisten.

In februari 1952 werden **de nieuwe lokalen van het N.W.K.** geopend en had de eerste zitting plaats. Tijdens de eerste raadpleging, boden zich 7 toekomstige moeders ter onderzoek aan. Er werden anderzijds niet minder dan 22 kinderen onderzocht (tot 3 jaar).

Vanaf maart 1953 breidde de raadpleging zich uit voor de 3 tot 6 jarigen,

volledig kosteloos en elke woensdag van de week.

In dit zelfde jaar greep het derde moederfeest plaats in het 8-urenhuis te Oostende, ingericht door SVV Oostende, met uitreiking van 24 diploma's aan moeders die volledig de cyclus hebben gevolgd. Voor de regio waren er 200 moeders en kinderen tot 6 jaar aanwezig.

Vanaf 1965 werden de raadplegingen gehouden in aangepaste lokalen van de nieuwe Europaschool aan de Nukker met wekelijkse raadpleging (dinsdag) voor de -3 jarigen (peuters) en elke 2e woensdag van de maand voor 3 tot 6 jarigen.

Naast het N.W.K. hadden de SVV-Vrouwen Bredene elk jaar een goedgevulde agenda aan activiteiten o.a.

Mede organiseren van de Kindervakanties in Tihange en Targnon in Lorcée. Everaert Angele en Lecomte Yvonne hielpen gedurende de zomervakanties als toezichtsters in de slaapvertrekken en het onderhoud en hulp bij de eetmalen.

Inrichten van spreekbeurten o.a. gezondheid, opvoeding.

Film met debat o.a. "Wat willen de vrouwen eigenlijk?" Inrichten van studiereizen. Bezigheidstherapie o.a. bloemschikken, vooral tijdens de periode van Pasen en Kerstdag. Maken ter gelegenheid van 1 mei, het 1 meibloempje.

"Hou je fit", de turnclub o.l.v. Dorine Hallemeesch, organiseerde wekelijks tweemaal sportief turnen, in de grote zaal van de gemeenschapsschool en later in de grote zaal van het gemeentelijke sportcentrum.

Knutselnamiddagen, maandelijks, en kookdemonstraties.

OORLOGSSCHADEN BURGERLIJKE

SLACHTOFFERS UIT BREDENE

IN WERELDOORLOG 1.

OORLOGSCHADEN BURGERLIJKE

SLACHTOFFERS UIT BREDENE

IN WERELDOORLOG I.

In ons vorig jaarboek, waarbij wij drie velddagboeken uit de eerste wereldoorlog publiceerden, werd reeds aangegeven dat men overal (in musea, scholen, heemkringen,) reeds volop bezig is om de honderdste verjaardag van de aanvang van de eerste wereldoorlog in herinnering te brengen. De nodige opzoeken en voorbereidingen daaromtrent, ook in onze heemkring, zijn volop bezig en wij hebben ook de intentie om onze zomertentoonstelling 2014 te wijden aan dit onderwerp.

Hoe groot was dan ook onze blijde verwondering als we, na een zolderopruiming, in het bezit werden gesteld van een Bredens gemeentelijk register met de aanduiding: "LICHAMELIJKE SCHADE – Formule I – Formule II – Formule III."

Dit register werd opgemaakt tussen 19 augustus 1919 en 25 april 1926; waarbij er nadien nog drie aantekeningen werden gemaakt. Deze drie laatste zijn echter niet meer gedateerd.

Na lezing en onderzoek kan besloten worden dat wij er, als heemkring, goed aan kunnen doen door dit register onder een bepaalde vorm hierna weer te geven. Dit weergeven gebeurt in tabelvorm waarbij wij volgende aanduidingen willen geven bij de aangenomen opmaak, nuttig voor het lezen ervan.

Eerst en vooral dient gezegd dat voor vele registernummers het onmogelijk was om alle aangegeven aanduidingen in de tabelvorm op te nemen. Wij hebben, in de mate van het mogelijke, zoveel als mogelijk trachten in zeven kolommen weer te geven, het blijft echter dikwijls onvolledig. Indien iemand later verdere of meer informatie wil over een bepaald registernummer dan kan dat steeds bij ons opgevraagd worden.

Daar het op bepaalde plaatsen moeilijk was om het geschrift juist te lezen hebben wij een vraagteken (?) geplaatst als wij niet totaal zeker zijn over de schrijfwijze van de naam.

Kolom 1: hier wordt een volgorde opgegeven die wij aan het geheel hebben willen geven.

Kolom 2: * hier worden de namen opgegeven van de Bredenaars (of van enkelen van buiten Bredene). We hebben ze alfabetisch gerangschikt zodat eventuele belangstellenden gemakkelijker de nog door hen gekende familieleden, vrienden of bekenden zouden kunnen terugvinden.

* Indien de aangegeven persoon een vrouw betreft werd de naam overgenomen zoals aangegeven in het register. Het kan gebeuren dat het de naam is van de man die opgegeven werd. Er werd soms ook aangegeven of het een weduwe (=Wwe) betrof waarbij wij dan onmogelijk konden uitmaken of de opgegeven naam die van de vrouw zelf is, of van de overleden man.

Kolom 3: Hier wordt het adres opgegeven waarbij ons opgevallen is dat telkens bij de straatnaam opgegeven staat "*Slykens*" of "*Breedene*" alsof het om twee gescheiden gedeelten van de gemeente gaat. Deze aanduidingen werden door ons niet in de tabelvorm opgenomen.

Kolom 4: Hier wordt het volgnummer van het register opgegeven. Door het alfabetisch rangschikken van de namen komen die nummers niet meer in een logische volgorde. De kennis ervan is echter onontbeerlijk om later opzoekingswerk in het register gemakkelijk te kunnen uitvoeren.

Kolom 5: Hier wordt het beroep van de aangegeven persoon opgegeven. Merkwaardig is hier hoeveel landbouwers er toen nog waren in de gemeente. (*Opmerking: nu schijnen er maar 4 meer over te zijn*).^o

Kolom 6: Hier wordt zoveel mogelijk, maar zeer dikwijls onvolledig, de reden aangegeven waarvoor schadeloosstelling werd toegekend.

Kolom 7: Hier wordt aangegeven onder welke formule schadevergoeding werd toegekend. Voor zover als mogelijk kunnen wij volgende besluiten trekken:

Formulier I: wordt toegekend aan personen die weggevoerd of gevangengezet werden, zonder lichamelijke schade.

Formulier II: wordt toegekend aan personen die een lichamelijk letsel ondergaan hebben.

Formulier III: wordt toegekend aan overleden personen.

Uit de lezing van het geheel kunnen volgende bedenkingen, opmerkingen of vragen geformuleerd worden/

1. Wij kunnen onmogelijk opmaken wat het verschil is tussen de aanduidingen "*wegvoering*" of "*opdrijving*".
2. In beide gevallen wordt soms aangegeven naar waar dat gebeurd is en volgende plaatsen (steden, gemeenten, dorpen,) komen daarin voor: Gent, Waarschoot, Dudzele, Sleydinghe, Passchendaele, Lovendeghem, Brussel, Kieldrecht, Hamercourt, Gentbrugge, Buggenhout, Vladslo, Lapscheure, Duitschland (met o.a. Metz en Munster), Sedan in Frankrijk, en nog andere.
3. In enkele gevallen kan opgemaakt worden welke weg de weggevoerden gevolgd hebben. Zie bijvoorbeeld op registernummer 378: Houttaeve, Maldeghem, Eecloo, Waarschoot, Gent.
4. Soms wordt gesproken over gevangenzetting waarbij af en toe de plaats aangegeven werd waar dit gebeurd is. Daarbij kan o.a. vernoemd worden: Oostende (zie registers 346 en 552) Bredene (zie register 444), , Brugge (zie registernummer 444) en nog andere.
5. Zoals hoger reeds aangegeven wordt zeer dikwijls een aanduiding gegeven van "*Slykens*" of "*Breedene*" alsof het om twee gescheiden deelgemeenten gaat. Dit echter geeft wel zeer duidelijk aan waar bepaalde (nu niet meer gekende) straten gelegen zijn.

Zo kan men zich de vraag stellen waar op Slykens de Van Aalststraat en de Van Gentstraat gelegen waren? De Prins Albertlaan (vroeger Bredene, nu Oostende) wordt opgegeven als Prins Albrechtlaan.

Een analoge vraag kan gesteld worden over de wijken of straten: "*Turkijen*", "*Kapellewijk*", "*Zuidoost*", "*Groote Polder*". Hoever strekten die straten of die wijken zich uit? Waar waren ze juist gelegen?

6. Soms wordt volgende aanduiding neergeschreven – "*Mk*" Wij veronderstellen dat het gaat om Duitse Mark (geld). Bijv. in register 453 waar genoteerd staat: "*52 Mk. Te goed voor onbetaald loon*".
7. Kunnen bepaalde leden of lezers ons daar meer wegwijs in maken? Misschien herinnert men zich dergelijke gegevens door overlevering van ouders, grootouders, andere familieleden of oudere bekenden. Het zou de heemkring zeer nuttig zijn als men ons daar meer zou kunnen over informeren.

Naast de aanduidingen in het register zelf, waar naar de nummers kan verwezen worden, komt het voor dat op de ommezijde van bepaalde registernummers ook nog notities worden teruggevonden. We geven ze u hierna weer:

A. Verso register 295:

BOLLENBERG Richard 14 x 8,75 fr.

B. Verso registers 301 – 304:

BACKERS Louis	25 juli 1918
BAECKLANDT Marie	Oostende, 24 maart 1918
BEAUMONT Oscar	18 oct. 1918
DEBRANDERE Leonard	Oostende, 1 juli 1918
DELATTRE Pieter	Oostende, 1 juli 1918
DEVOS Louis	Oostende, 1 juli 1918
DHAENS Jules	29 mei 1918
HENNEMAN Pieter	17 juni 1918
MAES Leonard	Waarschoot, 22 oct. 1918
MARCUS Emile	Oostende, 24 maart 1918
ROSSEL Cyrille	27 oct. 1918
VANDEWIELE Jozef	Gent, 22 oct. 1918
VAN HEULE Godelieve	Oostende, 24 maart 1918
VERLINDE Elisa	19 aug. 1918.

C. Verso register 337:

DESCHEPPER André gesticht Sleydinghe
van 1 okt. tot 7 nov.

D. Verso register 547:

GODERIS Charles	Keyem, 26 sept. 1889 6 kind.
VANDENBERGHE Urbanie	Keyem, 22 juni 1882

22 dec. 1914 - 28 maart 1915.

Wat al deze notities betekenen, buiten de registers voor oorlogschade is ons onbekend. Toch willen we deze aanduidingen blijven vermelden.

Willy Cattrijsse

Hoofman Ter Cuere.

12/7/10

Nr.	Naam.	Adres.	Nr.	Beroep.	Vaststelling Schade.	Vergoeding.
1	ALLAERT Leon	Duinestraat, 60	398	Werkman	Opdrijving 25 dagen van 1/10/18 tot 25/10/18	Formulier I
2	ANJUIIN (?) Jacobus	Nieuwstraat, 14	518	Werkman	Verlamming ANJUIIN (?) Clémence door beschieting en ontploffing granaat op 7/6/1915	Formulier II
3	ANTHONY Frans	Wagenmakerstraat, 14	61	Paswerker	Ziekte door opdrijving	Formulier II
4	ASPESLAGH Jan	Sluizestraat, A9	503	Plafoneerder	Ziekte door opdrijving 11 d. weg – 75 d. ziek	Formulier II
5	ASPESLAGH Louis	Duinestraat, 35	542	Landwerkman	Wegvoering – 21 dagen	Formulier I
6	BAAS August	Kapellewijk, 27	514	Werkman	Ziekte door wegvoering naar Duitschland van 17/3/16 tot dec. 1918	Formulier II 1.500 fr.
7	BACKERS August	Sluizestraat, 44	338	Landbouwer	Opdrijving + verwonding ontploffing batterij Duitschland	Formulier I en II
8	BACKERS Hector	Zuidoost, 2	176	Landbouwer	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
9	BACKERS Henri	Zuidoost, 2	359	Landbouwer	Wegvoering naar strafkolonie – Sedan	Formulier II 450 fr.
10	BACKERS Jan	Sluizestraat, 30	214	Landbouwer	Opdrijving – 16 dagen	Formulier I
11	BACKERS – MAES Wwe. Augusta	Sluizestraat, 44	289	Landbouwster	Dood BACKERS Louis door ontploffing vliegerbom op 28/7/18	Formulier III
12	BACKERS Theofiel	Sluizestraat, 44	374	Landwerkman	Ziekte door opdrijving 10d weg – 11 d. ziek.	Formulier II
13	BACKERS Theophile	Zuidoost, 2	530	Landbouwer	Ziekte door wegvoering 10 d. weg – 11 d. ziek	Formulier II
14	BACKERS-VANDEN- BERGHE Boudewijn.	Brugsche steenweg, 2	443	Werkman	Ziekte door opdrijving 9 d. weg – 12 d. ziek	Formulier II

15	BAEKELANDT August	Buurtspoorwegstrat, 10	274	Bediende	Opdrijving – 43 dagen	Formulier I
16	BAES Gustave	Vaartblekerstraat, 16 – Oostende	4	Schrijnwerker	Sterfgeval BAES Willy 9/2/1917	Formulier III
17	BAILLIERE Pauline	Nukkerstraat, 19	3 B	Werkmeid	Rechtersvoet afgeslagen 2/5/1917	Formulier II
18	BAILLIERE Pieter	Sluizestraat, 60	425	Werkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
19	BALLIERE René	Nukkerstraat, 19	130	Werkman	Opdrijving – 45 dagen	Formulier I
20	BALLIERE Victor	Nukkerstraat, 31	531	Timmerman	Verminking rechter duim bij gedwongen werk op 29/1/1917	Formulier II
21	BAROEN Camille	Vaartstraat, 11	133	Werkman	Opdrijving – 34 dagen	Formulier I
22	BARRA Cyrille	Prins Albrechtlaan, 62	340	Slachter	Opdrijving – 19 dagen Ziekte 11 dagen	Formulier II 72,50 fr.
23	BARZEELE Camille Wwe.	Sluizestraat, 6	519	Huisvrouw	Dood BARZEELE Camille in mei 1916 als gevolg van twist met Duitse soldaat	Formulier III
24	BASSENS Cyrille	Zuidoost, 4	308	Machinist	Opdrijving – 9 dagen	Formulier I
25	BASSENS Cyrille	Zuidoost, 4	522	Machinist	Opdrijving – 9 dagen	Formulier I
26	BATAILLE August	Duinestraat, 9	86	Werkman	Opdrijving – 11 dagen	Formulier I
27	BAUWENS Edward	Duinestraat, 15	424	Landbouwer	Opdrijving van 1/10 tot 12/10/18 – 13d. ziek	Formulier II 25 fr.
28	BAUWENS Gustaaf	Duinestraat, 18	27	Werkman	Opdrijving tot in Waarschoot - 12 dagen	Formulier I
29	BEAUMONT –DEMAKER Wwe. Maria	Prinses Elisabethlaan, 44	145	Huisvrouw	ziekte door opdrijving 10 d. weg – BEAUMONT Oscar (+) 18/10/1918	Formulier III
30	BELPAEME Leon	Nukkerstraat, 53	245	Werkman	Opdrijving – 42 dagen	Formulier I
31	BENTEIN Albert	Brugsche Steenweg, 13	109	Landwerkman	Opdrijving met weerbare mannen - 11 dagen	Formulier I
32	BENTEIN Antonius	Brugsche steenweg, 13	433	Landwerkman	Opdrijving – 9 dagen	Formulier I

33	BENTEIN Camille	Sluizestraat, 51	361	Landman	Ziekte door opdrijving 11 d. weg – 3 weken ziek	Formulier II
34	BENTEIN Désiré	Duinestraat, 31	327	Voerman	Opdrijving – 11 dagen	Formulier I
35	BENTEIN Henri	Brugsche steenweg, 13	432	Landwerkman	Opdrijving – 9 dagen	Formulier I
36	BENTEIN Jan	Brugsche steenweg, 23	444	Landbouwer	Gevangenzetting – 8 d. te Bredene, 10 d. te Brugge. Betaald om gevangenis- straf af te kopen	Formulier I
37	BENTEIN Leon	Brugsche steenweg, 13	431	Landwerkman	Wegvoering – 9 dagen Gevangenschap – 2 maand Nov. en dec. 1917	Formulier I en II
38	BERTENS Jozef	Turkijen, 12	190	Landwerkman	Gevangzitting 20+10 dagen 1917 – levering aardappels en eieren	Formulier I
39	BERTENS Leon	Turkijen, 12	191	Werkman	Opdrijving 9 dagen	Formulier I
40	BERTENS Oscar	Turkijen, 12	192	Werkman	Opdrijving – 9 dagen 3 maanden strafkolonie Dudzele	Formulier I
41	BEUSELINCK Hector	Duinestraat, 31	197	Timmerman	Opdrijving – 13 dagen	Formulier I
42	BEUSELINCK Pieter	Sluizestraat, 9	495	Werkman	Verwonding dochter Albertine door geweerschot op 10/5/1918	Formulier II 288 fr.
43	BEUSELINCK Pieter	Sluizestraat, 9	508	Werkman	Opdrijving – 9 dagen	Formulier I
44	BILLIAU Camille	Nieuwstraat, 11	411	Smid	Opdrijving – 11 dagen	Formulier I
45	BILLIAU Hilaire	Nukkerstraat, 56	263	Bediende	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
46	BILLIAUW Pieter	Sluizestraat, 48	520	Landbouwer	Wegvoering naar straf- kolonie in Sedan van 3/4/18 tot 22/4/18	Formulier II 350 fr.
47	BILLIET Leonce	Turkijen, 26A	157	Werkman	Gevang + ziekte door opdrijving – 15 weken	Formulier I en II 1.075 fr.
48	BLANCKAERT Louis	Kapellewijk, 20	309	Landbouwer	Opdrijving – 25 dagen	Formulier I

49	BLANPAIN Isidoor	Prinses Elisabethlaan, 66	12	Bediende	Wegvoering BLANPAIN Jan - 59 dagen	Formulier I
50	BLOMME Edmond	Nukkerstraat, 65	172	Metser	2 dubbels + zoon Hector 2 x 14 dagen	Formulier I
51	BLONDEEL Georges	Prinses Elisabethlaan, 10	233	Telegraafbediende	Opdrijving – 49 dagen - met ROUSSELLE Emile	Formulier I
52	BOEY Achille	Buurtspoorwegstraat, 5	217	Werkman	Wegvoering naar Duitsland (Metz) van 25/9/17 tot 4/2/18	Formulier I
53	BOEY Antonius	Duinestraat, 7	260	Werkman	Opdrijving – 15 dagen	Formulier I
54	BOEY Antoon	Sluizestraat, 10	121	Werkman	Opdrijving Waarschoot 13 dagen	Formulier I
55	BOEY Camille	Duinestraat,	119	Werkman	Opdrijving – 13 dagen	Formulier I
56	BOEY Edmond	Duinestraat, 32	118	Werkman	Ziekte door opdrijving – 14 d. weg - 22 dagen ziek	Formulier II
57	BOEY Frans	Duinestraat, 37	142	Werkman	Opdrijving Waarschoot 13 dagen	Formulier I
58	BOEY Georges	Duinestraat, 7	261	Werkman	Opdrijving – 15 dagen	Formulier I
59	BOEY Richard	Duinestraat, 32	120	Werkman	Opdrijving – 13 dagen	Formulier I
60	BOEY Rosalie	Sluizestraat, 23	248	Werkvrouw	Verwonding LAVA Camille – ontploffing achtergelaten springstoffen	Formulier II 968 fr.
61	BOHEZ Camille	Oudenburgsche steenweg, 10	343	Werkman	Wegvoering, verwonding vliegerbom in mei 1918 10 d. werkonbekwaam	Formulier II
62	BOLLE Jerome	Sluizestraat, 25	74	Werkman	Opdrijving – 16 dagen	Formulier I
63	BOLLENBERG Camille	Polderstraat, 1	404	Staatswerkman	Opdrijving	Formulier I
64	BOLLENBERG Richard	Nukkerstraat, 13	412	Voerman	Opdrijving – 14 dagen	Formulier I 8,75 fr. p. dag
65	BORNY Désiré	Duinestraat, 54	103	Werkman	Opdrijving Waarschoot	Formulier II

					met 12 dagen ziekte	
66	BORNY Edmond	Kapellewijk, 42	355	Landwerkman	Opdrijving 12 d. met werkval van telegraafpaal	Formulier II 700 fr.
67	BORNY Jules	Duinestraat, 54	115	Werkjongen	Opdrijving Waarschoot 12 dagen	Formulier I
68	BORNY Laurent	Kapellewijk, 42	23	Landbouwer	Wegvoering – 12 dagen	Formulier I
69	BOSHUIZEN Wed. HEENE (?)	Bredene - Harelbeke	494	Schipper	Ziekte door gevangen- zetting; 115 d. - vader Alfred 135 d. Soltau (?) Duitschland.	Formulier II
70	BOSHUIZEN Alfred	Gouda Haam - Harelbeke	2 B	Schipper	Ziektegevangenschap 135 dagen gevang.	Formulier II
71	BOSSAER August	Grote Polder, 16	264	Landbouwer	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
72	BOSSIER Cyrille	Dorpstraat, 1	97	Smidsgast	Opdrijving – 9 dagen	Formulier I
73	BOSSIER Désiré (+)	Dorpstraat, 1	98	Landewerkman	Opdrijving – 9 dagen	Formulier I
74	BOUCQUAERT Camille	Prins Albrechtlaan, 54	387	Blekersgast	Opdrijving – 28 dagen	Formulier I
75	BOUCQUAERT Jerome	Prins Albrechtlaan, 54	386	Drukkersgast	Opdrijving met straf- kolonie in Vladslo en Lapscheure – 21 dagen	Formulier I
76	BOURGOIS Alfons	Dorpstraat, 55	515	Hoefsmid	Ziekte door inenting tegen typhus in 1916	Formulier II 4.399,11 fr.
77	BOUVRY Rosalie	Prins Albrechtlaan, 4	5	Winkelierster	Wegvoering COOLS August - 10 dagen.	Formulier II
78	BOYDENS August	Prins Albertlaan, 15	185	Werkman	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I
79	BRISSINCK Jules	Nieuwstraat, 48	394	Werkman	Opdrijving - 44 dagen Naar Saffelaere	Formulier I
80	BROCK Gustaaf	Groote Polder, 2	408	Werkman	Opdrijving – 19 dagen	Formulier I 7,50 fr p. dag.
81	BROIDIO Leon	Buurtspoorwegstraat, 3	524	Werkman staat	Opdrijving – 19 dagen	Formulier I
82	BROUCKE Frans	Prins Albrechtlaan, 87	259	Paswerker	Opdrijving – 42 dagen	Formulier I 6,50 fr. per dag

83	BROUCKE Leopold	Sluizestraat, A8	220	Werkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
84	BRUYNEEL Désiré	Turkijen, 13	418	Werkman	Opdrijving met ziekte 10 d. hospitaal – Maldeghem	Formulier II 510 fr.
85	BRUYNEEL Jozef	Turkijen, 8	131	Werkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
86	BRUYNEEL Jules	Turkijen, 8	132	Werkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
87	BRYN Florimond	Kapellewijk, 6	146	Brouwer	Ziekte door opdrijving – 2 dubbels – 1 maand ziek	Formulier I Formulier II
88	BULLYNCK Charles	Nukkerstraat, 18	198	Werkman	Opdrijving – 42 dagen	Formulier I
89	BULLYNCK Jerome	Vaarstraat, 1	533	Dokwerker	Verwonding door schrapnel op 20/7/18 – verlet 8 dagen	Formulier II 12 fr. per dag.
90	BULLYNCK Louis	Vaarstraat, 1	275	Werkman	Opdrijving – 42 dagen	Formulier I
91	CAFMEYER Aloïse	Prinses Elisabethlaan, 3	383	Paswerker	Opdrijving – 9 dagen	Formulier I
92	CAFMEYER August	Prins Albrechtlaan, 44	382	Bakker (Lophem)	Opdrijving bij André Verdonck – 9 dagen	Formulier I
93	CAFMEYER Jules	Prinses Elisabethlaan, 1	536	Werkman	Wegvoering – 9 dagen	Formulier I
94	CAFMEYER Theophile	Prins Albertlaan, 44	384	Bakkersgast – Oostende	Opdrijving bij André Verdonck – 9 dagen	Formulier I
95	CAMBIER Willem	Veldstraat, 5	502	Bediende	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
96	CASIER Charles	Kapellewijk, 42	202	Landbouwer	Ziekte door opdrijving 12 d. weg + 21 d. ziek	Formulier II
97	CASIER Désiré	Kapellewijk, 33	504	Landbouwer	Opdrijving – 13 dagen	Formulier I
98	CASIER Henri	Kapellewijk, 42	203	Landbouwer	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I
99	CASIER Jan	Kapellewijk, 34	434	Landbouwer	Opdrijving hemzelve en zoons Oscar en August Elk 12 dagen	Formulier I
100	CASIER Jan	Kapellewijk, 34	505	Landbouwer	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I
101	CATRYSSSE Hector	Prinses Elisabethlaan, 9	440	Timmerman	Opdrijving – 14 dagen	Formulier I 14 x 6,25 fr..

102	CATRYSSSE Oscar	Nukkerwijk, 15	287	Werkman	Verwonding over gans het lijf door vliegeniersbom	Formulier II 2.300 fr.
103	CATTELLION Edward	Nieuwstraat, 33	267	Kapitein – baggerboot	Opdrijving – 42 dagen	Formulier I 5,70 fr. per dag
104	CHRISTIAENS Gerard	Prins Albrechtlaan, 6	271	Werkman	Opdrijving naar Dudzele - 47 dagen	Formulier I
105	CHYVELIN (?) Frans	Nukkerstraat, 44	169	Landwerkman	Opdrijving – 43 dagen	Formulier I
106	CLAEYS – DEVINCK Wwe. Victorine	Lijndraaierstraat, 2 Oostende	548	Werkvrouw	Dood van CLAEYS Albert door ontploffing vliegerbom op 29/9/1918	Formulier III 1500 fr. + 8 x 300 fr.
107	CLOET Désiré	Turkijen, 10	143	Brouwersgast	Opdrijving – 18 dagen	Formulier I
108	CLOET Edward	Nieuwstraat,	367	Staatswerkman	Opdrijving – 42 dagen naar Buggenhout	Formulier I
109	CLOET Isidoor	Veldstraat, 8	57	Metser	Opdrijving – 15 dagen	Formulier I
110	CLOET Sophie	Turkijen, 1	195	Landbouwster	Uitgedreven 15/2/18 Gr. Wandeling	Formulier I
111	CLOET-DEMONIE Petrus	Duinestraat, 46	204	Werkman	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I
112	COELUS Camille	Van Aalststraat, 10	272	Stoker	Opdrijving – 34 dagen	Formulier I
113	COLPAERT Charles	Sluizestraat, 2	422	Stalmelker	Opdrijving – 14 dagen	Formulier I
114	CONSTANDT Alfred	Duinestraat, 66	273	Winkelier	Opdrijving – 11 dagen	Formulier I
115	COOL Theophile	Nukkerstraat, 39	478	Werkman	Opdrijving naar Gent 42 dagen; 32 dagen strafkolonie Dudzele	Formulier I 6,50 fr. per dag
116	COOLS Theophile	Sluizestraat, 20	166	Werkman	Opdrijving – 17 dagen	Formulier I
117	COOLS W. Jozef	Prins Albrechtlaan, 4	5		Wegvoering COOLS August - 10 dagen.	Formulier II
118	COSTENOBLE Georges	Dorpstraat, 27	221	Werkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
119	COSTENOBLE Jozef	Dorpstraat, 60	293	Onderwijzer	Ziekte door opdrijving – 10 d. weg – 12 d. ziek	Formulier II 50 fr.
120	COUVREUR Frans	Nieuwstraat, 38	409	Schoenmaker	Opdrijving – 17 dagen	Formulier I

121	CROOS Edmond	Polderstraat, 4	325	Timmerman	Opdrijving naar Gent 25 dagen	Formulier I 225,00 fr.
122	CROOS Henri	Dorpstraat, 6	414	Staatswerkman	Opdrijving – 11 dagen	Formulier I
123	CROOS Oscar	Sluizestraat, 3	268	Onderwijzer	Opdrijving – 11 dagen	Formulier I
124	CROOS Victor	Polderstraat, 4	276	Metser	Opdrijving – 25 dagen	Formulier I
125	CUYPERS Charles	Nieuwstraat, 48	253	Stoker-elektriek	Opdrijving – 18 dagen	Formulier I
126	CUYPERS Henri	Nieuwstraat, 17	316	Werkman	Zoon René verwonding door vliegerbom aan de dokken van Oostende op 1/7/1918	Formulier II
127	CUYPERS Louis	Nukkerstraat, 18	101	Koopman	Opdrijving – 15 dagen ook voor zoon Edward	Formulier I
128	CUYPERS Maurice	Nukkerstraat, 18	100	Werkjongen	Opdrijving – 15 dagen	Formulier I
129	CUYPERS Petrus	Nieuwstraat, 17	315	Werkman	Opdrijving – 28 dagen	Formulier I
130	CUYPERS - VERKEYN Gustaaf	Steenovenstraat, 7	395	Werkman	Opdrijving – 21 dagen	Formulier I
131	D'EVERLANGE Henri	Prins Albrechtlaan, 5	506	Werkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
132	D'HAENS Jan Wwe.	Kapellewijk, 47	339	Landbouwster	Dood D'HAENS Jules vliegerbom op 29/5/18	Formulier III – Erfgenaam 2.873,34 fr.
133	D'HONDT Barbara	Duinestraat, 59	509	Landbouwer	Wegvoering MAES Leonard naar Waarschoot overleden op 22/10/18	Formulier III 300 +(2x300)+2.480+ 586,48+146,62 fr.
134	D'HONDT Leon	Prinses Elisabethlaan, 21	114	Werkman	Opdrijving – 11 dagen	Formulier I
135	D'HULST Medard	Buurtspoorwegstraat, 10	350	Werkman	Opdrijving – 21 dagen	Formulier I
136	D'HULST Oscar	Prinses Elisabethlaan, 59	344	Werkman	Opdrijving – 4 dagen verdoken	Formulier I
137	DAMMAN Leon	Zijdstraat, 2	456	Werkman	Opdrijving – 18 dagen	Formulier I
138	DAMMAN Louis Boudewijn	Zijdstraat, 2	457	Werkman	Opdrijving – 18 dagen	Formulier I

139	DANNEELS Camille	Dorpstraat, A9	30	Werkman	Opdrijving met ziekte – 10 d. weg – 10 d. ziek	Formulier I en II
140	DANNEELS Jules	Dorpstraat, 59	525	Schrijnwerker	2 dubbels, hemzelve en zoon René – 10 dagen. Zoon Georges dood op 9/1/19 hersenziekte door schrik van ontploffing van bommen	Formulier I Formulier III 2.100 fr.
141	DAVID Charles	Dorpstraat, 47	256	Werkman	Ziekte door opdrijving – 21 d. weg – 3 weken ziek	Formulier II
142	DAVID Medard	Dorpstraat, 47	129	Werkman	Opdrijving – 11 dagen	Formulier I
143	DEBAETS August	Prinses Elisabethlaan,	498	Kopergieter	Opdrijving – 4 dagen	Formulier I
144	DEBAILLIE Victor	Zuidstraat, 1	306	Werkman	Zoon GERARD en verwonding dochter Yvonne op 12/8/1918.	Formulier I en II 725 fr.
145	DEBEVER Germaine	Oesterbankstraat, 9 – Oostende	16	Herbergierster	Gevangenschap met ziekte – kranke voet	Formulier II
146	DEBLIECK Gustaaf	Nukkerwijk, 1	462	Werkman	Opdrijving 2 dubbels 42 dagen	Formulier I
147	DEBLIECK René	Nukkerwijk, 1	461	Werkjongen	Verwonding rechter bil door obus van front afgeschoten op 28/9/1918	Formulier I 500 fr.
148	DEBRANBANDERE – DEVOS Wwe. Marie	Dorpstraat, 20	234	Huisvrouw	Gevangzetting – dood DEBRABANDERE ontploffing bom op 17/6/18	Formulier I en III
149	DECEUNINCK Albert	Prins Albrechtlaan, 22	360	Schilder	Ziekte door opdrijving op 1/10/18 met de weerbare mannen. 9 dagen weg	Formulier I 916,50 fr?
150	DECLERCK Gustaaf	Sluizestraat, 25	148	Werkjongen	Opdrijving Dudzele 8 dagen	Formulier I

151	DECLERCK Petrus	Sluizestraat, 24	557		Hand verminkt op 18/3/1919 – front Lombardzijde	387 fr.
152	DECLERCK Pieter	Sluizestraat, 25	96	Werkman	Opdrijving – 8 dagen	Formulier I
153	DECLERCQ Edmond	Duinestraat, 36	538	Landbouwer	Wegvoering met ziekte 10 d. weg – 3 maand ziek	Formulier II 703 fr.
154	DECLERCQ Frans	Duinestraat, 35	537	Landwerkman	Wegvoering – 10 dagen	Formulier I
155	DECLOEDT Charles	Nieuwstraat, 29	171	Werkman	Opdrijving – 42 dagen	Formulier I
156	DECONYNCK Camille	Duinestraat, 49	77	Werkman	Opdrijving – 42 dagen	Formulier I
157	DECONYNCK Henri	Duinestraat, 49	76	Werkman	Opdrijving – 42 dagen	Formulier I
158	DECONYNCK Marcel	Duinestraat, 49	73	Werkman	Opdrijving – 42 dagen	Formulier I
159	DECOO Jules	Duinestraat, 52	11	Werkman-tram	Wegvoering	Formulier I
160	DECOO Julien	Turkijen, 14	448	Werkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
161	DECOUTER Frans	Polderstraat, 26	396	Werkman	Opdrijving – 9 dagen	Formulier I
162	DECOUTER (?) Charles	Kapellewijk, 23	161	Werkman	Opdrijving – 17 dagen	Formulier I
163	DECRAEMER Gustaaf	Zuidstraat, 3	362	Werkman	Opdrijving – 20 dagen	Formulier I
164	DECRAEMER Pieter	Zuidstraat, 8	368	Werkman	Opdrijving – 42 dagen	Formulier I
165	DECROOS Pieter	Prins Albrechtlaan, 32	305	Visscher	Opdrijving zoon Maurice 21 dagen	Formulier I
166	DECROOS Jerome	Buurtspoorwegstraat, 1	328	Paswerker	Ziekte door opdrijving – 20 d. weg – 14 d. ziek	Formulier II
167	DECUYPER Edmond	Duinestraat, 65	80	Timmerman	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I
168	DECUYPER Jerome	Duinestraat, 65	79		Opdrijving – 12 dagen	Formulier I
169	DEFEVER Cyriel	Kerkhofstraat, 6	540	Bleeker	Wegvoering zoons Maurice en Jules, 2x13 d.	Formulier I
170	DEFEVER Cyrille	Kerkhofstraat, 6	348	Bleeker	Zoon Georges verminking door obus nabij hangar Tilbury op 25/9/17	Formulier II
171	DEFEVER Jan	Groote Polder, 14	410	Landbouwer	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
172	DEFEVER Julia Vrouw MAES Edward	Nukkerwijk, 4	442	Werkvrouw	Opdrijving 2 dubbels voor Cornelis en MAES	Formulier I

					Jerome - 2 x 15 dagen	
173	DEFEVER Oscar	Nieuwstraat, 10	391	Werkjongen	Opdrijving – 46 dagen	Formulier I
174	DEFEVER René	Nieuwstraat, 10	390	Werkgast	Opdrijving – 46 dagen	Formulier I
175	DEJONGHE Engel	Sluizestraat, 25	69	Werkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
176	DEJONGHE Prosper	Sluizestraat, 10	75	Werkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
177	DEKEYZER August	Leffinghe	150	Landbouwer	(+)Wed. ROTSART Henri en VERLINDE ELISA (+) – ontplofing vliegerbom op 19-8-1918	Formulier III
178	DEKEYZER Augusta Vrouw DEVRIENDT Jerome		556		Gekwetst door aanval bommen op 29/5/1915	
179	DEKUYPER Gustaaf	Duinastraat, 55	516	Werkman	Schandelijke opdriving 42 dagen	Formulier I 231 fr.
180	DEKUYPER Leon	Duinastraat, 44	298	Werkman	Opdriving – 15 dagen	Formulier I 13 x 6,25 fr.
181	DELANGHE August	Kapellewijk, 30	493	Landbouwer	Opdriving – 11 dagen	Formulier I
182	DELRUE August	Nukkerstraat, 48	322	Timmerman	2 dubbels voor hemzelve en zoon Omer – 2 x 10 d;	Formulier I 5 x 9 fr.
183	DEMAKER Theophile	Prinses Elisabethlaan, 44	52	Trambediende	Opdriving tot in Gent van 1/10 tot 15/11/1918	Formulier I
184	DENECKER Camille	Nukkerwijk, 6	127	Werkman	Ziekte door schrik van bommen – bedlegerig	Formulier II 1.006 fr.
185	DENECKER Prosper	Nukkerwijk, 6	196	Werkman	Opdriving – 11 dagen	Formulier I
186	DENYS August	Polderstraat, 6	513	Metser	Verwonding op 6/4/18 rechteroog verloren	Formulier II 720 fr.
187	DEPECKER Charles	Kapellewijk, 47	135	Werkman	Opdriving – 11 dagen	Formulier I
188	DEPECKER Jozef	Turkijen, 20	46	Werkman	Opdriving – 14 dagen	Formulier I
189	DEPOORTER Cyriel	Grote Polder, 5	21	Landbouwer	Wegvoering – 11 dagen	Formulier I
190	DEPOORTER Frans	Groote Polder, 5	403	Landbouwer	Gevangenzetting van 9/3/ tot 13/4/17 – 34 d. Disteluitroeiing 6 dagen	Formulier I 6 x 2,5 fr.
191	DEPOORTER Gustaaf	Grote Polder, 5	20	Landbouwer	Wegvoering – 11 dagen	Formulier I

192	DEPOORTER Leon	Grote Polder, 5	22	Landbouwer	Wegvoering – 11 dagen	Formulier I
193	DEPROOST Richard	Prins Albrechtlaan, 46	356	Trambediende	Opdrijving – 19 dagen	Formulier I
194	DERUYTTER Camille	Kapellewijk, 13	19	Landbouwer	Wegvoering – 17 dagen	Formulier I
195	DERYNCK Camille	Wagenmakerstraat, 12	280	Werkman	Opdrijving – 16 dagen	Formulier I
196	DESAYERE Jules	Polderstraat, 22	43	Werkman	Opdrijving – 21 dagen	Formulier I
197	DESAYERE Jules	Polderstraat, 26	551	Werkman	Verwonding linkeroog batterij Duitsland 18/10/18; 50 d hospitaal – 2 maand werkonbekwaam	Formulier II
198	DESCHACHT August	Duinestraat, 4	419	Werkman	Opdrijving zoon Jacob 10 dagen	Formulier I
199	DESCHEPPER Pieter	Dorpstraat, 34	539	Bakkerwinkelier	Wegvoering zoon Oscar tot in Sleydinghe met ziekte tot gevolg	Formulier II 440 fr.
200	DESCHEPPER Richard	Dorpstraat, 62	337	Koopman	Opdrijving zoon Pieter Ziekte zoon André door opdrijving tot Sleydinghe	Formulier I Formulier II
201	DESMADRYL Gerard	Dorpstraat, 27	225	Metaalbewerker	Opdrijving – 43 dagen	Formulier I
202	DESMET Louis	Prins Albrechtlaan, 30	307	Elektrikwerker	Ziekte zoon LOUIS door opdrijving in Gentbrugge voor 6 weken,	Formulier II
203	DESOPPER Camille	Nijverheidstraat, 5	35	Werkman	Opdrijving – 11 dagen	Formulier I
204	DEVOS Gerard	Vaartstraat, 15	1 B	Werkman	Sterfgeval DEVOS Louis gestorven op 1/7/1918	Formulier III
205	DEVOS Gerard	Vaartstraat, 15	182	Werkman	Opdrijving zoon Charles 27 dagen	Formulier I
206	DEVOS-VANDENBERGHE Gustaaf	Sluizestraat, 14	455	Stoker-electriek- Fabriek	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I
207	DEVRIENDT August	Zuidstraat, 7	247	Plafoneerder	Opdrijving + verminking linkerhand	Formulier I en II
208	DEVRIENDT Charles	Nieuwstraat, 13	45	Wagenmaker	Opdrijving – 14 dagen	Formulier II

					met lamheid van hand	720 fr. + 90 fr.
209	DEVRIENDT Edward	Prinses Elisabethlaan, 9	450	Paswerker	Opdrijving – 11 dagen	Formulier I
210	DEVRIENDT Louis	Prinses Elisabethlaan, 9	451	Herbergier	Opdrijving – 11 dagen	Formulier I
211	DEVRIENDT – WALRAET August	Prins Albrechtlaan, 3	529	Kwartiermeester Maalboot	Verwonding Adriano DEVRIENDT	Formulier II 800 fr.
212	DEVRIENDT Oscar	Oudenburgsteenweg, 9	90	Timmerman	Opdrijving naar Gent 44 dagen	Formulier I
213	DEVRIESE Policarp	Sluizestraat, 27	532	Werkman	Wegvoering hemzelve en zoon COUVREUR – 11 d	Formulier I
214	DEVRIEZE Frans	Kapellewijk, 41	511	Landbouwer	Ziekte door opdrijving 10 d. weg – 40 d. ziek	Formulier II 280 fr.
215	DEWAELE Fréderik	Dorpstraat, 11	105	Landwerkman	Opdrijving – 13 dagen	Formulier I
216	DEWASCH Louis	Kerkstraat, 8	302	Pastoor	Gevangen gijzelaar van 1 tot 8 mei 1915	Formulier I
217	DHAENEN Charles	Dorpstraat, 49	262	Machinist	Opdrijving Waarschoot 12 dagen - 14 dagen ziek	Formulier I en II 296 fr.
218	DOBBELAERE Henri	Zuidoost, 8	227	Landbouwer	Ziekte door opdrijving – 11 d. weg – 30 dagen ziek	Formulier II
219	DUBOIS Frans (vader)	Nukkerstraat, 77	319	Werkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
220	DUBOIS Frans (zoon)	Nukkerstraat, 77	320	Werkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
221	DUGARDYN August	Oudenburgsche steenweg, 6	330	Werkjongen	Opdrijving – 18 dagen	Formulier I
222	DUGARDYN Camille	Oudenburgsche steenweg, 6	331	Werkman	Opdrijving – 18 dagen	Formulier I
223	DUGARDYN Leon	Oudenburgsche steenweg, 6	329	Koopman	Opdrijving – 18 dagen	Formulier I
224	DUMAREY – SCHAUT Henri	Polderstraat, 6	375	Werkman	Opdrijving – 17 dagen	Formulier I
225	DUMON Louis	Coupurestraat, 2	218	Werkman	Opdrijving – 42 dagen	Formulier I
226	EEREBOOUT Pieter VYNCKE Emerence	Nukkerstraat, 50	406	Huisvrouw	Opdrijving EEREBOOUT Prosper, – 42 dagen, Gent	Formulier I 6,25 fr. p.dag
227	EEREBOOUT Jozef	Nukkerstraat, 6	405	Brouwersgast	Opdrijving met zoon Pierre 61 dagen	Formulier I 2 x 187,50 fr.

228	EMMERY Jules	Van Aalststraat, 4	29	Loodgieter	Opdrijving – 25 dagen	Formulier I – 257,50 fr.
229	EVERAERT Henri	Brugsche steenweg, 17	334	Smidsgast	Ziekte door opdrijving 17 dagen waarvan 5 d. in Waarschoot	Formulier II
230	FERRAUD (?) Jules	Sluizestraat, A9	26	Schildersgast	2 dubbels, verminking kind door ontploffing op 18/10/1918	Formulier I en II
231	FLOCKMANS Camille	Nukkerstraat, 47	181	Matroos	Opdrijving – 21 dagen	Formulier I
232	FOCKE Gerard	Zijdstraat, 3	82	Scholier	Opdrijving – 17 dagen	Formulier I
233	FRANCIER Gustaaf	Dorpstraat, 11	251	Werkman – tram	Ziekte door opdrijving 10 dagen weg	Formulier II
234	GELDHOF Achiel	Kapellewijk, 22	47	Timmerman	Opdrijving – 11 dagen	Formulier I
235	GELDHOF Cyrille	Sluizestraat, 13	144	Trambediende	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I 4 + 5 = 9 fr.
236	GILLIAERT Edmond	Sluizestraat, 56	423	Werkman	Opdrijving – 8 dagen	Formulier I
237	GILLIAERT Edward	Sluizestraat, 54	479	Werkman	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I
238	GLIBERT Adrien-Fernand	Turkijen, 26 Rue Africaine, 29 (???)	427	Hotelier	Opdrijving – 8 dagen	Formulier I
239	GLIBERT Oscar	Kapellewijk, 12	428	Bouwkundige	Opdrijving – 8 dagen	Formulier I
240	GOETHALS Edmond	Oudenburgsche steenweg, 11	435	Landbouwer	Ziekte door opdrijving 3 weken weg; 4 weken ziek	Formulier II
241	GOETHALS Jozef	Brugsche steenweg, 5	87	Landwerkman	Opdrijving naar Waarschoot – 15 dagen	Formulier I
242	GOETHALS Nicodémus	Prinses Elisabethlaan, 34	111	Smidsgast	Opdrijving – 8 dagen 6 weken ziek been.	Formulier I
243	GOETHALS Petrus	Sluizestraat, 17	447	Werkman	Wegvoering Waarschoot 12 dagen en 4 maanden Gevangenschap	Formulier I
244	GOMBERT Henri	Prins Albrechtlaan, 48	41	Staatswerkman	Opdrijving – 19 dagen	Formulier I
245	GUNST Camille	Nieuwstraat, 34	136	Werkman	Opdrijving – 46 dagen	Formulier I

246	GUNST Désiré	Nieuwstraat, 34	139	Werkman	Opdrijving – 46 dagen	Formulier I
247	GUNST Leon	Nieuwstraat, 34	137	Werkman	Opdrijving – 46 dagen	Formulier I
248	GUNST Oscar	Nieuwstraat, 34	138	Werkman	Opdrijving – 46 dagen	Formulier I
249	GUNST Richard	Nukkerstraat, 58	357	Werkman	Ziekte door opdrijving 20 d. weg – 14 d. ziek	Formulier II 25 fr.
250	GYS (?) Elentheer (?)	Zuidoost, 21	295	Werkman	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I
251	HAUTEKIET Richard	Van Aalststraat, 1	153	Slachter	Opdrijving zoon Oscar 3 weken weg - 14 dagen ziek na terugkeer	Formulier II
252	HAUTEKIET Valère	Zuidoost, 25	475	Landbouwer	Ziekte door opdrijving 11 d. weg – 14 d. ziek	Formulier II
253	HELMSOORTELE Jacob	Nieuwstraat, 24	42	Kalsijdelegger	Opdrijving – 15 dagen	Formulier I
254	HELMSOORTELE Charles	Prinses Elisabethlaan, 43	429	Werkman	Opdrijving – 21 dagen	Formulier I
255	HELMSOORTELE Charles	Nukkerstraat, 12	482	Werkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
256	HELMSOORTELE Frans	Nijverheidstraat, 2	430	Werkman	Opdrijving – 21 dagen	Formulier I
257	HELMSOORTELE Leopold	Nukkerstraat, 12	480	Werkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
258	HELMSOORTELE Prosper	Van Gentstraat, 2	85	Metser	Opdrijving – 14 dagen	Formulier I
259	HELMSOORTELE Richard	Prins Albrechtlaan, 64	324	Ajusteur	Opdrijving – 30 dagen	Formulier I
260	HELMSOORTELE Victor	Nukkerstraat, 12	483	Werkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
261	HELMSOORTELE Emile	Nieuwstraat, 19	15	Ijzerweg-bediende	Wegvoering – 10 dagen	Formulier I
262	HENNEMAN Pieter En zusters	Nukkerstraat, 15	312	Landbouwer	Wegvoering – dood door vliegerbom op 17/6/1918	Formulier III 186 + 24 fr.
263	HENNEVANGER Teenis (?)	Prinses Elisabethlaan, 17	299	Kapitein – baggerboot	10 dagen gevangenzetting (1 paar zeelaarzen)	Formulier I 85,00fr.
264	HOLLEVOET Frans	Dorpstraat, A2	141	Werkman	Opdrijving – 2 dubbels hemzelve met zoon Camille - 2 x 12 dagen	Formulier I
265	HOLLEVOET Isidoor	Dorpstraat, 69	535	Werkman	Wegvoering – 12 dagen	Formulier I
266	HOLLEVOET Livin	Zuidoost, 5	116	Werkman	Opdrijving – 2 dubbels voor zoons Edmond en Camiel – 2 x 10 dagen	Formulier I

267	HOSTE Edward	Polderstraat, 22	205	Metsersgast	Opdrijving – 11 dagen	Formulier I
268	HOSTE Georges	Polderstraat, 20	140	Werkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I 10 x 6,5 fr.
269	HOSTE Henri	Polderstraat, 22	206	Metser	Opdrijving – 14 dagen	Formulier I
270	HOSTE Pieter	Polderstraat, 20	17	Metser	Wegvoering 14 dagen met 3 weken ziekte	Formulier II
271	HOUF Adriaan	Steenovenstraat, 12	216	Werkman	Opdrijving – 25 dagen	Formulier I
272	HOUF Gustaaf	Steenovenstraat, 12	215	Werkman	Opdrijving – 25 dagen	Formulier I
273	HUBERT August	Turkijen, 17	209	Werkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
274	HUBERT Isidoor	Turkijen, 17	207	Timmerman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
275	HUBERT Oscar	Turkijen, 17	208	Werkman	Opdrijving – 10 dagen 10 dagen gevang; boete Deutsche schoenen	Formulier I
276	HUBERT Theophiel	Turkijen, 17	210	Werkman	Ziekte door opdrijving 10 d. weg – 15 d. ziek	Formulier II
277	HUYGHEBAERT Louis	Polderstraat, 2	389	Landwerkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
278	INGHELBRECHT Henri	Dorpstraat, 7	311	Landbouwer	2 dubbels voor zoons Louis en Charles – 11 d. weg – 1 maand werkonbekwaam	Formulier II 82 fr.
279	JACOBS Jan	Nieuwstraat, 35	72	Schoenmaker	Opdrijving te Gent Rechterbeen gekwetst bij het laden van schepen	Formulier II
280	JANSSENS Jacobus	Zijdstraat, 5	84	Student	Opdrijving – 17 dagen	Formulier I
281	JANSSENS Jan,	Zijdstraat, 5	83	Bediende	Opdrijving – 17 dagen	Formulier I
282	JANSSENS Theophile	Brugsche steenweg, 9	458	Staatswerkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
283	JARVIS Camille	Duinestraat, 63	173	Werkman	Opdrijving – 11 dagen	Formulier I
284	JARVIS Hector	Duinestraat, 63	112	Werkman	Ziekte door opdrijving 9 weken ziek	Formulier II
285	JONCKHEERE Camille	Sluizestraat, 58	459	Landbouwer	Opdrijving – 14 dagen	Formulier I
286	JONCKHEERE Pamphile	Brugsche steenweg, 5	152	Landbouwer	Opdrijving – 14 dagen	Formulier I

287	JONCKHEERE Theophile	Brugsche steenweg, 5	151	Landbouwer	Opdrijving – 14 dagen	Formulier I
288	JOURET (?) Hubert	Steenovenstraat, 5	526	Ketelmaker	Ziekte door opdrijving 10 d. weg – 15 d. ziek	Formulier II 5,20 fr. per dag
289	KIMPE Edward	Nukkerstraat, 30	184	Werkman	Opdrijving – 21 dagen	Formulier I 21 x 6,50 fr.
290	KNOCKAERT Amedé	Sluizestraat, 7	470	Werkman	Opdrijving – 15 dagen	Formulier I
291	KNOCKAERT Camiel	Veldstraat, 7	285	Werkman	Opdrijving – 14 dagen	Formulier I
292	KNOCKAERT Camille	Sluizestraat, 7	469	Werkman	Opdrijving – 15 dagen	Formulier I
293	KNOCKAERT Charles	Sluizestraat, 7	104	Brouwersgast	Verwonding lenden 1 maand werkonbekwaam	Formulier II
294	KNOCKAERT Cyriel	Sluizestraat, 7	471	Werkman	Opdrijving – 15 dagen	Formulier I
295	KNOCKAERT Henri	Sluizestraat, 4	162	Landwerkman	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I
296	KNOCKAERT Jozef	Sluizestraat, 7	472	Werkman	Opdrijving – 15 dagen	Formulier I
297	KNOCKAERT Medard	Zuidstraat, 2	426	Werkman	Ziekte door opdrijving 3 weken weg – 14 d. ziek	Formulier II
298	LACOERE Jerome	Nukkerstraat, 25	219	Werkman	Opdrijving – 16 dagen	Formulier I
299	LAGAST Achiël	Duinestraat, 27	363	Werkman	Opdrijving – 14 dagen	Formulier I
300	LAGAST Alfons	Duinestraat, 21	108	Staatswerkman	Opdrijving Zoon Leon 11 dagen	Formulier I
301	LAGAST Arthur	Kerkstraat, 12	222	Werkman	Opdrijving – 9 dagen	Formulier I
302	LAGAST August	Brugsche steenweg, 3	487	Werkman	Opdrijving – 9 dagen	Formulier I
303	LAGAST Emile	Brugsche steenweg, 5	413	Werkman	Opdrijving naar Waarschoot – 15 dagen	Formulier I
304	LAGRAVIERE August	Polderstraat, 19	465	Werkman	Opdrijving – 14 dagen	Formulier I
305	LAGROU August	Duinestraat, 51	10	Werkman-tram	Wegvoering – 19 dagen	Formulier I
306	LAGROU Victor	Sluizestraat, 50	553	Landbouwer	Wegvoering Waarschoot met ziekte (griep) – 13 d.	Formulier II 351 fr.
307	LAMBRECHT Oscar	Veldstraat, 1	238	Paswerker	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
308	LAMS Maurice	Prinses Elisabethlaan, 20	365	Werkman	Opdrijving – 49 dagen	Formulier I

309	LATESTÉ Gustaaf	Veldstraat, 14	155	Brouwersgast	Opdrijving hemzelve + zoon Georges – 2 x 14 dagen	Formulier I
310	LAVA Camille	Statiestraat, 28 Oudenburg	235	Werkman	Opdrijving – 15 dagen	Formulier I
311	LAVA Eligius	Brugsche steenweg, 17	310	Werkman electriek	Opdrijving – 18 dagen	Formulier I
312	LAVA Eligius	Brugsche steenweg	454	Stoker-electriek- fabriek	Opdrijving – 13 dagen Lovendeghem	Formulier I
313	LECOT – DERUDDER August	Prins Albrechtlaan, 29	500	Bakker	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
314	LECOUTERE Medard	Brugsche steenweg, 1	380	Onderwijzer	Opdrijving en 4 dagen verdoken	Formulier I
315	LECOUTRE Theophile	Prinses Elisabethlaan, 35	51	Onderwijzer	Opdrijving tot in Gent van 1/10 tot 12/11/1918	Formulier I
316	LEERMAN August	Dorpstraat, 60	512	Trambediende	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
317	LEMAHIEU Aloïs	Stene – Conterdam	541	Werkman	Ziekte door wegvoering uit Westende op 17/10/14	Formulier I
318	LIEVENS Désiré	Brugsche steenweg, 21	333	Stalmelker	Ziekte door opdrijving – 10 d. weg – 2 maanden ziek	Formulier II 24 fr + 50 x 2 fr + 75 fr.
319	LIEVENS Gustaaf	Duinestraat, 24	326	Metsersgast	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
320	LIEVENS Jules	Brugsche steenweg, 1	381	Landbouwer	Opdrijving – 4 dagen Wegvoering naar Duitschland van 26/5/15 tot 4/8/1916	Formulier I 700 fr.
321	LINGIER Camille	Dorpstraat, 56	128	Metser-aannemer	Opdrijving Kieldrecht 52 dagen	Formulier I
322	LINGIER Florimond	Nukkerstraat, 71	49	Metser	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
323	LINGIER Laurent	Dorpstraat, 60	54	Timmerman	Opdrijving – 11 dagen	Formulier I
324	LINGIER Philip Jaak	Dorpstraat, 35	165	Timmerman	Ziekte door opdrijving – zoon Maurice – 12 d. weg 3 weken ziek	Formulier II

325	LINGIER Richard	Dorpstraat, 62	94	Metser	Opdrijving – 11 dagen 2 dubbels met zoon Petrus	Formulier I 8x7,5 + 8x3,75 fr.
326	LUCA Isidoor	Prins Albrechtlaan, 41	9	Bediende	Wegvoering LUCA Henri 17 dagen	Formulier I
327	LUCA – LOETE Charles	Prinses Elisabethlaan, 41	321	Handelaar	Ziekte door opdrijving – 19 d. weg, 10d. ziek	Formulier II
328	LUCA-BOENS Charles	Prins Albrechtlaan, 68	269	Bierhandelaar	Wegvoering zoon Camille 17 dagen	Formulier I
329	MAECKELBERGHE Alfons	Nijverheidstraat, 2	92	Werkman	Ziekte door opdrijving – 14 d. weg – 14 d. ziek	Formulier II
330	MAEKELBERGHE Jozef	Nukkerstraat, 68	38	Smidsgast	Opdrijving – 21 dagen	Formulier I
331	MAEKELBERGHE Modest	Nukkerstraat, 68	39	Stoker-stoomsloep	Opdrijving – 42 dagen	Formulier I
332	MAENHOUT Camiel	Brugsche Steenweg, 9	113	Werkman	Opdrijving – 9 dagen	Formulier I
333	MAENHOUT Robert	Brugsche steenweg, 9	149	Wekman,	Opdrijving – 9 dagen	Formulier I
334	MAES Alfons	Prins Albertlaan, 65	158	Nijveraar	Opdrijving – 18 dagen	Formulier I
335	MAES Edward	Kapellewijk, 6	71	Werkman	Opdrijving – 14 dagen	Formulier I
336	MAES Leopold	Duinestraat, 56	489	Werkman	Ziekte door opdrijving naar Waarschoot 12 d. weg – 14 d. ziek	Formulier II
337	MAES Michel	Polderstraat, 12	407	Werkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
338	MAES Oscar	Kapellewijk, 12	388	Werkman	Opdrijving – 22 dagen	Formulier I
339	MAES Oscar	Duinestraat, 59	488	Werkman	Opdrijving naar Waarschoot – 43 dagen– broeder Leonard gestorven op 22 oct. 1918	Formulier I
340	MAES Camille	Zuidoost, 17	377	Landbouwer	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
341	MAHIEU Alfons	Brugsche steenweg, 12	543	Stoker-electriek- Fabriek.	Wegvoering – 21 dagen	Formulier I
342	MAHIEU Alidor	Oudenburgsche steenweg, 3	397	Werkman	Ziekte door opdrijving 9 dagen weg – 1 maand ziek	Formulier II

343	MAHIEU Florimond	Oudenburgsche steenweg, 8	177	Werkman	Opdrijving – 28 dagen	Formulier I 28 x 5 fr.
344	MALEFASON Hector	Vaartstraat, 21	345	Werkman	Verwonding linkerhand op het werk 12/2/1917	Formulier II
345	MARLEIN Camille	Nieuwstraat, 8	78	Magazijnier	Opdrijving hemzelve en zoon Henri– resp.10 en 30 dagen	Formulier I
346	MARYSSAEL Edgard	Prinses Elisabethlaan, 37	323	Bediende	Opdrijving naar Brussel – 49 dagen	Formulier I
347	MASSCHAELE Jan	Dorpstraat, 5	224	Brouwersgast	Ziekte door opdrijving – 10 d. weg, - 1 maand ziek	Formulier II
348	MATTHYS Louis	Brugsche steenweg, 8	484	Landbouwer	Opdrijving – 9dagen	Formulier I
349	MEESCHAERT Frans	Dorpstraat, 75	40	Landbouwer	Opdrijving hemzelve en zoons Camille en Louis elk 12 dagen	Formulier I
350	MEESCHAERT Georges	Duinestraat, 1	379	Werkjongen	Opdrijving en 4 dagen verdoken	Formulier I
351	MEESCHAERT Georges	Buurtspoorwegstraat, 2	534	Bediende	Wegvoering – 20 dagen	Formulier I 6,25 fr. per dag.
352	MEESCHAERT Gustaaf	Duinestraat, 30	170	Metsersgast	Opdrijving – 4 dagen	Formulier I
353	MEESCHAERT Henri	Sluizestraat, 12	53	Werkman	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I
354	MELIS Gerard	Duinestraat, 62	278	Werkman	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I 6,50 fr. per dag
355	MELIS Gustaaf	Duinestraat, 62	277	Werkman	Opdrijving – 12 dagen 70 dagen ziek	Formulier II
356	MELIS Henri	Duinestraat, 63	279	Werkman	Ziekte dor opdrijving 12 d. weg - 30 dagen ziek	Formulier II
357	MESEURE August	Nukkerstraat, 64	212	Werkman	Opdrijving – 16 dagen	Formulier I
358	MESEURE Charles	Nukkerstraat, 26	283	Werkman	Opdrijving hemzelve en zoons Charles en Camille elk 10 dagen	Formulier I

359	MESEURE Edward	Nukkerstraat, 64	211	Werkman	Opdrijving – 16 dagen	Formulier I
360	MESEURE Oscar	Nukkerstraat, 64	175	Werkman	Opdrijving – 16 dagen	Formulier I
361	MESTDAGH Camille	Kapellewijk, 53	400	Werkjongen	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
362	MESTDAGH Elisa	Prinses Elisabethlaan, 9	110	Huisvrouw	Haarzelve en Maria GOETHALS (+) 12/2/15 ontploffing schrapnell	Formulier II Formulier III 3.878 fr.
363	MEYER Louis	Prins Albrechtlaan, A1	332	Drukkersgast	Opdrijving en verwonding tijdens beschieting van Oostende uit zee, 26/9/17	Formulier II 200 fr.
364	MINNE Louis	Kerkstraat, 10	31	Landbouwer	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
365	MINNE Modest	Dorpstraat, 25	44	Slachter	Opdrijving zoon Frans 10 dagen	Formulier I
366	MINNE René	Zuidoost, 24	270	Landbouwer	Opdrijving – 1 tot 13/10/18; ziek tot juni 19.	Formulier II
367	MOERMAN Prosper	Dorpstraat, 40	33	Werkman	Opdrijving – 14 dagen	Formulier I
368	MOREL Georges	Nukkerstraat, 77	254	Werkjongen	Opdrijving – 48 dagen gevolgd door ziekte	Formulier I
369	MORLION Jules	Nukkerstraat, 49	179	Werkman	Opdrijving – 13 dagen	Formulier I
370	NYSSSEN Achiël	Oudenburgsche steenweg, 18	364	Landbouwer	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
371	NYSSSEN Jozef	Zuidoost, 21	296	Landbouwer	Ziekte door opdrijving – 6 weken werkonbekwaam	Formulier II 120 + 145 fr.
372	OSSTYN René	Prins Albrechtlaan, 49	284	Schildersgast	Ziekte door opdrijving – 19 dagen weg	Formulier II 430,50 fr.
373	OSTYN Jan	Nieuwstraat, 36	99	Werkjongen	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
374	PATTYN Isidoor	Prinses Elisabethlaan, 33	194	Scholier	Opdrijving – 13 dagen	Formulier I
375	PATTYN Louis	Prinses Elisabethlaan, 33	193	Metser	Opdrijving – 13 dagen	Formulier I
376	PATTYN Pieter	Nukkerstraat, 67	55	Barbiersgast	Opdrijving – 17 dagen	Formulier I
377	PHILIPS Hector	Veldstraat, 15	453	Werkman	Opdrijving – 42 dagen	Formulier I
378	PIERLOOT Henri	Dorpstraat, 18	347	Werkman	12 d. opdrijving zoon Camille; hemzelve ziekte door 12 d. opdrijving en 20 dagen ziek	Formulier I Formulier II

379	PINTELON Henri	Duinestraat, 29	294	Werkman	Opdrijving – 9 dagen	Formulier I
380	PLOVIE Alexander	Nijverheidstraat, 9	63	Werkman	Opdrijving – 44 dagen	Formulier I
381	PLOVIE Edmond	Kapellewijk, 1	372	Bakker	2 dubbels - opdrijving met Henri – 2 x 11 dageb	Formulier II
382	PLOVIE Isidoor	Kapellewijk, 1	236	Bakkersgast	Opdrijving – 11 dagen	Formulier I
383	PLOVIE René	Nijverheidstraat, 9	62	Werkman	Ziekte door opdrijving 42 dagen + 14 dagen ziek	Formulier II
384	POPULIERE Camiel	Nieuwstraat, 3	486	Slachter	Opdrijving – 21 dagen	Formulier I
385	POTTIER Richard	Oostende Polderdijk, 2	507	Staatswerkman	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I
386	PRAET August	Kerkstraat, 3	376	Werkman	2 dubbels voor zoons Camille en Frans – 10 en 5 dagen weg	Formulier I
387	PROVOOST Emiel	Nukkerstraat, 27	125	Werkman	Opdrijving – 25 dagen	Formulier I
388	PROVOOST Theophile	Dorpstraat	36	Metser	Gedwongen werk - Typhusziekte – gezwel rechterbeen – 2 jaar.	Tweemaal formulier II 200 + 70 fr.
389	PROVOOST Theophile	Dorpstraat, 48	255	Metser	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I
390	RABAEY August	Kapellewijk, 54	7	Werkman	Wegvoering RABAEY Karel 28 dagen	Formulier I
391	RAES Adolf	Van Aalststraat, 2	313	Stoker – elektriekusine	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I
392	RAES Camille	Oudenburgsteenweg, 17	89	Plafonneerder	Opdrijving van 1 oct. tot 12 oktober 1918	Formulier I
393	RAES Jules	Zuidoost, 20	314	Werkman	Ziekte door opdrijving 12 d. weg – 3 weken ziek	Formulier I
394	RAES Louis	Sluizestraat, 50	467	Landwerkman	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I
395	RENTY Renilde Westende	Nukkerstraat, 44	160	Huisvrouw	Opdrijving LEVECQUE Medard – 21 dagen	Formulier I
396	ROOSE Jozef	Kerkstraat, 1	521	Onderwijzer	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
397	ROSSEEL Jozef	Oudenburgsche steenweg, 15	282	Werkman	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I
398	ROSSEEL Pieter	Oudenburgsche steenweg, 15	281	Werkman	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I

399	ROSSEL Frans Napoleon	Prinses Elisabethlaan, 40	292	Kuiper – Herbergier	Opdrijving – 12 dagen 2 dubbels met ROSSEL Cyrille, dood door ziekte op 27/10/1918	Formulier I en III
400	RO TSAERT August	Brugsche steenweg, 12	421	Landwerkman	Opdrijving – 16 dagen	Formulier I
401	RO TSAERT Cyrille	Sluizestraat, 41	545	Werkman	Ziekte door wegvoering 11 d. weg – 3 weken ziek	Formulier II
402	ROUSSELLE Emile	Prinses Elisabethlaan, 13	252	Schilder- glazenmaker	Opdrijving – 49 dagen hemzelf + zoon Louis	Formulier I
403	ROUSSELLE Marcel	Vaarststraat, 2	510	Werkman	VENS Marie – borstziekte Overleden 24/11/1918	Formulier III
404	SAMIJN Arthur	Steenovenstraat, 2	369	Werkjongen	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I
405	SAMIJN August	Kapellewijk, 6	460	Bakkersgast	Opdrijving – 9 dagen	Formulier I
406	SAMIJN Polidor	Steenovenstraat, 2	6	Sasknecht	Verminking linkervoet - Vliegerbom – 11/4/1915	Formulier II
407	SAMIJN René	Steenovenstraat, 2	370	Werkjongen	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I
408	SCHALLIER August	Nieuwstraat, 33	501	Staatswerkman	Opdrijving hemzelve en zoon Prosper – 42 dagen	Formulier I
409	SCHALLIER Pieter	Turkijen, 4	335	Werkman	Ziekte door opdrijving 8 dagen weg + 8 d. ziek	Formulier II
410	SCHILLEWAERT Maurice	Prins Albrechtlaan, A10	352	Werkman	Wegvoering naar Sedan – Frankrijk – strafkolonie	Formulier II 1.100 fr.
411	SCHREURS Alfons	Nukkerstraat, 41	126	Werkjongen	Opdrijving Waarschoot 20 dagen	Formulier I
412	SCHREURS Edward	Turkijen, 6	358	Staatswerkman	Opdrijving – 14 dagen	Formulier I
413	SCHREUS Emile	Turkijen, 6	25	Werkman	Opdrijving – 20 dagen	Formulier. I – 5,40 fr.
414	SEGHERS – DEFEVER Wwe. Louise	Van Aalststraat, 15	318	Herbergierster	Opdrijving zoon Raymond en gevangenis met ziekte van 22/3 tot 22/8/1918	Formulier II 70 fr.

415	SENAVE Georges	Nijverheidstraat, 2	91	Timmerman	Ziekte door opdrijving – 14 d. weg - 8 dagen ziek	Formulier II
416	SEYNAEVE Frans	Van Aalststraat, 11	239	Paswerker	Opdrijving – 41 dagen	Formulier I
417	SEYS August	Zuidoost, 12	439	Landbouwer	Opdrijving – 7 dagen	Formulier I
418	SEYS Engelbert	Kapellewijk, 16	249	Landbouwer	Opdrijving – 21 dagen	Formulier I
419	SEYS – LECOT August	Zuidoost, 12	544	Landbouwer	Gevangenzetting van 14/2 tot 8/3/17, Veelijst (?) en van 29/8 tot 27/10/17 in Geldspeciën (?)	Formulier I 250 Mark boete.
420	SLABBINCK Charles	Veldstraat, 12	438	Sasknechte	Opdrijving – 19 dagen	Formulier I
421	SOUVAGIE Camille	Kerkstraat, 14	517	Onderpastoor	Wegvoering van 4/1/18 tot 4/12/18	Formulier I
422	STEEN Jan	Morinestraat, 7	555		Wegvoering van 5/8/16 tot 10/2/1918 – 2 maanden Sedan	
423	STEENACKER Henri	Nieuwstraat, 42	117	Handelaar	Opdrijving – 3 dubbels zoons Frans – Herman en Heliodor, 12, 42 en 12 d.	Formulier I
424	STORME Edmond	Duinestraat, 61	81	Werkman	Ziekte door opdrijving hemzelve en zoon Jozef 10 d. weg – 10 d. zieke	Formulier II 30 fr.
425	STUBBE Camille	Prinses Elisabethlaan, 25	291	Barbier	Opdrijving naar Gent 45 dagen	Formulier I 1,50 fr. per dag
426	STUBBE Camille	Brugsche steenweg, 18	452	Koopman	Ziekte door opdrijving zoon Ernest. 22 d. weg – 10 d. ziek	Formulier II
427	STUBBE Charles	Prinses Elisabethlaan, 25	303	Barbier	Dood DELATTRE Pieter vliegerbom op 1/7/18 – Pioneerpark	Formulier III

445	VAN GHELUWE Frans	Duinestraat, 10	341	Stalmelker	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
446	VAN GROENENRODE Louis	Nukkerstraat, 14	497	Mandenmaker	Ziekte door opdrijving 42 dag weg – 1 dg ziek	Formulier II
447	VAN LOO Desiré	Nieuwstraat, 15	60	Werkman	Opdrijving – 14 dagen	Formulier I
448	VAN LOO Edward	Nieuwstraat, 15	58	Werkman	Opdrijving – 14 dagen en 4 maanden ziekte	Formulier II
449	VAN LOO Stefaan	Nieuwstraat, 15	59	Werkman	Opdrijving – 14 dagen	Formulier I
450	VAN WELSENAERS Henri	Turkijen, 29	297	Hotelier	Ziekte door opdrijving 8 dagen weg + werkonbekwaam.	Formulier II 253 fr.
451	VANBAELENBERGHE Charles	Nieuwstraat, 2	163	Werkman	Opdrijving – 46 dagen	Formulier I
452	VANBAELENBERGHE Aimé	Nukkerstraat, 33	180	Werkman	Opdrijving – 37 dagen	Formulier I
453	VANBAELENBERGHE René	Nieuwstraat, 2	164	Werkjongen	Opdrijving – 46 dagen	Formulier I
454	VANDAELE Henri	Nukkerstraat, 81	474	Stoker-electriek- usine	Opdrijving 33 dagen	Formulier I
455	VANDAELE Leon	Nukkerstraat, 81	473	Werkman	Opdrijving – 33 dagen	Formulier I
456	VANDE CASTEELE Raymond	Prinses Elisabethlaan, 36	301	Onderpastoor	Wegvoering op dwangbevel van 26/1/18 tot 12/12/18	Formulier I
457	VANDE WIELE Clementine	Veldstraat, 1	445	Winkelierster	Wegvoering VANDE WIELE Jozef – dood op 22/10/1918	Formulier III
458	VANDECASTEELE Edmond	Sluizestraat, 43	229	Werkman	Opdrijving – 20 dagen 3 weken ziekte door gedwongen werk	Formulier I en II
459	VANDECASTEELE Frans	Sluizestraat, 43	228	Werkman	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I
460	VANDECASTEELE Gustaaf	Sluizestraat, 43	230	Werkjongen	Opdrijving – 8 dagen	Formulier I

441	TOLPIN Richard	Oudeburgsche steenweg, 3	485	Werkman	Opdrijving – 21 dagen	Formulier I
442	VAN DAMME Edmond	Dorpstraat, 70	436	Kleermaker	Opdrijving naar Sleydinghe van 1/10 tot 2/11/18	Formulier I 7,50 x 28 d.
443	VAN DAMME Gustaaf	Dorpstraat, 72	449	Winkelier	Verwonding door bom op gedwongen werk – mei 18	Formulier II
444	VAN DAMME Jozef	Dorpstraat, 70	437	Student	Opdrijving tot Sleydinghe 28 dagen	Formulier I

475	VANDENBERGHE Livin	Nukkerstraat, 28	37	Werkman	Opdrijving – 17 dagen	Formulier I
476	VANDENBERGHE Odile	Nieuwstraat, 12	188	Werkman	Uitdrijving van Middelkerke naar Brussel Van 22/12/14 tot 28/3/15	Formulier I
477	VANDENBERGHE Oscar	Nukkerstraat, 30	68	Metsersgast	Opdrijving	Formulier I
478	VANDENBERGHE Cyrille	Sluizestraat, 37	32	Landwerkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
479	VANDENBERGHE Eulalie	Toevoeging in de lijst onder nummer 189 b,. de uitdrijving gebeurde van uit Middelkerke	189 b		Van 25/7/17 tot 2/9/18 Genck - (Sutendale) Brussel	
480	VANDENBERGHE Achille	Nieuwstraat, 12	189	Werkman	Uitdrijving van Middelkerke naar Brussel van 22/12/14 tot 29/8/15	Formulier I
481	VANDENBOGAERDE Charles	Sluizestraat, 47	265	Timmerman	Ziekte door opdrijving 13 d. weg - 10 dagen ziek	Formulier II
482	VANDENBOGAERDE Cyrille	Sluizestraat, 47	266	Timmermansgast	Ziekte door opdrijving 13 d. weg - 42 dagen ziek	Formulier II
483	VANDENBROELE Jan	Dorpstraat, 78	88	Wagenmaker	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I 12 x 7,50 fr.
484	VANDENBROUCKE Camille	Turkijen, 1	147	Landbouwer	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
485	VANDENBROUCKE Ernest	Kapellewijk, 37	286	Kleermaker	Opdrijving	Formulier I
486	VANDENBROUCKE Charles	Nukkerwijk, 2	463	Metser	Opdrijving – 15 dagen	Formulier I
487	VANDENBROUWKE Désiré	Dorpstraat, 4	446	Werkman	Opdrijving – 14 dagen Verminking vinger	Formulier I en II
488	VANDENBUSSCHE – DEVOS Camille	Vaartstraat, 15	183	Werkman	Opdrijving – 27 dagen weg + 6 weken ziek	Formulier II
489	VANDENBUSSE Jozef	Nukkerstraat, 58	154	Werkman	Opdrijving – 23 dagen	Formulier I
490	VANDEPITTE Charles	Nukkerstraat, 57	523	Werkman	Wegvoering uit Wilskerke naar Brussel	Formulier I
491	VANDERLEEN August	Sluizestraat, 29	178	Werkman	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I
492	VANDERLEEN Mathilde	Sluizestraat, 11	547	Huishoudster	Ziekte door inbraak door Duitse soldaten 24/12/15	Formulier II 245 fr.

471	VANDENBERGHE Cyrille	Zuidoost, 7	50	Landwerkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
472	VANDENBERGHE Henri	Nieuwstraat, 12	187	Werkman	Uitdrijving van Middelkerke naar Brussel van 22/12/14 tot 28/3/15	Formulier I
473	VANDENBERGHE Jozef	Sluizestraat, 22	373	Werkman	Opdrijving zoons Edmond en Matheus (verminkt) 18 dagen weg	Formulier I en Formulier II
474	VANDENBERGHE Julien	Polderstraat, 19	466	Werkman	Opdrijving – 14 dagen	Formulier I

508	VANHOVE Jules	Zuidstraat, 3	349	Staatswerkman	Opdrijving met weerbare mannen, 17 dagen. Ziekte door wegvoering – 14 d.	Formulier I en II
509	VANLEENHOVE Gustaaf	Dorpstraat, 28	392	Smidsgast	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I 96 fr.
510	VANLEENHOVE Jozef	Dorpsstraat, 28	393	Werkjongen	Opdrijving – 12 dagen	Formulier I 96 fr.
511	VANLEENHOVE René	Duïnestraat, 14	48	Werkman	Opdrijving – 15 dagen	Formulier I
512	VANLITSENBORGH Elisabeth	Nukkerwijk 2	464	Huisvrouw	Gevangenzetting 21 dag. Om zonder pas naar Oostende te gaan om haar ziek kind te bezoeken	Formulier I
513	VANMASSENHOVE Marcellin	Turkijen, 13	18	Metser	Wegvoering 12 dagen met 5 dagen ziekte	Formulier II
514	VANOVERBERGHE Gustaaf	Dorpstraat, 59	416	Hoefeknecht	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
515	VANSTEENKISTE Théophile	Duïnestraat, 20	66	Werkman	Opdrijving – 15 dagen	Formulier I
516	VANSTEENKISTE Désiré	Duïnestraat, 20	65	Werkman	Opdrijving – 15 dagen	Formulier I
517	VANSUICKELBORNE Eugène	Prins Albrechtlaan, 18	527	Scheepsmaker	Wegvoering uit Brugge op 8/8/16 met ziekte geleden in Duitsland in verschillende kampen, terug op 13/11/1918	Formulier II
518	VANTHORRE Georges	Nukkerwijk, 16	28	Timmerman	Opdrijving – 13 dagen	Formulier I
519	VERBANCK Jozef	Prinsen Elisabethlaan, 1	378	Schildersgast	Zoon Maurice opdrijving tot in Gent -42 dagen	Formulier I 715 fr.
520	VERCRUYSSSE Arthur	Prins Albertlaan, 17	167	Visscher	Opdrijving – 21 dagen	Formulier I
521	VERCRUYSSSE Jules	Prins Albertlaan, 17	168	Visscher	Opdrijving – 21 dagen	Formulier I
522	VERDONCK - NYSSSEN Maurice	Zuidoost, 21	499	Bijzondere	Opdrijving met weerbare mannen – 44 dagen	Formulier I

505	VANHOUTTE Edmond	Polderstraat, 8	231	Werkman	Opdrijving – 16 dagen 8 dagen gevang (nieuwjaar 1915)	Formulier I
506	VANHOUTTE Elisa Vrouw VANKERKHOVE	Prins Albrechtlaan, 13	246	Herbergierster	Gevang te Oostende – 5 dagen van 7 tot 12/1/15	Formulier I
507	VANHOUTTE Henri	Polderstraat, 8	232	Werkman	Opdrijving – 16 dagen 8 dagen gevang (nieuwjaar 1915)	Formulier I

					Lombardzijde.	
543	VOLLEMAERE Domien	Prins Albrechtlaan, 80	481	Aannemer	Opdrijving zoon Louis 19 dagen	Formulier I
544	VRAMBOUT Gustaaf	Zuidstraat, 4	70	Elektrikwerker	Opdrijving – 42 dagen	Formulier I
545	VRIJELINCK Oscar	Dorpstraat, 19	95	Werkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
546	VROOME Guillaume	Prins Albrechtlaan, 23	477	Werkman	Opdrijving - 27 dagen	Formulier I
547	VYVEY Camille	Kapellewijk, 16	250	Landbouwer	Opdrijving –21 dagen	Formulier I
548	WAEGHE Domien	Wagenmakerstraat, 6	351	Wagenmaker	Verminking op 22/6/18 door schaafmachien – 4 vingertoppen weg	Formulier II
549	WESTYN Jules	Kapellewijk, 2	402	Herbergier	2 dubbels met zoon Camille – opdrijving 10 d.	Formulier I
550	WULLEPIT – DECONYNCK Asphasie	Kapellewijk, 8	156	Werkvrouw	WULLEPIT Euphasie – door springtuig brand- wonden in het gelaat op 16/5/16	Formulier II 2.675 fr.
551	YSAERT Omer	Dorpstraat, 41	496	Kleermaker	Ziekte door opdrijving 11 dag weg – 1 dag ziek	Formulier II 55 fr.
552	ZWAENEPOEL André	Prinses Elisabethlaan, 62	336	Nijveraer	Ziekte door opdrijving 9 d. weg – 3 weken ziek	Formulier I
553	ZWAENEPOEL – BERGHE Désiré	Dorpstraat, 10	399	Landbouwer	Ziekte door opdrijving voor FRANCIER Camille 28 d. weg – 15 d. ziek	Formulier II
554	ZWAENEPOEL Camille	Duinestraat, 31	417	Landwerkman	Opdrijving – 10 dagen	Formulier I
555	ZWAENEPOEL Charles	Kapellewijk,50	199	Landbouwer	Opdrijving – 17 dagen	Formulier I
556	ZWAENEPOEL Eugeen	Dorpstraat, 11	8	Trambediende	Wegvoering – 12 dagen	Form. I – 4,50 fr.
557	ZWAENEPOEL Gaston	Kapellewijk, 50	200	Landbouwer	Opdrijving – 16 dagen	Formulier I
558	ZWAENEPOEL Gustaaf	Kapellewijk, 50	528	Landbouwer	Verwonding linkerbil op 23/10/19	Formulier II 102 fr. + 720 fr. pensioen
559	ZWAENEPOEL Noël	Kapellewijk 50	201	Landbouwer	Opdrijving – 15 dagen	Formulier I

537	VERSLUYS Camille	Van Aalststraat, 7	242	Werkman	Opdrijving – 34 dagen	Formulier I
538	VERSLUYS Eduard	Nieuwstraat, 19	14	Elektriekwerker	Wegvoering – 10 dagen	Formulier I
539	VERSLUYS Gustaaf	Turkijen, 27	342	Metser-aannemer	Opdrijving – 18 dagen	Formulier I
540	VERSLUYS Victor	Van Aalststraat, 7	241	Werkman	Opdrijving – 34 dagen	Formulier I
541	VERSLUYS Isidoor	Van Aalststraat, 7	240	Werkman	Opdrijving – 34 dagen	Formulier I
542	VERSLYPE Jozef	Dorpstraat, 9	290	Hovenier Lombardzijde	Dood VERSLYPE Pelagie door beschieting op 21/10/1914 in	Formulier III

WAAR IS DE TIJD ?

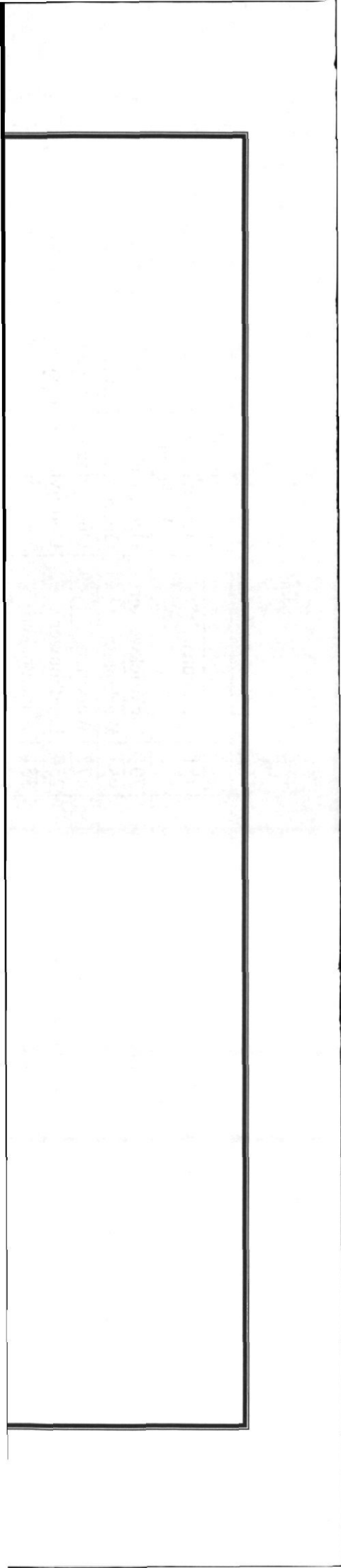
Waar is de tijd dat de dorpsschoenenwinkel klompen in zijn assortiment had ? Wie onder ons heeft ze zelf nog gedragen ? Wij zullen al ver in de tijd moeten teruggaan om ons daar nog iets van te herinneren. Het langst bleven ze in het straatbeeld op het platteland. Maar ook daar zijn ze in een paar decennia zo goed als verdwenen. Althans in ons land.

Het kan vreemd lijken als ik zeg dat mijn interesse voor dit soort houten schoeisel al dateert uit mijn kindertijd. Kwam het door het typische geluid dat ze voortbrachten bij het stappen ? Of ... vond ik een man op klompen stoer staan ? Wat het ook mag geweest zijn, de drang om een eigen paar te bezitten en ze ook te dragen, zette mij er toe aan mijn eerste klompen aan te schaffen. Dat moet halverwege de jaren zestig zijn geweest. In deze periode zag je geen enkele tiener meer op klompenvoeten. Alleen ik droeg ze, en ik was er bovendien nog fier op ook ! Tot op heden ben ik het dragen van klompen trouw gebleven.

Hoe eenvoudig het schoeisel ook was, ik wou er meer over weten : hoe werden ze gemaakt ? waar en door wie ? hoelang bestonden ze al ? waarom zijn ze nu aan het verdwijnen ? ... Kortom, ik ben op zoek gegaan naar antwoorden op de vragen die ik mij toen stelde.

Mijn zoektocht startte in het verklarend woordenboek en de encyclopedie. Het Verschuierens Modern Woordenboek vermeldde enkel '*schoeisel bestaande uit een uitgeholde blok hout*'. In mijn Grote Winkler Prins, zevende druk, vond ik wat meer uitleg : '*Schoeisel vervaardigd van wilgen-, populieren- of berkenhout, vroeger met de hand, tegenwoordig veelal machinaal. Het dragen van klompen door mannen en vrouwen dateert uit de middeleeuwen. In diverse streekdrachten valt een duidelijk verschil van model, kleur en versiering der klompen waar te nemen (o.a. Marken met monogrammen).*'

Een andere bron van informatie was De Gouden Gids uit de jaren zeventig. In de index van de beroepen en fabrikanten trof ik 'Klommenmakerijen' aan. Het waren er maar een paar. De belangrijkste en toen nog de meest actieve was deze van Paul Steenhoudt, gevestigd in de Klakvijverstraat te Grimminge, een deelgemeente van Geraardsbergen.

jawel zijn uithangbord ! Via het internet heb ik vernomen dat hij dit jaar in de maand mei op 93-jarige leeftijd is overleden.

Tot tweemaal toe ben ik de afsluitdijk overgestoken om er in Friesland de klompenmakerij van Eelke Scherjon te bezoeken. (In het item Klompenmusea in Nederland kom ik hier uitvoerig op terug).

In de zomer van 2009 was ik samen met mijn oudste dochter en kleinzonen op kampeervakantie in Winterswijk, gelegen in de Achterhoek van de provincie Gelderland. De hoevecamping was niet zomaar gekozen : Winterswijk had nog een traditionele klompenmakerij. Via de VVV hebben we de klompenmakerij 'ten Hagen' kunnen bezoeken.

De laatste dag van onze vakantie keerden we huiswaarts over het dorpje Beltrum in het noorden van de Gelderse Achterhoek. Hier staat de grootste klompenmakerij ter wereld. De ultra moderne fabriek NIJHUIS B.V. is uitgerust met computergestuurde machines. Het bedrijf telde toen 35 fulltime medewerkers en 70 thuiswerkers. De jaarproductie voor 2008 bedroeg 500 000 paar draagklompen en 2 000 000 klompen onder de vorm van souvenirs, relatiegeschenken, klompenpantoffels en zo meer. Wat ik nergens anders gezien had waren reuze blankhouten en beschilderde klompen van 60 en 90 cm lengte. In hun assortiment waren er ook nog uithangborden in de vorm van een klomp in de afmetingen 80 cm, 250 cm en 310 cm lengte. De blikvanger aan de ingang van de parking waren twee polyester klompen van 215 cm. Deze zijn er ook te koop.

de Souvenir

orthopédiques

VRAAG

« DE GAVERS »

bergen

DEMANDE

« DE GAVERS »

en

information gratuite

ijverstraat 17

- Grimminge

engaan. Ik was voor
let trots liet hij zijn
volledige machinale
dienst. Ondertussen
er dan 10 jaren de

ben gaan opzoeken
(juni 2000) gaf hij nog
Bokrijk. Hijzelf droeg
enthousiasme kreeg
en geboortedatum in

lompennmakers gaan
pen : Louis Verreydt
uit Retie, Remi Wijns

ennmakers. De eerste,
in Dussen. Met hem
en al half de tachtig.
Beatrix voor zijn 70
e om verdienstelijke
voor hun jarenlange
Bij dit laatste heb ik
s', een paar Twentse
n had geritst) en ...

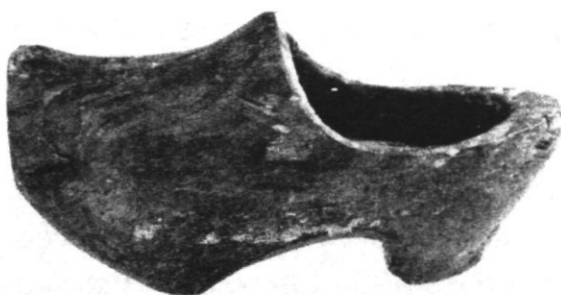
- Door hun vorm zorgden ze er voor dat de voeten niet in contact kwamen met de smurrie in de straten. De steden hadden toen wel al straten en stegen, maar nog geen riolering. Vandaar dat bij minder goede weersomstandigheden het straatbeeld er vaak uitzag als een modderige bedoening. Het dragen van platijnen zorgde voor 'droge' voeten.
- In de middeleeuwen hadden de gebouwen van de adel en de burgerij, van de kloosters en de kerken al natuurstenen vloeren. Van verwarming was er praktisch nog geen sprake. Door het dragen van platijnen bleven de voeten 'warm'.

Vanaf de 12de tot de 16de eeuw was het dragen van platijnen algemeen in gebruik bij de adel en de burgerij.

Over wat de plattelandsbevolking in die periode als voetbescherming droeg, is ons weinig of niets bekend. Het meest waarschijnlijke is dat stukken bewerkte dierenhuid om de voeten werden gevouwen. Natuurlijk bindmateriaal hielden deze samen.

Meer duidelijkheid kwam er door archeologische vondsten uit 1979 in Amsterdam en Oldenzaal. De gevonden exemplaren werden na onderzoek gedateerd als stammende uit de 13de en begin 14de eeuw. Hieruit namen historici aan dat er toen door het gewone volk en de landlieden ook al 'hoosbloccen' of 'hollebloccen' in gebruik waren.

De 15de eeuwse hoosbloccen lijken qua vorm sterk op de klompen die nu nog geproduceerd worden. Waar, hoe en door wie de eerste hoosbloccen werden vervaardigd is nog een open vraag.

Hun ontstaan zou toe te schrijven zijn vanuit de plattelandsbehoefte aan een schoeisel dat elementaire bescherming bood aan de voeten. De hoosbloc omsloot immers de gehele voet. De platijn daarentegen had geen gesloten 'kap' over de voorvoet.

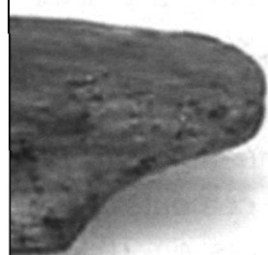
de Grieken. Dit werd
Het waren zeer dikke
en vastgemaakt.

anne lederen bandjes
n bevestigd.

ebruik gekomen. Met
n. Dit 'schoeisel' zou

dragen tot ver boven

en zolen een eerste
en een voetbed met
ierdoor verkreeg de
ed was voorzien van
n een fraai schoeisel.

lieden uit de hogere
n zorgden voor de

Bij het begin van de 1ste wereldoorlog telde ons land zo'n 6 800 zelfstandige bedrijfjes met 12 800 arbeidsplaatsen. Klompenmakers die in 'bijberoep' in de zelfvoorziening zorgden voor hun eigen gezinsleden, zijn hierin niet begrepen. Het werd een gunstige tijd voor onze 'blokkappers'. Door de schaarste aan leder zagen heel wat burgers zich genoodzaakt om terug op klompen te gaan lopen.

De situatie werd vrij complex. Ons land had een productie die toeliet om klompen uit te voeren. Maar, die kwam in 1915 zo goed als tot stilstand. De Duitse bezetter eiste de productie op. Ganse treinladingen gingen gedwongen richting Duitsland.

Na de oorlog kwam de export van de Belgische klompen weer op gang. Net in deze periode was er de komst van de elektromotor. Menig bedrijf(je) durfde te investeren zodat steeds meer werkplaatsen gemechaniseerd werden. Een deel van de klompenmakers bleef bij de overtuiging dat het een artisanaal beroep was en dat het handwerk zou blijven.

Geleidelijk aan gingen die 'handwerkbedrijfjes' toch over tot gedeeltelijke mechanisatie, om dan later over te stappen tot de volledige. Wie niet meekon met deze evolutie, moest noodgedwongen zijn activiteiten stopzetten.

Tot op heden zijn er nog weinigen die het artisanaal klompen maken beheersen. Wij zien hen nog op oude ambachtsmarkten. Zij zijn gaan behoren tot onze folklore. Over weinige jaren zullen ook zij daar verdwenen zijn ...

Het maken van klompen.

We weten nu al met zekerheid dat in de loop van de 15de eeuw klompenmakers actief waren.

Dat klompen uit hout zijn vervaardigd weten we eveneens. De vereisten die gesteld werden aan de houtsoort waren onder andere :

- Een lichte houtsoort, zowel voor de bewerking ervan als voor het dragen.
- Een stevige houtsoort om de voeten een goede bescherming te bieden.
- Een houtsoort die plaatselijk veelvuldig voorkomt omwille van de snelle beschikbaarheid.
- Een snel groeiende boomsoort, wat neerkomt op goedkoper hout.

15de eeuw de gilden.
de 'holbloemmakers'.
verkoop van hun

en of klompen al wijd

verd het dragen van
auwelijs. Tot die tijd

net als grote Franse
alleen voor de duur
er staat hij er nog,
miljoenen toeristen

len van wat er in het
keld. Eén van deze
tekende een grote
de klompenmakers
rote investeringen,
den of niet durfden
rokken. Door gebrek
an uitstel. Maar, de

n de nijverheid door.
st en angst voor het
de oprichting van de

l mogelijk klompen in
num aan mankracht.

snijpaard, een pasplank, een heul- of boorbank, een schraappaardje ... met andere woorden, alle attributen die hij uit hout kon maken.

De zaag-, kap- en snijgereedschappen waren van staal. Deze werden wellicht gemaakt door de plaatselijke smid. Later was het de gespecialiseerde groothandel die voor deze materialen zorgde.

Opeenvolgende fasen

Om er geen vervelende lectuur van te maken beperk ik mij tot de opsomming ervan met een weinig uitleg. Over iedere fase valt immers meer dan één bladzijde te schrijven.

- Eens de bomen geveld zijn en op het 'erf' angekommen, worden de stammen in bollen gezaagd. De dikte van de schijven is afhankelijk van de te maken klompenmaat.
- Elke bol wordt vakkundig bekeken. Dit is het uitpassen vóór het klieven. Het kwam er op aan om zoveel mogelijk hout te benutten voor de productie.
- Met het *kliëfmes* kraste men lijnen in het bovenvlak. De *kliëfhamer* dreef het mes met een paar krachtige slagen in de bol tot deze barstte. Zo bekwam men een aantal min of meer gelijke blokken.

Na 25 jaar is het een
en konden gemaakt

fieke eigenschappen
r luxueuze klompen

lomp 'kappen'. Maar
emeten krijgen.

g zo goed als niet
eukenhout is sterker,
rken.

klompenmaker heel
n de verschillende
s op het gebied van
Bovendien was een
mee gepaard ging.

ader op zoon.

erricht verstrekt aan
e periode kregen de
. Bij het maken van
pas, elk voor een
lle werktuigen en de
heersen. Ik bespaar
urende opleiding tot

6.

mpen

attributen' nodig om
te komen. Bepaalde
- en kapblok, een

Uitboren : De *lepelboor* maakte een gat onder de kap en haalde een eerste deel van het hout weg.

Vertenen : Dit is het afwerken met een *teenmes* van de plaats waar de tenen zich bevinden in een klomp. De holte moest zuiver zijn van splinters en oneffenheden om de slijtage van de sokken te beperken.

Verzolen : Met een *zoolmes* werd het voetbed van de klomp gekuist. Een goede klompenmaker wist op de juiste plaats het overbodige hout weg te snijden.

Verhielen : Het *hielmes* heeft een speciale vorm. Het werd van links naar rechts over de hielruimte bewogen. Met de ronde kant werd de hiel zuiver uitgewerkt.

Opdraaien : Met een versleten teen- of zoolmes werden alle snijdende kanten aan de holte van de klomp zuiver afgerond.

Onze handgemaakte klomp is zo goed als klaar. Nu nog de nodige droogperiode in acht nemen. Zo zal het hout lichtjes krimpen en zullen de poriën zich sluiten.

Na het droogproces is de klomp een volwaardig schoeisel. Om de kwaliteit en de handelswaarde te verhogen werd de buitenkant geschraapt of geschuurd.

Als oppervlakteversiering kon de klompenmaker zijn product met een eigen motief beschilderen en eventueel ritsen.

De machinale klompenmakerij.

Bij het geschiedkundig overzicht heb ik onder de titel 'Industriële revolutie' aangehaald, dat er op de wereldtentoonstelling van 1889 in Parijs, de eerste klompenmachine werd getoond. Maar, de klompenmakers waren onvoldoende overtuigd, of ... hadden er de financiële middelen niet voor.

Het besef dat het handwerk niet productief genoeg was drong de stap naar mechanisatie op. Aanvankelijk waren het stoomwerktuigen die een transmissie

disseel. Dit gebeurde
onderaan de klomp
tussen de hiel en het
vormen van wat later

of de *heulbank*. Het
oog in het snijpaard.
het vloeiende trekken
men en bekwam men

olte geven. Vanaf nu
n ruimen gebeurden

et hout dat niet onder

- Tijdens het kopiëren en het uitboren werden de linker en de rechter blok hout vastgepind in de machine. De 'inzetnoppen' werden met de *bekmachine* afgefreed.
- Daarna volgde het uitwendig en inwendig zuiver maken met de *schuurmachine*.

Voor de internetgebruikers lijkt het mij de moeite waard om op de zoekmachine 'klompen', 'klompen maken', 'klompenmakers', 'klompenmuseum' ... in te typen. Tientallen sites verwijzen naar het onderwerp van deze publicatie.

De klomp als veiligheidsschoeisel.

Door de eeuwen heen had de klomp het bewijs geleverd hoe functioneel hij wel was als voetbeschermer. Als arbeidsschoeisel werd hij vroeger gedragen in de landbouw, de veehouderij, de visserij, de woningbouw, de wegenaanleg, de steenbakkerijen, de smidse... Tijdens de industriële revolutie ontstond de fabrieksarbeid. Ook hier bleek het dragen van klompen voor geen problemen te zorgen.

Vrij recent, in het kader van het invoeren van de Europese veiligheidsnormen ter bescherming van de werknemers en het voorkomen van arbeidsongevallen, werd het dragen van klompen verboden. Volgens 'experten' zou een houten schoeisel aan de gestelde veiligheidseisen niet kunnen voldoen. Een tijd lang werd zo de veiligheid van de klomp betwist.

Daar het dragen van klompen als werkschoeisel in tal van sectoren in de meeste landen al zo goed als verdwenen was, aanvaardden de landen uit de Europese Unie de opgelegde voorschriften. Het nieuwe veiligheidsschoeisel, met verstevigde stalen tip en stalen tussenzool, werd als verplicht ingevoerd. De Nederlanders zouden de Nederlanders niet zijn om zich zomaar bij deze verplichting neer te leggen. Zij hebben deze maatregel aangevochten. De bewijzen werden geleverd dat de klomp wel degelijk een veiligheidsschoeisel was. In december 1997 verkregen zij het Europese Keurmerk.

Om de lezers een idee te geven welke veiligheidseisen de Europese Unie stelde om de klomp als veiligheidsschoeisel te erkennen, volgen hierna de tests die hij onderging.

De koudetest

Gedurende 30 minuten werd de klomp blootgesteld aan een temperatuur van -20°C ; de temperatuur in de klomp (voor de voeten) mocht niet meer dan 10° dalen.

De warmtetest

Blootstelling aan zand met een temperatuur van 150°C gedurende 30 minuten; de temperatuurstijging in de klomp mocht niet meer bedragen dan 22°C .

De spijkertest

Een spijker wordt in de zool gedrukt met een druk van 75 kg van onder af.

De waterproef

Het absorberen van water bleef beperkt tot een minimum.

De drukproef

De klomp werd tussen twee stalen platen gedrukt. Op het hoogste punt van de kap (boven de wreef) werd de druk opgevoerd tot 400 kg en op de neus tot 750 kg. De klomp barstte niet.

De valproef

Een botte bijl van 20 kg liet men van op een hoogte van 50 cm vallen op de kap van de klomp.

De klomp heeft alle bovenvermelde 'beproevingen' doorstaan. Daarom verdiende hij terecht de erkenning van 'officieel veiligheidsschoeisel'. Hij kreeg de wetenschappelijke CE- markering. CE = Conformité Européenne.

De Nederlandse Vereniging van Klompenfabrikanten was maar al te blij met het behalen van dit 'certificaat'.

Vanaf nu werden de werkklommen voorzien van een 'label' waarop uitvoerig bijkomende uitleg werd gegeven ten behoeve van de werkgevers en de werknemers. Ook al lijkt de tekst eentonig, toch wil ik hem graag aan de lezers

meegeven. Het behalen van het keurmerk was immers van groot belang voor klompendragend Nederland. Daar waren zij uitermate trots op.

'CE december 1997

'Geheel houten klomp als beschermingsmiddel.

'Gekeurd volgens richtlijn 89/686/EEG Instituut : 0336

'Geproduceerd volgens genormaliseerde NVK maattabellen'

De klomp is rondom gemaakt van hout. Voordelen : Biedt bescherming voor de gehele voet. Buigt niet, tenen komen niet in de verdrukking. Orthopedische vorm, dus steun voor voetzool en enkel. Hout 'ademt', dus warm in de winter, koel in de zomer. Zeer goede warmte en koude isolatie. Hout neemt voetvocht op, dus minder last van zweetvoeten. De voet kan zich vrij bewegen in de klomp.

De gezondheidsaspecten kunnen veel klachten voorkomen zoals likdoorns, ingegroeide teennagels, doorgezakte voeten, slechte bloeddoorstroming en voetschimmels. Deze bescherming kan geen ander veiligheidsschoeisel bieden. Vervang de klompen als het hout barst en als de dikte van de klik tussen zool en hak minder is dan 8 mm. In verband met uitglijden zijn ze minder geschikt voor bijvoorbeeld dakwerkzaamheden.

Op de rugzijde van het certificaat stond volgende tekst afgedrukt :

Klompen zijn geschikt voor en bieden bescherming tegen :

Agrarische sector (veehouders en veehandelaren) tegen trappen van runderen etc. Stratenmakers tegen vallende trottoirbanden (stoep boordstenen), koude voeten etc. Medewerkers van plantsoendiensten tegen kou en krachten op de voet door stekende schoppen, harken, vorken, maaimachines etc. Bouwvakkers tegen kou en vallende voorwerpen.

Lassers tegen gloeiend lasmateriaal en stukken staal. Medewerkers in een gieterij tegen hoge temperaturen. Medewerkers in koelcellen tegen lage temperaturen. Mensen met veel staand werk ter bescherming van hun rug. Metaalbewerkers tegen verspaningskrullen van hoge temperatuur. Medewerkers van wegenbouwwerken bij het asfalteren van wegen. Mensen die in de tuin-, bosbouw en natuurparken werken. Mensen die in de chemische

industrie werken. Mensen die op hun knieën moeten werken in verband met afknellende tenen.

Klompen niet alleen voor het werk, maar ook als vrijetijdsschoeisel voor in de tuin, op de camping, enz.

Deze klompen voldoen aan de richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Klompenfabrikanten.

KLOMPEN, NATUURLIJK GOED

Gedurende enkele jaren werd dit certificaat aan elk paar klompen met bindtouw bevestigd. Momenteel is het achterwege gelaten. Op de binnenzijde van de voetzool wordt nu het keurmerk aangebracht onder de vorm van een etiket of stempel. Al dan niet samen met de maataanduiding van de klomp.

Bijzondere stevige en doelmatige werkklompen.

Aanvankelijk was het maken van klompen een boeren aangelegenheid. Zij maakten ten huize zelf de nodige exemplaren. In de stille wintertijd met korte dagen, hadden ze er al de tijd voor. Later is uit deze activiteit het beroep van klompenmaker ontstaan.

Niet alleen de praktische kant van goed en goedkoop schoeisel speelde een rol, maar ook die van de doelmatigheid. Al vlug zien we de basisvorm van de klomp evolueren naargelang de werkzaamheden die de drager ervan aan zijn schoeisel stelde.

Voor de dagelijkse bezigheden droeg men de gewone holleblok. Deze was eigenlijk een serieproduct. Al naar het specifieke beroep werd de vorm aangepast. Zo verkregen we een aantal klompensoorten met afwijkende vormen : de dijkers, de tuinderklomp, de veenderklomp, de rietsnijderklomp, de vissersklomp, de ijsklomp, de smokkelklomp ...

Verder werd er een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de klompen voor op zon- en feestdagen en de door de week gedragen eenvoudige, blankhouten exemplaren.

Bij gebrek aan illustraties wat verduidelijking bij enkele bijzondere soorten.

De dijkers

Dat de Lage Landen een eeuwenlange strijd hebben gevoerd tegen het water is ons allen bekend. Noodgedwongen begon men een paar honderd jaren geleden met het verstevigen van de dijken met basaltblokken. Duizenden kilometers zee- en rivierdijken werden in de loop der tijden aangelegd en/of verhoogd. Voor de *dijkwerkers* (ook *dijkzetters* genoemd) vormden de klompen een deel van hun gereedschap. Vernuftige klompenmakers kwamen op het idee om een heel stevige klomp te ontwerpen. Het hout was langs alle kanten dikker dan bij de gewone. Vooral de kap (de bovenkant) was wel 3 cm dik. Om verzakte stenen op te lichten of te verplaatsen werd een ijzeren koevoet of een lange metalen puntige staaf tegen de verstevigde kap geplaatst. De dijkerklomp kreeg hier de functie van hefboom.

De tuinderklomp

Om de grond van de moestuin of van grotere percelen, bestemd voor de aanplant van groenten, om te spitten of om te ploegen, droegen landarbeiders hun gewone werkklompen. Eens de grond fijn geharkt was, kon deze vrij egaal getrapt worden met tuinderklompen. Deze hadden een rechthoekige, volledig platte zool. Het was in feite een houten plank van een tweetal centimeter dikte, die verwerkt zat aan de onderzijde van een klomp zonder hiel.

De tuinderklomp heeft mij geïnspireerd om deze na te maken. Een paar afgesleten klompen, aangepaste plankjes, enkele geschikte spijkers en een

hamer waren de 'ingrediënten'. In minder dan geen tijd had ik mijn eigen creatie. Naast het werk in de groentetuin, hebben zij ook hun nut bewezen bij het aanleggen van gazons.

De veenderklomp

Veen is een grondsoort bestaande uit gedeeltelijk verkoolde plantenstoffen. Veen vormt de grondstof voor turf. Vandaar dat ook al eens de benaming turfstekerklompen werd gebruikt. Veenderijen zijn niet meer van deze tijd.

Vanaf midden de 16de eeuw zorgden *verveenders* voor de turfwinning. Gedroogd veen was naast hout de voornaamste brandstof. Zo ontstonden veenkoloniën, nederzettingen die ontstaan waren bij de stelselmatige commerciële vervening.

Veenarbeiders droegen bijzondere klompen, handig aangepast aan de bodemgesteldheid. De vorm van de gewone klomp kon men er nog moeilijk in terugzien. Ze hadden een vlakke, brede loopzool. Zo konden de veenwerkers de bovenlaag van de natte turfbagger zo weinig mogelijk beschadigen. Met de vlakke, brede loopzool was de kans op wegzakken geringer.

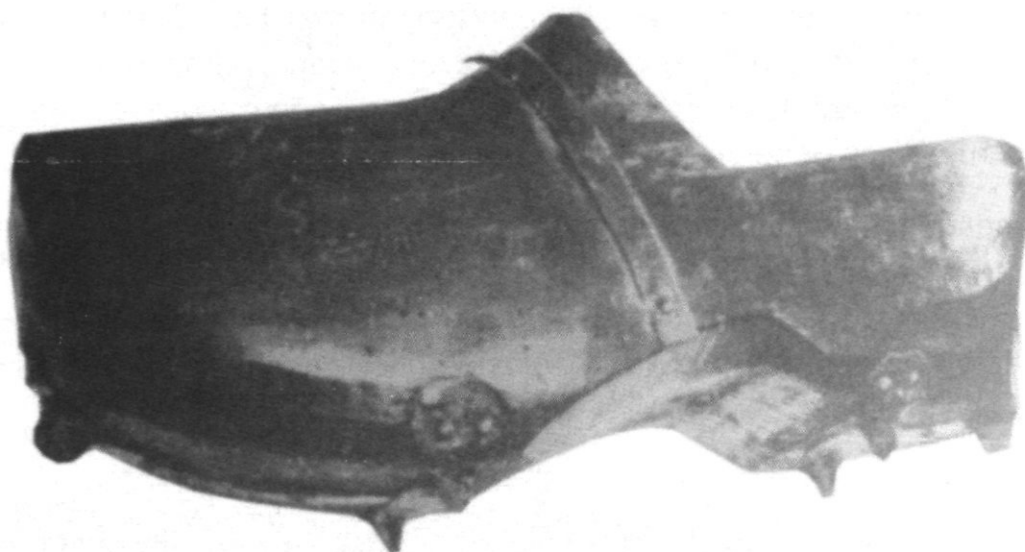
Terloops wil ik hier aan toevoegen dat zelfs paarden, die in het veen of op drassig land moesten werken, *paardenklompen* aangebonden kregen. Door hun grote vlakke zolen verkregen ze een beter draagvlak in moerassig gebied. Weinige klompenmakers hebben geweten dat er ooit heuse paardenklompen werden gebruikt !

De rietsnijderklomp

Dit is de voorloper van de stevige leder- en rubberlaars. Toen rubber nog niet gekend was, waren er vindingrijke klompenmakers die met de combinatie van hout en leder een buitenmatig sterk en doeltreffend schoeisel wisten te vervaardigen. Van stevig leder werd de schacht gemaakt. De klompen waren uit extra dik hout (te vergelijken met de dijkers). Het leer werd vastgespijkerd op de houten bovenrand van de klomp. Tussen het hout en het leder werd vet aangebracht. Zo bekwam men een warm en waterdicht schoeisel. Zoals hun benaming al zegt, werden ze gedragen door de rietsnijders. Ook veenarbeiders en vissers namen ze in gebruik omwille van hun waterdichtheid.

De ijsklomp

Dit zijn klompen die omwille van de lange koude winterperiode vooral in de noordelijke provincies van Nederland en rond de vroegere Zuiderzee (het huidige IJsselmeer) werden gedragen. De onderkant werd voorzien van ijzeren punten. Zo had de drager ervan meer grip op de gladde ondergrond. Door de lage temperatuur kon het hout gaan barsten. Preventief werd daarom een metalen bandje of een ijzerdraad over de kap van de klomp aangebracht.

De smokkelaarklomp

Een heel speciale vorm heeft de klomp die door de smokkelaars werd bedacht. Het bovenaanzicht wijkt weinig af van de gewone. Wanneer we de onderkant bekijken zien we dat de hiel de plaats heeft ingenomen van de voetzool en omgekeerd. De hak en de zool onder de klomp werden in de

verkeerde richting gesneden. Op die wijze leidde het voetspoor misleidend. De douanebeambten van weleer werden hierdoor op een 'dwaalspoor' gebracht.

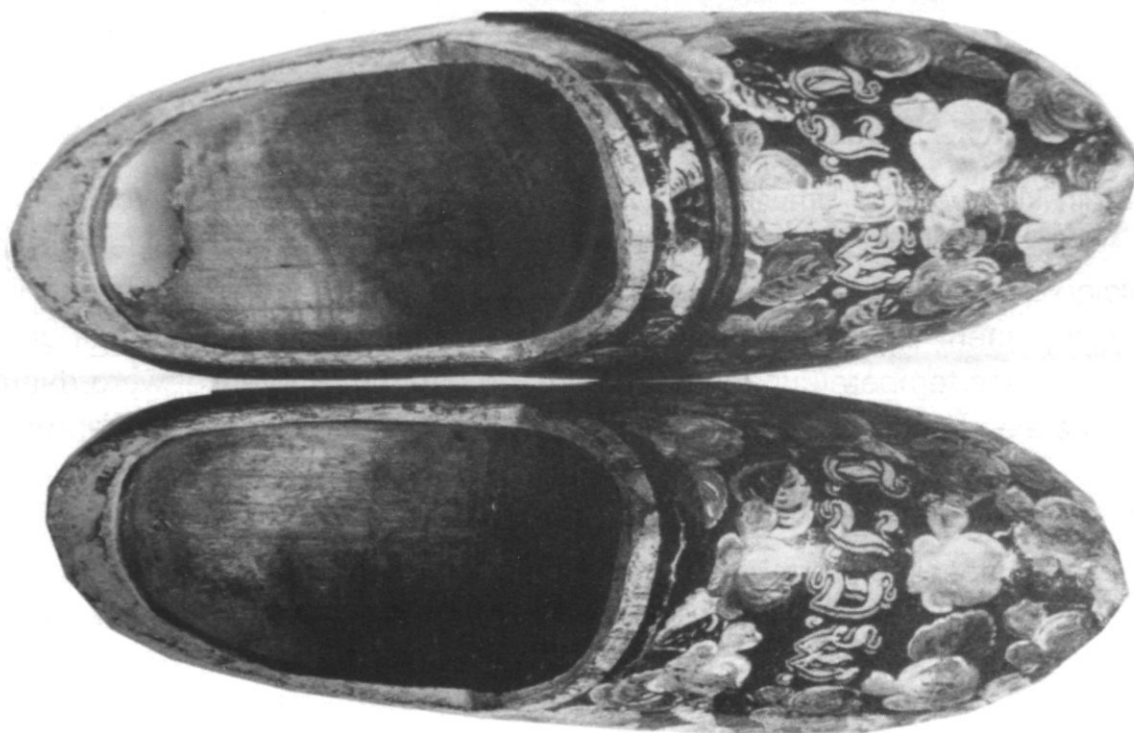
Een andere smokkelklomp was deze waarbij het voetbed gedeeltelijk uitgesneden werd. De gemaakte holte werd afgedekt met een zooltje. Kleine waardevolle voorwerpen en documenten konden zo onopvallend de grens over.

In het Belgische, Duitse en Nederlandse grensgebied werden ze lange tijd gebruikt.

Van specifieke werkklommen naar fraaie gelegenheidsklommen.

De robuuste blankhouten werkklommen kregen met de tijd een tegenhanger met de meer 'verfijnde' exemplaren. Deze werden gedragen op zondagen, voor het kerkbezoek en op hoogtijdagen. Met andere woorden, de gewone klomp kreeg een oppervlakteversiering.

Vóór het gebruik van verven en lakken was men al begonnen met het inkerven van de kap. Zo bracht de klompenmaker met een *ritsmesje* (klein V-vormig mesje bevestigd aan een handgreep) een versiering aan. Deze versieringen konden van alles en nog wat zijn : bloemmotieven, een lijnenspel ... Hierdoor kreeg de klomp een persoonlijker karakter.

Wanneer het gebruik van verven in ieders bereik kwam, kon ook de 'verfijnde' oppervlaktebehandeling een start nemen. Egaal gelakte klompen die geritst werden, gaven een totaal ander beeld dan de alledaagse werkklop. Lakken en ritsen werden in alle landen toegepast. Wel vielen er merkelijke verschillen vast te stellen : van eenvoudig tot echte kunstwerkjes.

Enkele Kempense klompenmakers wisten hun 'zondagse' exemplaren te versieren alsof ze op schoenen gingen lijken. In Nederland ging men nog een stap verder. Menige klompenmaker had zijn verbeeldingskracht omgezet in eigen motieven. De klompen werden meer en meer opgesmukt. Siermotieven werden ontleend aan het uiterlijk van de schoen. Slechts weinigen konden zich lederen schoeisel veroorloven.

Op deze nagebootste schoenen schilderde en kerfde men de lijnen van het stiksel; zelfs sierknopen werden geïmiteerd. Deze klompen gaven een 'rijke' uitstraling. Ze leverden tevens het bewijs dat de maker ervan kunstzinnige aanleg had.

Een ander sterk staaltje van oppervlakteversiering was de volledige beschildering. Dit was sterk streekgebonden. Een treffend voorbeeld hiervan waren de vrouwenklompen van het eiland Marken (gelegen in de Zuiderzee, vóór de bouw van de afsluitdijk). Ondertussen is Marken door een pier verbonden met het vaste land. Tot op heden is het er traditie om donkergroene of zwarte klompen te dragen die rijkelijk beschilderd worden met roze en rode roosjes en met licht- en donkergroene blaadjes. Meestal werden ook nog een keer de initialen van de draagster erop aangebracht. Had men geen geld voor deze luxe, dan werden zwartgelakte klompen gedragen met daarop de initialen van de eigenaar in witte prentletters.

Ooit al gehoord van '*Bruidsklompen*' ? Typisch voor het oostelijk deel van de provincie Noord Holland, waren de '*Markerbruidsklompen*'. In de winterperiode werd als nuttig tijdverdrijf veel aan houtsnijwerk gedaan. Zo ontstond de gewoonte dat de verloofde voor zijn aanstaande bruid een paar kunstige klompen uitsneed. Het schenken van schoeisel is een heel oud gebruik. In de antieke oudheid werd de voet beschouwd als erotisch symbool. Bij het houtsnijwerk zag men steeds terugkerende motieven zoals geloof, hoop en liefde. Een heel mooi voorbeeld zijn twee ineengestrengelde harten als teken van liefde, in combinatie met een Turkse knoop, symbool van oneindigheid.

Vanaf de dag dat het huwelijk afgekondigd werd, mocht de verloofde de klompen dragen. Dit als teken dat ze in ondertrouw was. Uiteraard werden ze op de huwelijksdag gedragen. Meestal kregen de bruidsklompen na de bruiloft een plaatsje in de 'pronkkamer' omdat ze te mooi waren om te verslijten.

In ons land hebben de klompenmakers zich niet laten verleiden tot het kunstig decoreren van hun producten. Hier werden klompen enkel gedragen omwille van hun praktisch nut, zijnde goede voetbeschermers. Wat we wel opmerken is dat zij naast de blankhouten ook beschilderde te koop aanboden. Deze 'versiering' was zeer sober en had geen enkele artistieke uitstraling. Het was een manier om hun klompen te onderscheiden van deze van de 'concurrentie'.

Het lucratieve gebruik van de klomp

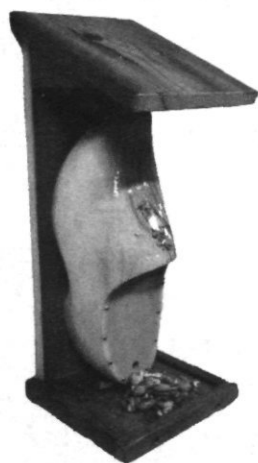
Hiermee bedoelen we allerhande nevenfuncties van de klomp als houten voorwerp, maar niet meer als voetbeschermer. Enkele van de vele voorbeelden :

- Op de buiten zien we nog regelmatig huisgevels waartegen afgedragen klompen worden opgehangen. Deze dienen als *bloemenhouders*. Een mooie decoratie voor muren die uitgeven op de tuin of op het terras.

beschilderde.

- Een succesnummer is de klomp als *vogelhuisje* : een prima overnachting- en broedplaats. Een idee dat ontstaan is bij een klompendragende natuurliefhebber. Zijn afgesleten klompen bouwde hij met weinig knutselwerk om : de voetholte afdekken, een ronde opening in de kap en een 'aanvliegstokje' waren hiervoor voldoende. Dit idee werd overgenomen door klompenmakers en gecommmercialiseerd. Reeds jaren maken zij nieuwe vogelhuisjes in diverse uitvoeringen, zowel in blank hout als decoratief

- Eén van de laatste aanwinsten uit mijn verzameling is een klomp als *winter voedingsbakje* voor vogels. De open ruimte is afgedekt met geruite metaaldraad. Langs de achterzijde kan de klompholte opgevuld worden met pindanootjes. Dit originele voederbakje kan opgehangen worden onder een afdakje.

- In Nederland worden de binnenwateren drukker gebruikt voor recreatie als bij ons. Bij het doorvaren van een sluis of bij een ophaalbrug moet een vergoeding betaald worden. 9 van de 10 keer wordt een *sluisgeld-klompje* aan een hengel toegeworpen met het bonnetje. Het te betalen

'sluisgeld' wordt in het kinderklompje gedeponneerd en door de sluiswachter naar boven gehaald.

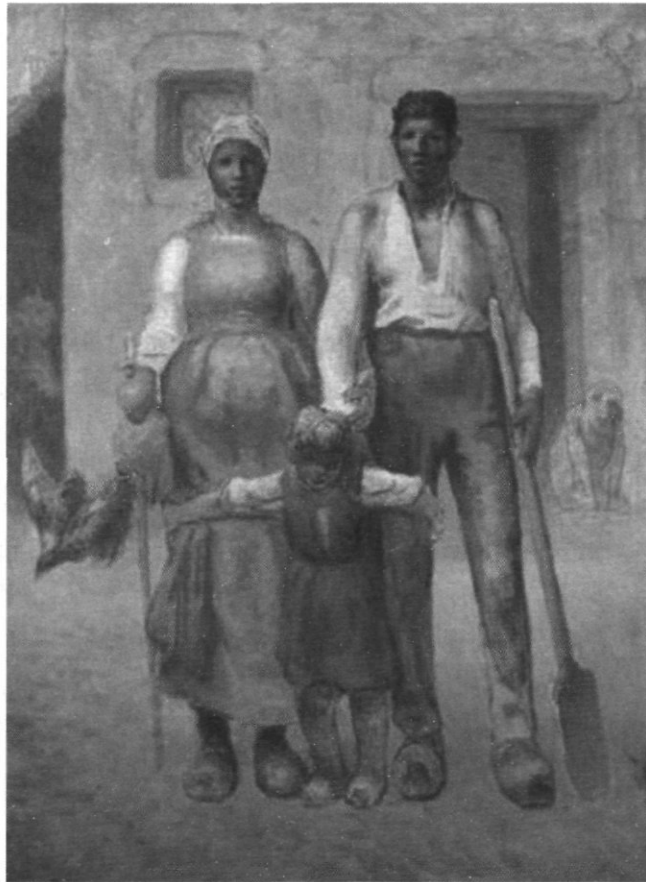
- Onze folklore muzikantengroep 't Kliekske' (of was het de groep 'Hydra') gebruikten de *klompviool* als een volwaardig instrument. De klomp diende als klankkast en er kwam een prachtig geluid uit.

In een klompenzaak bij de Zaanse Schans (in de buurt van Amsterdam) werden drie verschillende soorten klompviolen getoond.

Klommen in de kunst.

Rond de jaren 1550 schilderde Pieter Breughel de oudere zijn werk '*Kinder-spelen*'. Door één van de spelende kinderen werden klompen gedragen zoals wij die nu nog kennen. Op dit zeer 'drukke' werk staan maar liefst 81 kinderspelen afgebeeld. Het is aan de geduldige zoeker om het betreffende kinderspel op te sporen.

De beste werken van de Franse schilder Jean-François Millet onstonden na 1848 in zijn woonomgeving Barbizon. Hij waagde het als één van de eerste kunstenaars om het leven op het platte land te schilderen. Tot zijn bekendste werken behoren '*De zaaier*' (1850), '*De korenarenraapsters*' (1857) en '*Het angelus*' (1858). Alle landarbeidsters en -arbeiders dragen klompen.

Op de kopergravure *'De Vlaamsche Boer'* van Josse Impens (°1840 +1905) zien we zeer duidelijk welke klompen er in de tweede helft van de 19de eeuw werden gedragen.

Vincent Van Gogh (°1853 +1890) heeft zich in zijn beginperiode (Nuenense periode van 1883 tot 1885) toegelegd op het schetsen van werkende boeren en boerinnen. Al zijn personages dragen klompen. In zijn latere Provence-periode schilderde hij een paar stillevens met klompen.

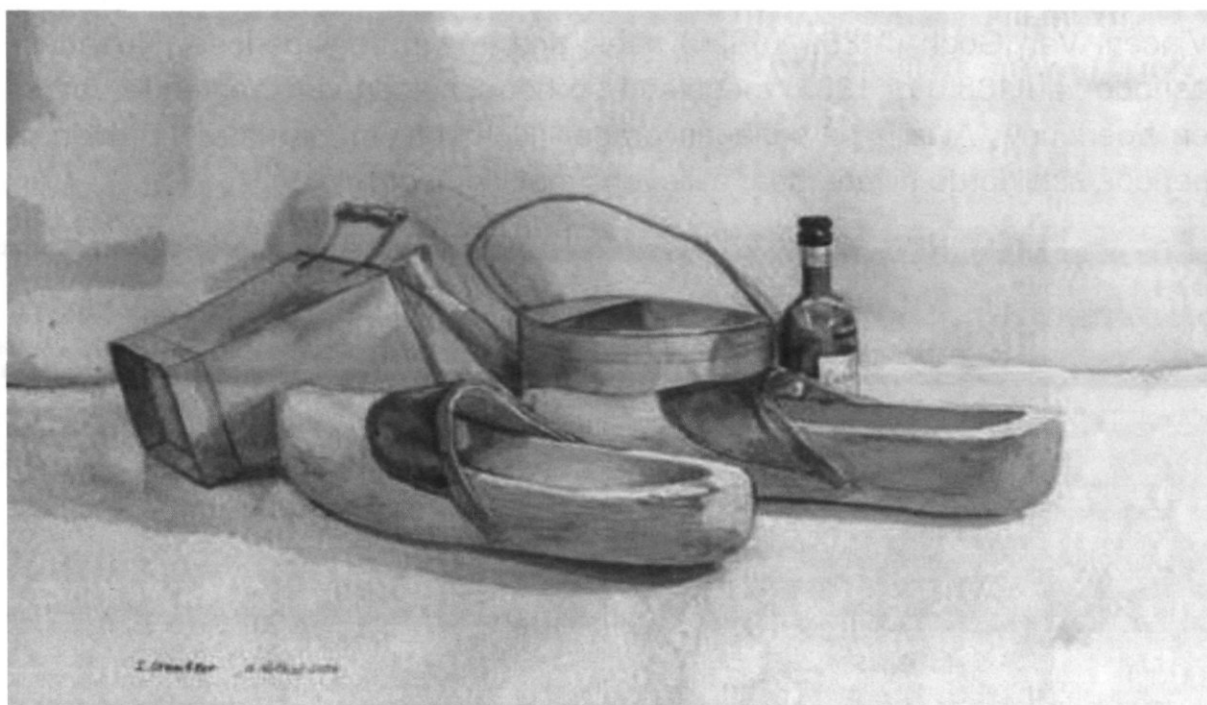

De Brusselse kunstenaar Eugène Laermans (1864-1940) schreef zich in 1887 in bij de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten te Brussel. Vanaf 1897 genoot hij ook bekendheid in het buitenland. Hij was voor zijn tijd een van de meest vooraanstaande figuren uit de Belgische kunst. Zijn werken kunnen we zien als een aanklacht tegen het proletariaat. Het zware werk, het lijden en de tragiek van het gewone volk bracht hij in beeld. Enkele werken van zijn hand met telkens klompendragende personages zijn : 'De blinde' (1898), 'Aan den voet van het kruis' (1913), 'De landverhuizers' (een drieluik uit 1913), 'De roode vlag' (1913), 'De voddenrapers' (1914), 'Pendelaars op weg naar huis'.

Verder zijn er de voor ons minder gekende kunstenaars die allen nostalgische werken maakten van kinderen en volwassenen in hun typische klederdrachten en natuurlijk op de klompen. Ik som er enkele op : Jan van Beers (1852-1927), Henri Cassiers (1858-1944), Floris Venter (1861-1927), Cecil Aldin (1870-1935), Karel Verbruggen (1871-1931), Jan Zoetelief Tromp (1872-1947) en K. Feiertag (1874-1944). Al hun schilderijen dateren uit de 2de helft van de 19de en de 1ste helft van de 20ste eeuw.

Volkert Waalkens nam vaak de klomp in combinatie met planten, bloemen, vogels ... als onderwerp in zijn aquarellen.

Van Christiaan Hendrik Beekman (1887-1964) hangen er in het Kröller Müller Museum te Otterlo onder andere een Stilleven met klompen (1916) en Houtzagers (1917).

De hedendaagse Nederlandse kunstenaar Marius van Dokkum (°1957), bracht reeds heel wat kunstwerken voor die onder te verdelen vallen in stillevens, portretten, landschappen, tekeningen en vrije onderwerpen. Onder deze laatste groep zijn er (volgens mij althans) vier prachtwerken met een humoristische inslag. 'Stille nacht' (1998), 'Rijke mensen' (2002), 'Landbouwer' (2003) en 'Weerpraatje' (2003). In elk van deze werken beeldt hij buitenlieden af in sjofele werkkledij en op de klompen, maar met de glimlach op het gelaat.

De reeks kunstenaars wil ik beëindigen met Rien Poortvliet. In het boek 'Te hooi en te gras' illustreert hij op meesterlijke wijze alle mogelijke facetten van het leven op het platteland. Tussen de honderden tekeningen en schilderwerken staan er tientallen (vooral boeren) afgebeeld op de klompen.

Klompen als kunstobject.

De actuele Nederlandse kunstenaar Bas van Buuren 'bewerkt' de klomp tot kunst. Sinds 1992 maakt hij creaties, geïnspireerd op de gewone houten draagklomp. Hij beschildert ze op een eigenzinnige maar betekenisvolle manier. 'Klompjekten' noemt hij ze. Deze zijn ontstaan vanuit de behoefte om werkelijk te ontsnappen aan de 'platte ruimte' van het schilderdoek en de voorstellingen tastbaar te maken. Enkele voorbeelden hiervan zijn :

- 'Double Dutch' (1993) stelt de 'onzin' voor met een dubbele, niet aan de voeten te dragen klomp, beschilderd in de stijl van Mondriaan.

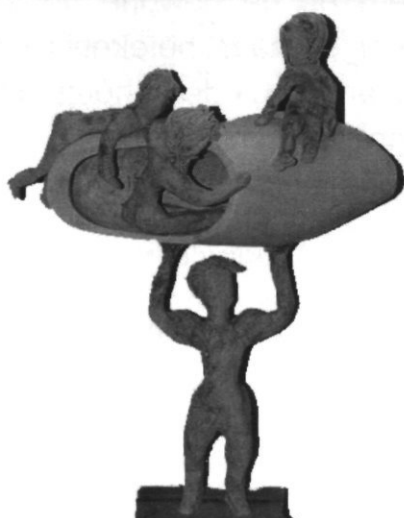
- 'Beat the Dutch' (1993) : onmogelijke Hollandse voetbalklomp. Een onvoorstelbaar nauwkeurige imitatie van een paar zwarte voetbalschoenen, discreet afgewerkt met de kleuren van de Nederlandse vlag.
- 'Flying Dutchman' (1995) : hennep als nieuw symbool voor de 'oude Hollandse handelsgeest'.

- 'Dutch Catwalk' : houten damesschoenen met naaldhakken beschilderde hij in 'luipaardprint'. Hierin zie ik de symboliek van een lopende wilde kat.

- 'Battle of the sexes' : meerdere paren klomp. waarop een naakte man op de ene klomp en een naakte vrouw op de andere klomp liggen. Bij elk paar hebben ze een verschillende houding tegenover mekaar. Man en vrouw vormen een paar; beide klomp. ook.

Voor het seizoen 2009 had de stichting Klompenmuseum Gebroeders Wietzes (in Eelde/Paterswolde, provincie Drenthe) met Bas van Buuren een thematentoonstelling ingericht.

Op het internet kun je onder 'Klompenkunst' o.a. een fotogalerij bewonderen van Bertus van den Hof. Al deze foto's laten de kijker juweeltjes van klompen zien.

Klompen als nationaal symbool voor onze Noorderburen

Elk volk, elke natie heeft zijn eigen gebruiken. Wat ooit in ons land een belangrijk element was in het dagelijks leven, was het dragen van klompen als een volwaardig schoeisel. Maar, de tijden veranderen. Zowel in Vlaanderen als in Wallonië werd niets ondernomen om de klompenmakerij in stand te houden. Na de 2de wereldoorlog was er de rubberlaars en nog later het verplichte veiligheidsschoeisel, die het dragen van werkklompen zo goed als volledig verdrong.

De Nederlanders pakten het anders aan. Zij hebben er voor gestreden om de klomp als veiligheidsschoeisel te laten erkennen. Bovendien zijn de klompenmakers niet bij dat ene product, zijnde de werkkomp, gebleven.

Zij ondervonden ook de terugloop van de draagklomp, maar zochten alternatieven om hun atelier of bedrijf toch leefbaar te houden. De klomp moest en zou tot hun nationale cultuur blijven bestaan.

Door de klomp te beschilderen met elementen, typisch voor hun land zoals windmolens, tulpen, delfts blauw ..., werd hij een gegeerd souvenir voor de toeristen.

Het bleef niet bij draagklompen. Allerhande functies werden gegeven aan een reeks nieuw bedachte souvenirs. Zo werden de borstelklomp, de spaarpotklomp, de bureauklomp, de sleutelhangers, de flessenopenerklomp

en andere ontworpen en in productie gebracht. Het gamma breidt zich nog steeds uit en het aantal verschillende uitvoeringen qua kleuren en motieven is enorm uitgebreid. Neem eens een kijkje op de site www.woodenshoes.com en je zult zien hoe ruim het aanbod is.

Gelijk waar je komt op een toeristische plek of stad in Nederland, overal vind je geassorteerde souvenirwinkels waarbij de klomp vaak het meest opvallend element vormt. En, op een enkele plek wordt in zo'n winkels zelfs 'aanschouwelijk onderwijs' gegeven in het maken van klompen. Er werkt daar dan een echte, ouderwetse klompenmaker, zoals er vroeger duizenden waren.

Wat je ook enkel en alleen in Nederland ziet, dat zijn de *klompboten*. Bij elk feest op het water verschijnen er varende klompen : met zeil, met motor aangedreven of als roeiboot. Meestal zijn ze geschikt voor vier volwassen personen. Een leuk filmpje op YouTube vond ik de aankomst van Sinterklaas met drie Zwarte Pieten in zo een klompboot.

In en rond het toeristische plaatsje Giethoorn is het voor de toeristen mogelijk om met een elektrisch aangedreven klompboot een rondvaart te maken.

Ooit al gehoord van de 'Fluisterklomp' ? Dit is een uniek product van een kunststofverwerkend bedrijf, speciaal ontworpen voor de Nederlandse markt in 2010. In de eerste plaats is het bedoeld als publiekstrekker en reclamemiddel voor bedrijven. De fluisterklomp bestaat uit twee afzonderlijke klompen en is vervaardigd uit 100 % polyester : licht van gewicht, zeer sterk en onderhoudsvriendelijk. De buitenboordmotor wordt tussen beide klompen geplaatst. Voor een goede stabiliteit zijn er aan de onderkant van elke klomp V-vormige vinnen/stabilisatoren aangebracht. Het is een tweepersoons vaartuig. L x B x H : 210 x 170 x 90 cm. Diepgang 25 tot 30 cm. Gewicht motor inbegrepen +/- 110 kg.

Op zo een creatie zullen inderdaad alle ogen gericht zijn. Dit pleziervaartuig wordt door een elektromotor aangedreven en maakt dus geen lawaai. Vandaar waarschijnlijk zijn benaming *fluisterboot*. Het is van alle gemakken voorzien : zitcomfort, bediening, wendbaarheid en luxueus afgewerkt.

Een nieuw project voor 2011 van dezelfde fabrikant als de fluisterklomp wordt de '*Klomp-waterfiets*'. Het bedrijf Likusto Composites gaat samen met de klompenfabriek Nijhuis BV een waterfiets ontwikkelen in de vorm van een paar klompen. De klomp-waterfiets zal bijvoorbeeld in de Amsterdamse grachten als attractie worden verhuurd. Later zal hij ook zijn weg vinden op tal van plaatsen waar aan waterrecreatie wordt gedaan.

Andere gebruiken die voor ons totaal onbekend zijn

De huwelijksklompen

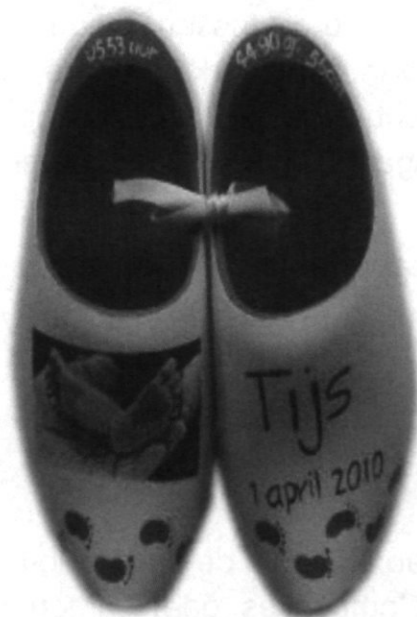

Deze vond ik onder het item 'kunst in opdracht'. Meestal gaat de ontwerper uit van de trouwkaart of de schriftelijke aankondiging van het aanstaande huwelijk. Indien mogelijk wordt de voorzijde van de trouwkaart nageschilderd of -getekend op

de ene klomp. De huwelijksdatum en de namen van de bruid en de

bruidegom komen op de andere klomp. Elk paar huwelijksklompen is uniek.

De geboorteklompjes

Naar aanleiding van een geboorte laten de ouders geboorteklompjes maken. Deze worden uitgevoerd volgens de wensen van de opdrachtgevers. Er is keuze uit meer dan honderd uitvoeringen. Zij verschillen in kleuren, afbeeldingen, met foto van de pasgeborene ... Naam, geboortedatum en -uur, gewicht en lengte krijgen er een plaatsje op. De klompjes zijn 18,5 cm groot.

Gepersonaliseerde spaarklompjes worden ook als geboortegeschenk aangeboden.

De verhuisklompen

Blijkbaar zijn alle gelegenheden goed om een paar klompen als geschenk aan te bieden. Bij een verhuis worden op tal van plaatsen bij wijze van verwelkoming, door de burens een paar klompen aangeboden. Daarop staan dan de namen van de nieuwe bewoners, soms met een wens of boodschap erbij. Deze verhuisklompen kunnen een plaatsje krijgen tegen de voorgevel indien er een voortuintje is.

Klompen in de folklore.

We zegden het al dat op één land na, Nederland, het dragen van klompen tot het verleden is gaan behoren. Hier en daar is er in andere Europese landen nog een zeer beperkte productie. Wat hier gemaakt wordt is bestemd als souvenirs voor de toeristen.

Wanneer we het verleden willen levendig houden, dan begeven we ons op het terrein van de folklore. Zo ontstonden over de ganse wereld folkloregroepen die een beeld van de vervlogen volkscultuur weergeven.

De folkloregroep 'De Klomp' uit De Klinge is daar een sprekend voorbeeld van. Een woordje uitleg over de historiek van dit kleine dorp zal de lezer duidelijk maken waarom de groep hier is ontstaan. De Klinge is een 'grensdorpje' aan de Belgisch Nederlandse grens. Het situeert zich in het noorden van het Waasland. Rond de jaren 1920 leefde ongeveer de helft van de bevolking van de klompenmakerij. Een concentratie die nergens anders bestond. Vaak werd hun beroep gecombineerd met landbouw, café of seizoenarbeid. Uiteraard was smokkelen hier niet vreemd. Zo heeft de bevolking van De Klinge alle crisissen in hun geschiedenis kunnen overwinnen.

De groep werd opgericht in 1976 onder de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk. Haar opdracht was alles wat te maken had met de klompenmakerij te verzamelen, het ambacht aan te leren en door te geven aan de volgende generaties. Zij wou eer betonen aan de duizenden klompenmakers die in het Waasland vroeger actief waren.

De V.Z.W. fungeert als heemkundige kring. De oprichter ervan zorgde voor een 'klompenmakersmonument' in De Klinge. De folkloregroep ging aanvankelijk alleen uit in stoeten. Naarmate de kennis over het ambacht toenam, onder leiding van diverse klompenmakers, werd de 'stoetenformule' verlaten. Men gaf de voorkeur aan het demonstreren van het ambacht. Vandaag behoren ze tot de weinigen die het handmatig maken van klompen nog kennen. De groep verplaatst zich met mannen en vrouwen in hun typische klederdracht en natuurlijk op de klompen ! Zij maken het oude ambacht in ons land, maar ook daarbuiten, in levende lijve aanschouwelijk op onder andere zomerse feestmarkten en folkloristische evenementen.

Klompenmusea in ons land.

Wellicht het belangrijkste klompenmuseum is dit van Vorst-Laakdal. Het werd opgericht in 1988 door de Laakdalse Werkgroep voor Geschiedenis en Heemkunde. Het is een eerbetoon en herinnering aan de klompenmakers die in de eerste helft van de 20ste eeuw Laakdal en omstreken van schoeisel voorzagen. Vooral de deelgemeente Vorst, waar aanvankelijk het museum gevestigd was, was het mekka van de klompennijverheid.

In het museum herleeft dit oude ambacht via boeiende tentoonstellingen en demonstraties. De uitgebreide collectie vertelt de geschiedenis van de klompenmakerij. Daarnaast toont een klompenmaker de bezoekers live alle knepen van het vak. Als afsluiter van een bezoek kunnen belangstellenden er een paar originele Laakdalse klompen aankopen.

Op 29 januari 2009 verhuisde het museum naar het Domein de Merode in de Antwerpse Kempen. De ondertussen 89-jarige Sam Mondelaers geeft hier nog demonstraties. Hij vierde er zijn 70 jaar beroep van klompenmaker. Het was die bewuste Sam Mondelaers die ik ten huize was gaan bezoeken in het jaar 2000 en van wie ik zijn persoonlijke klompen had gekregen ! Deze klompen zullen te zien zijn in de heemkundige kring.

Het enige Waalse klompenmuseum dat ik ken en bezocht heb, is dat van Porcheresse en Ardenne, deelgemeente van Daverdisse. Porcheresse ligt in het zuiden van de provincie Luxemburg. In de 19de eeuw telde deze provincie 262 werkplaatsen. In 1947 ging de laatste werkplaats te Porcheresse onherroepelijk dicht. Dit betekende meteen het einde van de ambachtelijke klompenmakerij. Op zijn hoogtepunt verschaftte deze nijverheid werk aan meer dan 70 % van de mannen uit het dorp.

Ter nagedachtenis van deze vaklui werd in 1982, dankzij de nabestaanden, een klompenmuseum opgericht in het oude gemeentehuis. Mijn bezoek in 2001 was eerder een ontgoocheling : het museum is enkel gericht op de plaatselijke klompenmakerij. Je ziet er het handgereedschap en wat voor soort er gemaakt werden. Wat me is bijgebleven was het gebruik van beukenhout als grondstof.

Klompenmusea in Nederland.

Bij onze noorderburen zijn er meer klompenmusea. Het is onbegonnen werk deze allemaal aan te halen. Daarom zal ik mij beperken tot het eerste, het grootste en het meest actieve.

'De *Platijn*' in het Noord-Brabantse Best is sinds 1981 het eerste klompenmuseum van Nederland. Het is niet vreemd dat daar het museum is gevestigd. Het plaatsje Best ligt in een streek die ooit veel klompenmakers telde. In een naburig dorp, Sint-Oedenrode, wordt nog jaarlijks een wedstrijd

georganiseerd van de beste klompenmaker. Bij die gelegenheid wordt de 'zilveren klomp' uitgereikt.

Het '*Klompenmuseum Gebroeders Wietzes*' is genoemd naar de twee laatste klompenmakers van Eelde (provincie Drenthe). Eiso Wietzes (1916-1977) en Egbert Wietzes (1925-1988) vervaardigden niet alleen op vakkundige wijze zelf een groot aantal gebruiksklompen, ze legden bovendien een verzameling aan van bijzondere klompen. Na het overlijden van Egbert kreeg de stichting '*Klompenmuseum Gebroeders Wietzes*' het beheer over de collectie klompen en klompenmakergereedschappen. De privéverzameling van de klompen-deskundige H.P. Bongers uit Enschede werd samen met de collectie van de gebroeders Wietzes ondergebracht in één museum en geopend in 1990. De laatste aanwinst is een meer dan 1000 paar tellende collectie met de mooiste Franse klompen, allen meer dan 100 jaar oud. Filmbeelden hiervan zijn te zien op YouTube. De internationale verzameling van het museum omvat

- Ruim 2200 paar verschillende klompen en ander schoeisel met een houten zool uit 43 landen.
- De grootste en meest uitgebreide collectie ter wereld.
- Honderden stuks gereedschap uit 7 Europese landen.
- Enkelvoudige machines (rond 1920) uit Nederland, Duitsland en Frankrijk.
- Infomateriaal zoals boeken, kranten artikelen, ...

De bezoekers kunnen er verder videopresentaties bekijken van het handmatig en machinaal vervaardigen van klompen. Een werkplaats met gereedschappen en machines geven een beeld van de klompenmakerij in de vorige eeuw.

Dit museum is een echte aanrader !!!

In het Friese Noardburgum is een heel actieve klompenmakerfamilie bedrijvig.

Zij hebben er een 'klompenshop' met een uitgebreide keuze aan traditionele draagklompen, klomplaarzen, klomppantoffels, souvenirklompen allerhande ... Bij de inkom van de winkel staat buiten een groot klompenrek. Klanten verlaten de zaak met hun nieuwe klompen en laten hun oude, vaak doorsleten klompen achter in het rek.

Sinds 1987 is het museum ingericht. Vroeger had elke streek zijn eigen klomp. Met het verdwijnen van de klompenmakers verdwenen ook die zogenaamde 'streekmodellen'. Een reden om een verzameling te beginnen. Wat begonnen is als een hobby, is uitgegroeid tot een educatief museum. Hier zijn klompen te zien uit verschillende werelddelen. Door middel van gereedschappen en documentatie krijgt de bezoeker een goed overzicht over het ontstaan, het gebruik en de fabricage van de klomp. Het museum toont tevens een videopresentatie over het klompenmakerambacht.

Naast de klompenshop en het museum is er nog het atelier. Hier worden nog dagelijks klompen vervaardigd door *Eelke Scherjong*. Hij doet dit in de voetsporen van zijn vader, zijn opa, diens vader en diens opa. Vijf generaties lang wordt in de oorspronkelijke werkplaats aan 'kloefkappen' gedaan. De familie Scherjong is nu nog één van de weinige professionele klompenmakers van Nederland. Op moderne wijze worden zowel 'tripklompen' (lage) als 'kapklompen' (hoge) gemaakt. Volgens verschillende technieken worden ze beschilderd : met de kleuren en symbolen van de Friese vlag, met Friese landschappen, met hoofden van Friese paarden ...

De 'Fryske learkeklomp' is hun specialiteit. Bij dit lage model bevinden zich aan weerszijden van de klomp riemgaten. Leren riempjes worden er doorheen getrokken, die met spijkers op maat worden vastgezet op de klompen. Omdat geen enkele voet gelijk is, en het riempje op maat van de voet wordt gezet, is dit model voor iedere voet geschikt. Daarnaast is de traditionele verftechniek karakteriserend voor deze klompen. De kleur die hierbij wordt aangebracht is een mengsel van verschillende soorten aarde, vermengd met lijnolie. Door de 'verf' met een apparaatje te pletten krijgt men een fraai 'vlekkenpatroon'. Deze techniek werd vroeger veel gebruikt voor het verven van houten vloeren en trappen. Tegenwoordig zie je dit vrijwel nergens meer.

De familie Scherjong organiseert ook workshops in het *kerfsnijwerk*. Met verschillende ritsmesjes kan je er onder deskundige leiding de kap van je eigen klompen gaan uitkerven volgens een zelf gekozen patroon. Je kunt er in de winkel een bouw pakket kopen van een klompzeilbootje. In de workshop kan ook dit, terug onder begeleiding, samengesteld worden tot een volwaardig varende speelgoed zeilbootje. Een derde mogelijkheid is het beschilderen naar eigen fantasieën van blankhouten klompen.

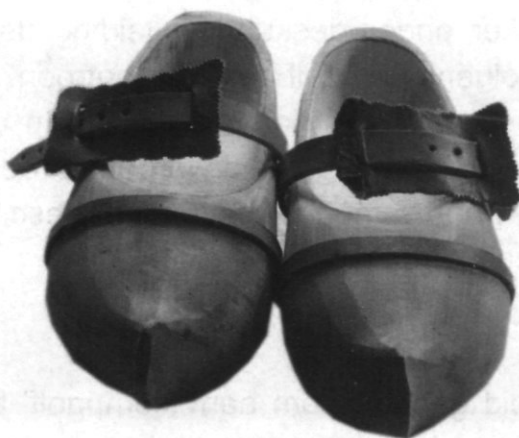
Verder wordt hier de gelegenheid geboden om aan 'klompgolf' te doen. Met bal en klompgolfstick trachten de spelers om met het minst aantal slagen de 6 holes te behalen. Naast dit alles kan er ook nog warm en koud gegeten en gedronken worden. De mogelijkheid wordt geboden om zelf het activiteitenpakket of arrangement samen te stellen.

Zelf ben ik er al tweemaal op bezoek geweest in combinatie met een kampeervakantie in Friesland. De familie Scherjong mag héél ondernemend genoemd worden. Tot slot nog dit : in de winterperiode organiseert Eelke loopwedstrijden op het ijs. Hiervoor worden de Fryske learkeklompen gebruikt die onderaan voorzien zijn van ijzeren punten. (Te zien op YouTube).

Klompen in het carnaval.

Het belangrijkste carnavalgebeuren in ons land is ongetwijfeld dat van Aalst. Voor kustbewoners is het minder vanzelfsprekend dat zij het carnaval van Binche kennen. In dit Henegouwse stadje heeft men al meer dan 500 jaar de traditie van de *Gilles*. Vandaar dat we spreken over *Les Gilles de Binche*.

Een Gille is een inwoner van en geboren in deze stad. Enkel personen van het mannelijk geslacht mogen Gille worden. Gilles zijn anonieme folkloristische personages die enkel naar buiten komen tijdens het carnaval. Tijdens de carnavaldagen dragen zij de traditionele Gilleskledij : een veelkleurig Inca-achtig pak, dat op de borst en op de rug opgebald staat. Zij dansen op *speciale klompen* op de maat van aanstekelijke melodieën, nog versterkt door het rinkelen van de belletjes die aan hun gordel bevestigd zijn.

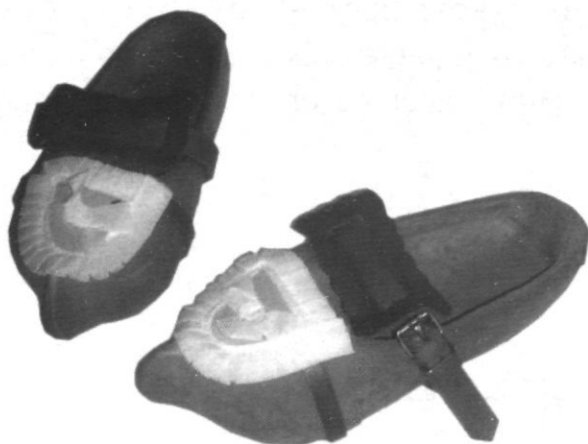

Deze traditie dateert uit de 16de eeuw. Toen was ons land bezet door de Spanjaarden. Er waren Belgische matrozen die met de Spaanse overheerser megingen naar Zuid Amerika. De kostuums en de muziek hebben ze van de Inca's afgekeken. Via Spanje is dat gebruik bij ons terechtgekomen.

Het carnavalfeest is een driedaags folkloristisch gebeuren. Op 'Vette zondag' klinken de tamboerijnen en lopen de Gilles vanaf 15.00 u in fantasie kostuums door de straten. De maandag is bestemd voor de gewone 'Binchois' met feest op de Grote Markt. 'Vette dinsdag' of 'Mardi gras' is de apotheose. Vanaf 04.00 u in de ochtend klinkt het geroffel van de Gilles door de straten. Dan dragen ze nog een vreemd masker met groene bril. 's Middags verschijnen ze met hun hoge hoeden getooid met struisvogelveren. Alles wordt constant begeleid door het geklepper van hun klompen op de straatkeien. De traditie wil dat de Gilles op deze dag uitsluitend champagne drinken.

Aan de voeten heeft hij witte kousen en pantoffels. Daarboven draagt hij speciale populierenhouten klompen. De hielen zijn verstevigd met een stukje leder. Over de wreef heeft hij een brede riem met 'kussentjes'. Voor het

carnaval zijn ze opgesmukt met 'rozetten'. Vóór 1914 waren de klompen goud geschilderd en liepen ze vaak uit op een min of meer uitgesproken punt. Vandaag de dag zijn ze veel eenvoudiger.

Over de functie van hun klompen zijn een paar verklaringen. Door het ritmisch gestamp worden ze verondersteld de bodem te doen 'ontwaken' na een lange winterperiode. De Gilles zouden de lente aankondigen, als heidens gebruik. Ze stampen de aarde aan met hun klompen om deze vruchtbaar te maken. Tamboers begeleiden hen en geven de karakteristieke bezwerende cadans aan. Ook het bellengerinkel moet de boze geesten verjagen. Een Gille mag alleen bewegen (of dansen) in het ritme van die typische muziek.

De Gilles van Binche werden op 7 november 2003 erkend door de Unesco als 'Meesterwerk van het Mondeling en Immaterieel Erfgoed van de Mensheid'.

De Gilles van Aalst werden opgericht in 1926 onder de naam 'De Ware Gilles'. Een aanfluiting voor 'Les Gilles de Binche' !

Vijfendertig jaar lang was deze vereniging actief. Bij gebrek aan jonge krachten en financiële middelen volgde de ontbinding begin 1971. De stad Aalst deed onmiddellijk na carnaval een oproep om de Aalsterse Gillestraditie nieuw leven in te blazen.

Deze 'nep'-Gilles vormen een carnavalgroep zoals er zo vele zijn. Ze vormen een onderdeel van het jaarlijks carnavalegebeuren. Zij stappen op in meerdere stoeten in binnen- en buitenland. Hun kostuums en klompen zijn nagenoeg identiek als deze van Binche.

De 'klompendans' van Albert Lortzing.

Wie van onze lezers kent niet de operette 'Tsaar en Timmerman' (Zar und Zimmermann) van de Duitse componist Albert Lortzing (°1801 +1851). Opera- en operettegezelschappen brengen 'Tsaar en Timmerman' nog regelmatig in hun repertoire op. De première had plaats op 22 december 1837 in het stedelijk theater van Leipzig.

Het is een historisch epos met tsaar Peter de Grote in de hoofdrol. Deze verbleef in 1697 incognito op de scheepswerf van Zaandam. De Russische tsaar wou er in eigen persoon het vak van scheepsbouwer aanleren. In die periode waren de Nederlanders een welvarend en vooruitstrevend volk. Zaandam was toen het centrum van de scheepsbouw en de nijverheid.

Het stuk speelde zich af in de zomer van 1697, waarvan het eerste van de drie delen op de scheepswerf van Zaandam zelf. Hierin komt de wereldberoemde 'klompendans' voor. De inwoners vierden een volksfeest op die bewuste scheepswerf in Zaanse volkskledij, anno 1697, en dansen op de klompen. In 1997 herdachten Rusland en Nederland uitgebreid, dat 300 jaar geleden, tsaar Peter de Grote 9 maanden lang in Nederland vertoefde. De Prins van Oranje onthulde in Sint-Petersburg een monument dat de tsaar toont als scheepstimmerman in Zaandam.

De klompendans uit de operette Tsaar en Timmerman heeft achteraf folkloristische groepen geïnspireerd om elk op hun wijze deze dans als volksvermaak ten tonele te brengen. Tal van andere klompendansen worden

nu nog uitgevoerd in verschillende klederdrachten. In hoofdzaak dansen ze op polka muziek.

Om ons artikel af te ronden wil ik nog even verwijzen naar het internet. Op de zoekmachine 'klomp', 'klompen', 'klompenmaker', 'klompenmusea', 'klompenloop', 'klompenraces', klompendansen ... intypen zullen de belangstellenden nog een pak verrassende informatie opleveren. Bovendien toont YouTube een reeks filmpjes van leerrijk tot ludiek.

Schakel eens over op de zoekmachine naar het Frans, het Duits en het Engels. Bij het intypen van 'sabots', 'sabotier', 'musée du sabot' kun je gaan surfen naar meerdere sites over ons onderwerp. In het Duits wordt het dan 'Holzshuhe', 'Holzshuhemacher'. Voor de Engelse sites : 'wooden shoes' of 'clogs'. Via 'wooden shoes' ben ik tot bij een klompenmaker in Michigan terechtgekomen.

De Deyn René

Lid heemkring Ter Cuere.

ACTIVITEITEN

BESTUUR

LEDENLIJSTEN

ACTIVITEITEN 2010

PUBLICATIES:

Jaarboek 2010.

Driemaandelijks tijdschrift Roepsteen nummers 214, 215, 216, 217.

Lidkaart met speciale afbeelding.

VOORDRACHTEN:

Ter gelegenheid van de Nacht van de geschiedenis.

Stemmen uit “Den Grooten Oorlog 14- 18”.

Door Jacques Lesage.

Op 23 maart 2010.

De Macht van Monarchie.

Door Paul Van Den Driessche.

Op 13 oktober 2010

TENTOONSTELLINGEN.

Doorlopend het hele jaar:

1. **Sporttrofees** : uit het voetbal, turnen, zwemmen, atletiek, enz.
2. **Prenten en tekeningen**: leven aan de kust anno 1900 (Mars);
3. **Visserij**: onze Vlaamse visserij, quota's, knopen, enz.
4. **Scheepvaart**: passagiers, vracht, baggerboten, jachten en reglementering.
5. **Wagons- Lits en RMT**: teloor gegane gloriën aan onze kust.

ZOMERACTIVITEITEN.

2 aperitiefconcerten door de Koninklijke Gemeentelijke Harmonie Bredene

Op 9 juli Feest Vlaamse Gemeenschap met Folkgroep "Clochard"

Op 16 juli folkgroep "Et Encore"

Op 6 augustus dansgroep "Dance Village art Compagny" uit Taiwan.

DE ZILVEREN TENT

Dit jaar was de heer Willy Vanhooren laureaat.

ANDERE ACTIVITEITEN

Reuze BBQ op 1 augustus

Openmonumenten dag op 12 september

HEEMKRING TER CUERE

EREHOOFDMAN:

NOËL BELPAEME

BEHEERRAAD:

Dagelijks bestuur:

Hoofdman
Onderhoofdman
Secretaris
Penningmeester

Willy Cattrijsse
Willy Degoe
Roland Vansteenkiste
Gilbert Pittery

Beheerders

Jeannine Damman
Nicole Devos
Roger Opstaele
Willy Vanhooren
Jean- Pierre Willaert

Annemie Deleyn
Erwin Mahieu
Joseph Stroobant
Roger Vermael
Balder Borghs

Beheerders van ambtswege

Steve Vandenberghe
Jacques Deroo
Doris Vermoortel
Erwin Feys
Kristien Vanmullem
Eddy Gryson
Jacky Maes

Burgemeester
Eerste schepen
Tweede schepen
Derde schepen
Vierde schepen
Vijfde schepen
zesde schepen en
OCMW- voorzitter

ACKEIN – DERYCKERE R Vingerlingstraat 15 b12 8400 Oostende
AELBRECHT Wilfried; Zwaluwenstraat 69 8400 Oostende
APPELMANS Donat Monnikenstraat 6 8450 Bredene
ASPESLAGH Edmond Schelpenlaan 4 8450 Bredene
BAELS Eduard Warschastraat 12 8400 Oostende
BAMELIS Geert Kerkstraat 8 8450 Bredene
BARE Leslie Fritz Vinckelaan 36 8450 Bredene
BAUWENS Gerrit Breendoncklaan 4 bus 201 8450 Bredene
BEIRENS – LENAERTS Floralaan 7 8400 Oostende
BELPAEME Noël Bruggestraat 408 8480 Bekegem
BENTEIN Annie Ettelgemsestraat 137 8460 Oudenburg
BEUN Germain Baarsstraat 3 8460 Oudenburg
BEUREN Axel; K Van Manderstraat 129; 8310 Brugge
BEYEN August; Sint Riquierstraat 12; 8450 Bredene
BIBLIOTHEEK KRIS LAMBERT Wellingtonstraat 7 8400 Oostende
BILLIAU Rika; E Beernaertstraat 87; 8400 Oostende
BLOMME – CORDY Orchideelaan 24 8400 Oostende
BLOMME Ferdinand Irisstraat 12 8400 Oostende
BLONDE Marie Paule Sluisvlietlaan 37 8450 Bredene
BOEY Noël Duinenstraat 108 8450 Bredene
BOEY Raymond Parklaan 64 8450 Bredene
BOLLENBERGHE Simonne Willy Declerckstraat 34 8434 Westende
BOLLENS G – DE CORTE M Zandheuvel 4 G 8 8450 Bredene
BONTE Armand Taboralaan 90 8400 Oostende

BORGHS – VANDEWALLE Batterijstraat 47 B 1 8450 Bredene
BOUCKENAERE Josee Zegelaan 16 B; 8450 Bredene
BOUCQUEZ – LAPLASSE Driftweg 59 8450 Bredene
BOUDENGEN Jean Sluisvlietlaan 68 8450 Bredene
BRUYNEEL – MEYER Brusselstraat 14 8450 Bredene
BRUYNEEL – VANHECKE Zandheuvel 4 b 8 A 8450 Bredene
BRYSSSE Johan Stijn Steuvelsstraat 20 8421 Vlissegem
BUNDERVOET Myriam Zilverlaan 303 8400 Oostende – Stene
CAESTECKER – DE JEAN Prinses Stefanieplein 37 / 3 8400 Oostende
CALLEBAUT – BOLLENBERG Driftweg 167/301 8450 Bredene
CALMEYN Nora Jozef II straat 44 8400 Oostende
CAPPAERT Georges Vosseslag 105 8420 De Haan – Klemskerke
CATTELLION – COOLEMAN Marktstraat 32/V3 b4 8460 Oudenburg
CATTOIR Dirk Klaprozenlaan 3 8450 Bredene
CATTRIJSE André Verbondenlaan 4 8450 Bredene
CATTRIJSE Willy Fritz Vinckelaan 106 8450 Bredene
CATTRYSSE – VERGAUWE Hoge Duinenlaan 43 8670 Oostduinkerke
CHIELENS – VANHOOREN Dorpsstraat 4 8450 Bredene
CHRISTIAEN Monique E. Beernaertstraat 76 B 7 8400 Oostende
CLAEYS – LONCKE Gentstraat 48 8450 Bredene
CLAEYS Norbert Nukkerstraat 16 8450 Bredene
CLYBOUW Lionel Kapelstraat 68 / 08 02 8450 Bredene
COELUS Robert Vissersstraat 9 8420 De Haan – Klemskerke
COLSOUL Marie Jeanne Zandheuvel 4 E 004 8450 Bredene

CONSTANDT – BLOES Marc Distellaan 80 8400 Oostende
CORVELEYN Roger Buitenpad 2 8400 Oostende
COUCKE Martine Driftweg 81 8450 Bredene
CUYPERS Jean Ooststraat 67 8400 Oostende
D'HULST – LEIRMAN Roger Derbylaan 13 8450 Bredene
DAMAN Piet Zegelaan 16 8450 Bredene
DAMMAN Jeannine Buurtspoorwegstraat 87 8450 Bredene
DAMMAN Nicole Batterijstraat 49 8450 Bredene
DAVID – DELCOUR Zandheuvel 1 B 43 8450 Bredene
DAVID Raymond Prinses Elisabethlaan 51 8450 Bredene
DEBAILLY Willy Monnikenstraat 17 8450 Bredene
DE BETHUNE E Kasteeldreef 10 8510 Marke
DEBEUCKELAERE Rudi Derbylaan 69 8450 Bredene
DE BRANBANDT Johan Prins Karellaan 15 8450 Bredene
DEBRUYNE – BOLLENBERG Jacob Besagestraat 57 8400 Oostende
DEBRUYNE Luc Taborralaan 30 8400 Oostende
DECLERCK – SAMIJN Joos de ter Beertlaan 8450 Bredene
DECLERCQ Alfons Kievitstraat 18 8450 Bredene
DECLERCQ Jean Pierre Pauwhoflaan 32 8450 Bredene
DECLOEDT Eliane Dr E Moreauxlaan 233 / 09 8400 Oostende
DECOCK Suzanne Jozef II straat 44 8400 Oostende
DECOSTER – BAELS Ruiterlaan 18 8450 Bredene
DECRETON – DE CONINCK Scharstraat 6 8460 Oudenburg
DECROOS – HENDRICKX Benedictijnenstraat 4 8450 Bredene
DECROOS Jan Peter Benoitlaan 25 8420 De Haan

DE DEYN René Brouwerijstraat 3 8450 Bredene
DE FACQ Marie-Thérèse Duinenstraat 252 8450 Bredene
DEFEVER – ANTHIERENS Frits Vynckelaan 174 8450 Bredene
DEFEVER Rita Rogierlaan 54 8400 Oostende
DEGOE Willy Fazantenlaan 4 8450 Bredene
DE JONCKHEERE Jan Violierenlaan 31 a 8450 Bredene
DEKEYSER Anne Duinenstraat 37 8450 Bredene
DEKNUYDT R Druivenlaan 23 8400 Oostende
DELANGHE Jenny Voorhavenlaan 1 / 22 8400 Oostende
DELCOUR – MOLENAER; Troonstraat 258 bus 6; 8400 Oostende
DE LEYN Annemie Vredestraat 14 8450 Bredene
DELRUE – DEGRUYTER Fred Sluisvlietlaan 62 8450 Bredene
DELRUE – LECLUYSE Georges Duinenstraat 330 b 0101 8450 Bredene
DEMEERE Henri Driftweg 34 8450 Bredene
DEMETS – INGELAERE Duinenstraat 280 8450 Bredene
DENDOOVEN Jean-Pierre; Hautem 1; 3320 Hoegaarden
DEPLA Antoon Brugsesteenweg 7 8450 Bredene
DEPUIJDT Roger Gentstraat 21 B 6 8450 Bredene
DEPUYDT Willy Ieperstraat 64 8400 Oostende
DERINCK – DECORTE Bedevaartstraat 8 8450 Bredene
DEROO Gilbert Breidelstraat 8 B 1 8400 Oostende
DEROO Jacques Eksterstraat 24 8450 Bredene
DE ROO Micheline Dorpsstraat 9 8450 Bredene
DERYNCK Alicia Noordedestraat 72 8450 Bredene

DESCHACHT – LEFEVERE Lotuslaan 19 8400 Oostende
DESCHAPPER Daniël Salvialaan 28 8400 Oostende
DESCHAPPER Eugeen Mariakerkelaan 8 8400 Oostende
DE SMET Francis Generaal Lemanlaan 151 8310 Assebroek-Brugge
DESMET Henriette “Wackerbout” Duinenstraat 106 8450 Bredene
DESNERCK Roland Watergangstraat 9 8420 De Haan – Klemskerke
DESOPPER Georges “Wackerbout” Duinenstraat 106 8450 Bredene
DEVISCH Luc Hendrik Serruyslaan 76 bus 0201 8400 Oostende
DE VOS – CAPOEN Alfons Dewitstraat 48 3078 Kortenberg
DEVOS – CASIER Klaprozenlaan 9 8450 Bredene
DEVOS Gilbert Dankcaertstraat 8 8450 Bredene
DE VOS Nicole Zuid Oostwijk 8 8450 Bredene
DEVOS – VANDENBERGHE Fernand Ruiterlaan 8 8450 Bredene
DEVRIESE Marie Louise Buurtspoorwegstraat 47 8450 Bredene
DEWULF Rachel Kapellestraat 239 8450 Bredene
DILLEN Raymond Pontonstraat 14 8400 Oostende
DIRICKX Kamiel Taboralaan 182 8400 Oostende
DOENS – OLIVIER Zegelaan 10 8450 Bredene
DRIESSEN – VANDEWALLE A Wezellaan 9 8400 Oostende – Zandvoorde
DRUKKERIJ LOWYCK Archimedesstraat 53 8400 Oostende
DUBOIS – HENNAERT Nieuwstraat 60 8450 Bredene
DUFLOU Bernard Oud Vliegveld 63 8400 Oostende
DUMON – VANDEWALLE Zeesterlaan 27 8450 Bredene
DUMOULIN M Jozef II straat 29 bus 11 8400 Oostende

EECKHOUT Jan Berkenlaan 35 8400 Oostende
EYLAND – TAVERNIER Populierenlaan 14 8450 Bredene
FALISE Jean-Pierre Hendrik Serruyslaan 78 B 19 8400 Oostende
FEYS Erwin Vicognelaan 9 8450 Bredene
FISCHER André Halfweghuisstraat 36 8490 Snellegem
FISCHER Carlo Molenstraat 92 8450 Bredene
FRANCIER Jaak Torhoutsesteenweg 509 8400 Oostende
GEEDS André Bosduivestraat 21 8450 Bredene
GERIL Raymonda Pr. Elisabethlaan 44 / 1 8450 Bredene
GERMONPREZ Ludwig Parklaan 50 8450 Bredene
GERRIS Erik Joos de ter Beerstlaan 1 8450 Bredene
GESELLE Erna Bosduivenlaan 20 8420 De Haan
GESELLE Guido Strobloemlaan 33 8400 Oostende – Stene
GEVAERT – JONCKHEERE Pauwhoflaan 68 8450 Bredene
GOEMINNE Frank Zijdeling 31 8450 Bredene
GOES Dennis Groenendijkstraat 79 8450 Bredene
GOETRY Adolf Meeuwenlaan 7 403 8450 Bredene
GOMBERT Laurent Driftweg 31 8450 Bredene
GOORMACHTIG Deanne Koning Bouwdewijnlaan 13 9840 De Pinte
GRYSON Eddy Doornebilkstraat 48 8450 Bredene
HELSMOORTELE René Koningin Astridlaan 23 bus 4 8200 Brugge
HENDRICKX Alfred Batterijstraat 22 8420 De Haan – Klemskerke
HESCHBURG Fernand Keerweg 30 8450 Bredene
HIMPENS Eric Schorrendijk 10 8460 Oudenburg

HOLLEVOET – GOETHALS Gilbert Guido Gezellestraat 40 8450 Bredene
HOSTEN Roger Prinses Elisabethlaan 71 8450 Bredene
HOSTYN – LAFORCE Zwaluwenstraat 118 8400 Oostende
HUBERT – VANBELLE Georges Van Dijckstraat 66 8400 Oostende
HUBRECHTSEN – CATTOOR Gerststraat 35 A 8400 Oostende
HUBRECHTSEN Georges Fritz Vinckelaan 79 8450 Bredene
HUYGEBART – ROSSEEL Verbondenenlaan 8 8450 Bredene
INGEHELBRECHT Wilfried Gemeneweidestraat 5 8490 Jabbeke
IPPEL Simon Verenigingstraat 161 8400 Oostende
JACOBS Jacques Koerslaan 29 8450 Bredene
JANSENS Juul Wijdbos 26 2440 Geel
JONCKHEERE Fernand Beukenlaan 15 8450 Bredene
JONCKHEERE Roger Driftweg 131 8450 Bredene
JONCKHEERE – VANRENTERGHEM Veldstraat 40 8450 Bredene
JOSEPH – WILLAERT Karel Janssenslaan 9 bus 6 8400 Oostende
KIMPE Pierre Jules Peurquaetstraat 18 b 2 8400 Oostende
KNOCKAERT Georgette Leffingestraat 135 F Bus 9 8400 Oostende
KNOCKAERT Marc Ganzenstraat 18 8450 Bredene
KROOTHOEPE Christiana Fritz Vinckelaan 80 b 101 8450 Bredene
KUNSTKRING DE PEPERBUSSE Klaprozenlaan 9 8400 Oostende
LACOERE Wilfried Fazantenlaan 37 8450 Bredene
LAGA – BEUSELINCK Dorpsstraat 112 8450 Bredene
LAGROU – DESMET Koopvaardijstraat 33 8400 Oostende
LAGROU – SAMIJN Golfstraat 66 8450 Bredene
LAMBRECHT Dirk Toekomststraat 42 8450 Bredene

LAMBRECHT Eugenie Nukkerwijkstraat 56 8450 Bredene
LAUWEREYNS Roland Buurtspoorwegstraat 91 8450 Bredene
LEIRMAN – WALGRAEVE Kan Dr L Colensstraat 2 8400 Oostende
LINGIER Paul Schietbaanstraat 34 8400 Oostende
LONCKE Roger Voorhavenlaan 125 8400 Oostende
LONGHORN Roger Fazantenlaan 24 8450 Bredene
LOY Walter Vorsinkbaan 21 9450 Haaltert
LUCA – DELODDER Edgard Kapellestraat 12 8460 Oudenburg
LUCIDARME – BORNYS Sluisvlietlaan 67 8450 Bredene
LUST Dirk – VANHOUTTE Spaarzaamheidstraat 56 8450 Bredene
LUST Luc Zandheuvel 1 E 6 8450 Bredene
MAENE Daniël Salvialaan 40 8400 Oostende
MAERTENS Bernard Sint Paulusstraat 40 8400 Oostende
MAES – VAN DEURSEN Jacky Duinenstraat 264 8450 Bredene
MAHIEU Erwin Oude Dorpsweg 51 8490 Varsenare
MAHIEU Marie Christine; Duinenstraat 123; 8450 Bredene
MAHIEU Raymond Duinenstraat 186 8450 Bredene
MASSCHELEYN – VANDERWAL; Molenstraat 58; 8450 Bredene
MATHAY – KNÖBL Sluizenstraat 127 8450 Bredene
MEESSCHAERT Gilbert Paaphoek 49 8450 Bredene
MERGAERT – DESMEDT Hasseltstraat 34 8450 Bredene
MESTDAGH Maria Frankrijklaan 8 8450 Bredene
METSU Roland; Zandstraat 91 B; 8450 Bredene
METSU Walter Koningin Astridlaan 15 B 8450 Bredene

MEYNTJENS Leon Taboralaan 170 8400 Oostende
MEYSMAN Wim Buurtspoorwegstraat 57 8450 Bredene
MEYUS – PLOVIE IJzerlaan 2 8450 Bredene
MOERMANS – CHRISTEAEN Vredestraat 19 C 00 8400 Oostende
MYLLE Willy Anna Cateleynstraat 8 8340 Sijsele
NAESSENS Helene Keerweg 23 8450 Bredene
NEELS Erna Voorhavenlaan 136 8400 Oostende
NOWAK Antoni Hasseltstraat 3/b202 8450 Bredene
NYS – VAN HOOF Hasseltstraat 12 8450 Bredene
OPSTAELE – DELRUE Roger Lodewijk Paretlaan 24 8450 Bredene
OSAER Christina dr. Eduard Moreauxlaan 77 8400 Oostende
PANCKOUCKE – WAEGHE Raymond Bloemenstraat 11 8400 Oostende
PATTYN – MASSELIS Molenstraat 60 8450 Bredene
PHILIPS – BOETMAN Maurice Rue E. Cambier 5 7100 Haine Saint Pierre
PIETERS Gilbert Olieslagerstraat 86 9200 Dendermonde
PILLE – BEUSELINCK Roger Duinenstraat 15 8450 Bredene
PITTELJON Etienne Leopoldlaan 179 8430 Middelkerke
PITTERY Gilbert Buurtspoorwegstraat 87 8450 Bredene
PLOVIE Herbert Dorpsstraat 27 8450 Bredene
PLOVIE Marcel Eigen Haardstraat 9 8400 Oostende
POLET – COLMAN Eendenstraat 16 8450 Bredene
POLLET Freddy Sluizenstraat 47 8450 Bredene
Provincie WEST VLAANDEREN Koning Leopold III laan 41 8200 Sint Andries
PYCK Katharina Voorhavenlaan 209 8400 Oostende

PYRA – PLOVIE Georges Dorpsstraat 74 8450 Bredene
RAMMELAERE Willy Dorpsstraat 158 8450 Bredene
RENAUDIN – TOMMELEIN Roger Bronstraat 4 8400 Oostende
REYBROUCK – COUTEREEL Henri Zwaenepoelstraat 5 8450 Bredene
ROELS – BONTE Francis Sneppenstraat 3 8460 Oudenburg
RO TSAERT – DEVLIEGER Joos de ter Beerstlaan 16 8450 Bredene
RO TSAERT – MESTDAGH Frankrijklaan 6 8450 Bredene
ROUSELLE Marc Vredestraat 37 bus 2 8450 Bredene
ROUSSEEUW Martine Golfstraat 52 8450 Bredene
RYCX R – CRABBEELS Vicogneplein 14 8450 Bredene
SCHRAM Raymonde Doornenbilkstraat 46 8450 Bredene
SCHREUS Liliane Sint Pietersstraat 42 8460 Oudenburg
SERIE Edmond Taboralaan 50 8400 Oostende
STANDAERT R Gistelhofstraat 90 8920 Langemark
STROBBE Jacques Driftweg 41 8450 Bredene
STROOBANT Joseph Ter Cuereplein 9 8450 Bredene
STUBBE Jozef Sluisvlietlaan 75 8450 Bredene
TACK Marcel Kan Dr Louis Colensstraat 10 / 3 8400 Oostende
TERRYN – STRAGIER Redgy Fritz Vinckelaan 50 8450 Bredene
TETAERT – SCHILLEWAERT Pater Gerard Defeverstraat 10 8450 Bredene
TROMONT – VERHAEGHE Schapenstraat 54 8400 Oostende
VANDAMME Patrick Rode Kruisstraat 10 8450 Bredene
VANDECASTEELE – BELPAEME Ch Breendoncklaan 26 8450 Bredene
VANDECASTEELE Jean Spaarzaamheidstraat 82 8450 Bredene

VANDE CASTEELE Louis Sint Riquierstraat 17 8450 Bredene
VANDEILE Roger Polderstraat 85 8450 Bredene
VANDEN BERGHE – DEFLOOR Keramiekstraat 2 8400 Oostende
VANDENBERGHE Jeannine Nukkerstraat 86 8450 Bredene
VANDENBERGHE – LEMS Benedictijnenstraat 17 8450 Bredene
VANDENBERGHE Steve Ganzenstraat 25 8450 Bredene
VANDENBOGAERDE Marcel Sluizenstraat 196 8450 Bredene
VANDENBOGAERDE – VERGRACHT Antwerpenstraat 52 8450 Bredene
VAN DEN BOGAERT – DAUWE Kapelstraat 57 Bus 403 8450 Bredene
VANDENBUSSCHE – STEMGEE Fritz Vinckelaan 99 8450 Bredene
VANDENWEGHE Jan St Sebastiaanstraat 36 / 13 8400 Oostende
VANDEPITTE – MARVELLIE Noordedestraat 9 8400 Oostende
VANDEVELDE François Gistelsesteenweg 48 8400 Oostende
VANDIERENDONCK Maria Frankrijklaan 9 8450 Bredene
VAN EEGHEM Jeaninne Kapelstraat 53 App. 103 8450 Bredene
VAN EENOO Monique Molenstraat 77 8450 Bredene
VANHEE – DOUCHAMPS Groenendijkstraat 102 8450 Bredene
VANHERCKE Geert Pauwhoflaan 11 8450 Bredene
VAN HOOFF Eric Steenovenstraat 7 8450 Bredene
VANHOOREN Willy Noordzeestraat 8 8450 Bredene
VANHOUCKE – DEPOORTERE Vredestraat 16 8450 Bredene
VANHOUTTE Constantinus; Zegelaan 15; 8450 Bredene
VAN HUELE Victor Charles Huysstraat 5 8370 Blankenberge
VANLEENHOVE – HOSTE Gilbert Batterijstraat 66 8450 Bredene

VANLERBERGHE Philippe Kwintebankstraat 4 8400 Oostende
VAN LYL – VAN EECKE Klaprozenlaan 8 8450 Bredene
VANMASSENHOVE Gilbert Kroonlaan 19 2400 Mol
VANMASSENHOVE – VAN GHELUWE Sluisvlietlaan 33 8450 Bredene
VANMULLEM Kristien Molenstraat 64 8450 Bredene
VAN PARYS Eric Sloepenstraat 9 8450 Bredene
VAN REEMST – WARMOESKERKEN Lodewijk Paretlaan 15 8450 Bredene
VANSTEENE Denise Noordedestraat 112 8450 Bredene
VANSTEENKISTE – MYLLE Sluisvlietlaan 100 8450 Bredene
VANSTEENKISTE Roger Ruiterlaan 4 8450 Bredene
VANSTEENKISTE – VAN GHELUWE IJzerlaan 5 8450 Bredene
VANWALLEGHEM Franky Duinenstraat 2 8450 Bredene
VERCARRE Etienne Hoefijzerlaan 1 8450 Bredene
VERHAEGHE Roland Noordzeestraat 11 8450 Bredene
VERMAEL Roger Waterlandstraat 30 8450 Bredene
VERMEIRE Kristof Ruiterlaan 9 B 8450 Bredene
VERMOORTELT Doris Watervliegpleinstraat 17 8450 Bredene
VERMOTE Nelly Batterijstraat 28 8420 De Haan – Klemskerke
VERSLUYS Willy Hendrik Baelskaai 2 8400 Oostende
VINCART Joris Patrijzenstraat 9 8450 Bredene
VITSE – BOYDENS Nathalie Koningin Astridlaan 47 8450 Bredene
VITSE Dirk Popstaalstraat 68 8490 Varsenare
VROOMEN – HOLLEVOET; Duinenstraat 251; 8450 Bredene
VVF OOSTENDE vzw Kan. Dr Louis Colensstraat 6 8400 Oostende

WALTERS Guido	Honoré	Borgersstraat	107	8400	Oostende
WARREYN Maria		Kwartelstraat 6	8450	Bredene	
WEYNEN Eugène	J	Peurquaetstraat 52	5	8400	Oostende
WILLAERT Jean-Pierre		Van Dijkstraat 22	8400	Oostende	
ZWAENEPOEL Chris		Aartrijkestraat 85	8480	Eernegem	
ZWAENEPOEL Fernand		Lindenstraat 8	8450	Bredene	

MET DE MEDEWERKING VAN DE CULTUURDIENST VAN

kantoren Bredene

- Fritz Vinckelaan 246, Bredene

tel. 059.34.21.00

